

MLx 129760

วิทยานิพนธ์ งานวิจัย

สำนักวิทยบริการฯ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

การศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY
นางสาวสุภภาดา พรหมสุข

วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

พ.ศ. 2563

การศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

นางสาวสุภาดา พรหมสุข

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาสังคมศึกษา
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
พ.ศ. 2563

สงวนลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ใบอนุญาตวิทยานิพนธ์
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของ นางสาวสุภาดา พรหมสุข แล้ว
เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาสังคมศึกษา ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

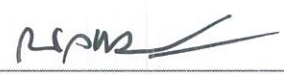

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง)

 กรรมการ กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ชนะชัย อานวงษ์) (อาจารย์ ดร.วรวेष ศิริประเสริฐศรี)

 กรรมการ ว่าที่ร้อยตรี กรรมการ
(อาจารย์ ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณรม) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.อริณ ชุกกระเดื่อง)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ว่าที่ร้อยโท กรรมการ กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ณัฐชัชย จันทกุ่ม) (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ไพศาล วรคำ)
คณบดีคณะครุศาสตร์ คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

วันที่.....เดือน.....ปี

- ชื่อเรื่อง : การศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3
กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
- ผู้วิจัย : นางสาวสุปภาดา พรหมสุข
- ปริญญา : ครุศาสตรมหาบัณฑิต (สังคมศึกษา)
มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- อาจารย์ที่ปรึกษา : อาจารย์ ดร.ทชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ
ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรัญ ชูยกระเดื่อง
- ปีการศึกษา : 2563

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็น และแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แบ่งการศึกษาเป็น 2 ระยะ โดยระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็น กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งสิ้น 364 คน และ ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงาน กลุ่มเป้าหมาย จำนวนทั้งสิ้น 9 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม และแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นใช้ในการวิเคราะห์ดัชนี PNI

ผลการวิจัย พบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันดับที่ 1 ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันดับที่ 2 ได้แก่ ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม อันดับที่ 3 ได้แก่ ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม ส่วนแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แยกตามภารกิจดังนี้ ภารกิจที่ 1 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ควรมีส่วนร่วมในงานพัฒนาสังคมทุกระดับ และบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ควรเสริมทักษะในการพัฒนาศักยภาพของ อพม. ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ส่วนภารกิจที่ 2 ควรเพิ่มศักยภาพของ อพม. ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือทางสังคมเชิงรุก และให้มีความพร้อมทุกด้าน ก่อนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา เช่น การให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม ด้านสิทธิ

ขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น รวมทั้งต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดี เพื่อเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ สำหรับภารกิจที่ 3 ควรส่งเสริมให้ อพม. ระดับพื้นที่ ให้มีความเข้มแข็งในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และ ให้มีระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมและชุมชน รวมถึงการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมและการพึ่งพาตนเองของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และแนวทางในการปฏิบัติงานตามภารกิจที่ 4 อพม. ควรร่วมมือกับชุมชนจัดทำแผนการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้การปฏิบัติงานระดับพื้นที่ เข้าถึงการให้บริการทางสังคม และป้องกันแก้ไขปัญหาที่พบ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน

คำสำคัญ : อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์; ความต้องการจำเป็น; การปฏิบัติงาน

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

Title : Study the need for the work of volunteers for social development and human security, 3rd Administrative Area, Ministry of Social Development and Human Security.

Author : Miss Suprapada Promsuk

Degree : Master of Education (Social Studies)

Advisors : Dr. Tatchawat Laosuwan
Assistant professor Acting Sub Lt. Dr. Arun Suikraduang

Year : 2020

ABSTRACT

This research aims to study the need. And guidelines for the performance of the volunteers for social development and human security (NOPP), Supervisory District 3, Ministry of Social Development and Human Security The study was divided into 2 phases, with phase 1 studying the needs and requirements. The sample group was the Social Development and Human Security Volunteers (IDP), Supervisory District 3, Ministry of Social Development and Human Security. Total 364 people and phase 2 study guidelines for performing Target group Total 9 persons. The instruments used in the research were questionnaires and interviews. The statistics used to analyze the data, including mean, standard deviation (SD), and demand prioritization, were necessary for the PNI index analysis.

The results of the research showed that the operational needs of the Social Development and Human Security Volunteers (IDP), Supervisory District No. 3, Ministry of Social Development and Human Security, ranked No. 1, namely Mission 1. Follow the policy of the Ministry of Social Development and Human Security. The second is the mission 2 social assistance, the third is the mission 3 social welfare. The guidelines for the performance of social development and human security volunteers (MDM) are separated by missions as follows: Mission 1 Volunteers for Social Development and Human Security Should be involved in social development work at all levels. And integration of work with other departments in the area should enhance skills in developing the capacity of DASM provides knowledge on how to operate in the area

continuously. Mission 2 should increase the potential of DIA in the practice of proactive social assistance And to be ready in all aspects Before providing assistance to the affected person, such as providing counseling, appropriate social services, basic rights and access to fundamental rights. Introduction to legal aspects Including must be Good coordinator To help people who are faced with social problems quickly and promptly to the situation For the third mission, Area level To have the strength to work properly Efficient Able to meet the needs of the community and to have a supportive system in the society and the community. Including forming a social welfare network to strengthen the social security and self-reliance of the community for strength And guidelines for the implementation of the task 4 DIA should cooperate with the community to develop a social welfare plan. To make performance at the area Access to social services And prevent problems encountered To strengthen Develop the capacity to manage and solve community problems through the community plan integration process.

Keywords: Volunteer for social development and human security; Necessity;

Operations;

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลงได้ด้วยดี เนื่องจากได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ และ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ว่าที่ร้อยตรี ดร.อรรณู ชูยกระเดื่อง อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย ที่กรุณาให้คำแนะนำปรึกษา ตลอดจนปรับปรุงแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ ด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่ง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธีรพงษ์ มีไธสง อาจารย์ ดร.ชนะชัย อวนวัง อาจารย์ ดร.ธัญญลักษณ์ เขจรภักดิ์ อาจารย์ ดร.วรวេช ศิริประเสริฐศรี ผู้ทรงคุณวุฒิสอบวิทยานิพนธ์ ที่ให้คำแนะนำและตรวจสอบแก้ไข ข้อบกพร่องมาโดยตลอด ตั้งแต่เริ่มจนสำเร็จเรียบร้อย ผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพ อย่างสูง ไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ นางสุดารัตน์ ทฤษฎีคุณ นักพัฒนาสังคมชำนาญการพิเศษ ดร.จิตภินันท์ วงษ์ขันธุ์ นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ นางสาวจุฑามาศ ผลิตสกุล นักวิชาการสถิติปฏิบัติการ นางอรสา ธาตุวากร นักพัฒนาสังคมชำนาญการ นางสาวนันทวัน ชนะภัย นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ นายพนมศักดิ์ สุขทอง นักพัฒนาสังคมปฏิบัติการ ว่าที่ร้อยตรีกันตภณ สุวรรณกล่อม นักพัฒนาสังคม ปฏิบัติการ อพม. สมุทรปราการ ปราจีนบุรี สระแก้ว และฉะเชิงเทรา และทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ ในการให้สัมภาษณ์ตอบแบบสอบถาม และให้ข้อมูลวิชาการ จึงทำให้งานวิจัยนี้สำเร็จลุล่วงไปด้วยดี อนึ่ง ผู้วิจัยหวังว่า งานวิจัยฉบับนี้มีประโยชน์อยู่ไม่น้อย จึงขอมอบส่วนดี ทั้งหมดนี้ให้แก่ท่านทั้งหลาย ที่กล่าวมานี้ และท่านคณาจารย์ทุกท่าน ที่ได้ประสิทธิประสาทวิชาจนทำให้ผลงานวิจัยเป็นประโยชน์ ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง และมีพระคุณทุกท่าน สำหรับข้อบกพร่องต่าง ๆ ที่อาจจะเกิดขึ้นนั้น ผู้วิจัย ขออ้อมรับผิดเพียงผู้เดียว และยินดีที่จะรับฟังคำแนะนำจากทุกท่านที่ได้เข้ามาศึกษา เพื่อเป็น ประโยชน์ในการพัฒนางานวิจัยต่อไป ขอขอบคุณ

ความสำเร็จเกิดขึ้นด้วยการสนับสนุนและการให้กำลังใจอย่างสูงยิ่ง จากครอบครัวที่อยู่บน ทุกคนที่คอยช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจในการจัดทำวิทยานิพนธ์ จนประสบผลสำเร็จ

นางสาวสุภาดา พรหมสุข

สารบัญ

หัวเรื่อง	หน้า
บทคัดย่อ	ค
ABSTRACT	จ
กิตติกรรมประกาศ	ช
สารบัญ	ซ
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย	4
1.3 ขอบเขตของการวิจัย	4
1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ	5
1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	6
บทที่ 2 การทบทวนวรรณกรรม	7
2.1 สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	7
2.2 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	16
2.3 แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น	34
2.4 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท	36
2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	40
2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย	44
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย	46
ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	46
ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	53

หัวข้อเรื่อง	หน้า
บทที่ 4 ผลการวิจัย	55
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	55
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	56
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	70
5.1 สรุป	70
5.2 อภิปรายผล	73
5.3 ข้อเสนอแนะ	78
บรรณานุกรม	81
ภาคผนวก	85
ภาคผนวก ก เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	86
ภาคผนวก ข แบบสัมภาษณ์	93
ภาคผนวก ค วิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC) ของแบบสอบถาม	96
ภาคผนวก ง ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม	99
ภาคผนวก จ หนังสือขอความอนุเคราะห์	103
ภาคผนวก ฉ แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ	114
การเผยแพร่ผลงานวิจัย	121
ประวัติผู้วิจัย	122

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
2.1 จำนวนประชากรรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี พ.ศ. 2559-2560	9
2.2 จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง	10
2.3 จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ	11
2.4 จำนวนเขตการปกครองรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ปี พ.ศ.2559-2560 ..	13
2.5 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	15
2.6 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2559	15
2.7 ภาพการณ์มีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ไตรมาส 4 (ตุลาคม - ธันวาคม) 2560	16
2.8 สรุปรายการอสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ปี 2561	20
2.9 ประชากรอาสาสมัคร (อพม.) ทั้งหมดของแต่ละพื้นที่	24
3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	47
4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	56
4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI โดยรวมแลรายด้าน	58
4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตาม นโยบายของกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	59
4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม	60
4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม	61
4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม	63

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
2.1 ความหนาแน่นของประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	8
2.2 จำนวนประชากร ชาย/หญิง เขตตรวจราชการที่ 3	9
2.3 พีระมิตประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง	10
2.4 ร้อยละของประชากรแฝงสูงสุด 5 อันดับแรก	12
2.5 จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ ปีการศึกษา 2560	14
2.6 แนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	45

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ประเทศไทยมีการพัฒนาโดยใช้ระบบราชการเป็นกลไกตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน การพัฒนาดังกล่าวได้จัดให้มีการปรับปรุงแก้ไข โดยการปฏิรูประบบราชการเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์สังคมและโลกที่เปลี่ยนแปลงไป กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ซึ่งเป็นผู้นำด้านสังคมของไทยและอาเซียน มุ่งสู่คนอยู่ดีมีสุขในสังคมคุณภาพ พัฒนาคณะและสังคมให้มีคุณภาพเต็มตามศักยภาพและมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง สร้างเสริมเครือข่ายจากทุกภาคส่วนในการมีส่วนร่วมพัฒนาสังคม พัฒนาองค์ความรู้ ขีดความสามารถ และระบบการบริหารจัดการด้านการพัฒนาสังคม จัดระบบสวัสดิการที่เหมาะสมกับบริบทของประเทศไทย เพื่อให้ประชาชนมีหลักประกันและมีความมั่นคงในชีวิต กลุ่มเป้าหมายคือ ประชาชนทุกเพศ ทุกช่วงวัย และได้กำหนดหน้าที่ภารกิจสำคัญคือ กำหนดนโยบายในการพัฒนาสังคม ส่งเสริมสนับสนุนพัฒนาสังคม พัฒนาศักยภาพประชาชน จัดสวัสดิการสังคม (ยุทธศาสตร์กระทรวง พ.ม. พ.ศ. 2560 - 2564 ฉบับปรับปรุง มีนาคม 2561) ซึ่งได้มีนโยบายให้ประชาชนและเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดสวัสดิการและบริการสังคมโดยการเป็นศูนย์กลางในการประสาน ส่งเสริมสนับสนุนกระตุ้นให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม ตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พ.ม.) ที่เป็นหน่วยงานภาครัฐที่ดำเนินการในรูปแบบของการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาสังคม ซึ่งในระดับพื้นที่มีกลุ่มเป้าหมายจำนวนมาก และมีความหลากหลาย มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

การให้บริการจะต้องดำเนินการเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย คุ้มครองและช่วยเหลือให้ทันเวลา แต่ พ.ม. มีบุคลากรน้อย ยังไม่มีหน่วยงานในระดับอำเภอ ตำบล ต้องอาศัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เครือข่ายภาคประชาสังคม ภาคประชาชน และจิตอาสาเป็นเครือข่ายขับเคลื่อนงาน และในสังคมไทย มีบุคคลกลุ่มบุคคลที่มีจิตอาสาช่วยเหลือผู้ประสบความเดือดร้อนทางสังคมจำนวนมาก กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จึงได้จัดตั้งให้มีอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในปี พ.ศ.2545

นอกจากนี้ประชาชนผู้ด้อยโอกาสและผู้ประสบปัญหาทางสังคม สามารถได้รับบริการและเข้าถึงสวัสดิการ ของกระทรวงอย่างทั่วถึงและแก้ไขปัญหาทางสังคมได้ตรงจุด พร้อมรับมือกับสถานการณ์ทางสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว แนวทางในการดำเนินงาน คือ ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วม

ในการจัดสวัสดิการสังคม โดยส่งเสริมบทบาทขององค์กรภาคส่วนต่าง ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วม ซึ่งลักษณะของการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น เกิดจากจิตสำนึกของประชาชนเองและเกิดจากความพร้อมที่จะอาสาเข้าร่วมกิจกรรม อุดมการณ์ของอาสาสมัครต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ คือ เป็นการปฏิบัติงานที่เสียสละ และบำเพ็ญประโยชน์เพื่อส่วนรวม มิใช่เพื่อส่วนตัว การกระทำที่เกิดขึ้นนั้นเป็นไปด้วยความสมัครใจ การปฏิบัติงานนั้นเป็นการกระทำที่ไม่มุ่งหวังค่าตอบแทน และการทำงานต้องไม่เป็นในลักษณะการจ้างงาน ค่าตอบแทนที่เพียงพอแต่ครองชีพเท่านั้น งานของอาสาสมัครเป็นงานที่อุทิศกำลังกาย กำลังใจ และเวลาให้ส่วนรวม ซึ่งคนที่มีลักษณะเช่นนี้ เรียกว่าอาสาสมัคร อาสาสมัครจึงเป็นบุคลากรหรือกลุ่มบุคคลที่ได้รับการยอมรับว่ามีความสำคัญและเป็นผู้ที่มีบทบาทในการประสานงาน จัดบริการทางสังคม จากหน่วยงานสู่ผู้รับบริการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้มีการส่งเสริมให้ผู้มีจิตอาสาได้ร่วมเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ทำหน้าที่เป็นกลไกการดำเนินงานด้านการพัฒนาสังคมของกระทรวงฯ ในระดับพื้นที่ดูแลช่วยเหลือประชาชนในชุมชนของตนเอง ได้กำหนดบทบาทหน้าที่ภารกิจที่สำคัญ 4 ประการ ดังต่อไปนี้ ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้แก่ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พม. ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2557 ประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ 1) ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2) ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม 3) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ 4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม 5) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชน กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงศึกษาพัฒนาตนเองเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงจัดและ หรือส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ในการศึกษาพัฒนาตนเองตามและเข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงหรือส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงาน ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคมมีบทบาทหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำ ปรึกษาปัญหาทางสังคมประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้บริการและการดำเนินงาน เพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคมมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคมมีบทบาทหน้าที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ ข้อมูล ข่าวสาร ด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชน กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง (รพีพรรณ คำหอม และรณรงค์ จันโต, 2560, น. 89)

ที่ผ่านมาได้มีผู้มีจิตอาสาต้องการช่วยเหลือชุมชนและสังคม สนใจเข้าร่วมเป็น อพม. เพิ่มมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประโยชน์ที่สังคมได้รับจากอาสาสมัคร คือ ประชาชนได้รับการดูแลและการช่วยเหลือจากรัฐมากขึ้น โดยการประสานหรือส่งต่อผู้เดือดร้อนหรือผู้ประสบปัญหาไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของอาสาสมัครทำให้ประชาชนเหล่านี้ได้รับการช่วยเหลือรวดเร็ว นอกจากนี้ ประชาชนยังได้รับข่าวสารข้อมูลของทางราชการที่เป็นประโยชน์จากอาสาสมัคร เช่น ข่าวประชาสัมพันธ์หมู่บ้านหรือได้รับคำแนะนำในการดูแลสุขภาพสาธารณสุข การปฏิบัติงานของอาสาสมัครนั้น เป็นประโยชน์ต่อประชาชนในชุมชนโดยตรง และหน่วยงานยังได้ทราบข้อมูลปัญหาของประชาชน สามารถวางแผนการปฏิบัติงานของหน่วยงาน มีเครือข่ายในการปฏิบัติงานหรือมีผู้ช่วยปฏิบัติงานการติดต่อสื่อสารระดับพื้นที่ชุมชนอย่างรวดเร็ว (กฤษฎี ปิ่นนิล, 2546, น. 12)

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แบ่งเขตตรวจราชการ จำนวน 18 เขต ซึ่งสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2 (สสว.2) สังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เขตตรวจราชการที่ 3 มีพื้นที่รับผิดชอบ คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดนครนายก และจังหวัดสมุทรปราการ ทำหน้าที่เป็นหน่วยงานที่ทำงานด้านการพัฒนาองค์ความรู้ด้วยการวิจัย เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานของบุคลากรในระดับพื้นที่ และระดับนโยบาย กระทรวง วิเคราะห์สถานการณ์เชิงพื้นที่ให้เท่าทันกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น พร้อมทั้งเสนอแนะแนวทางแก้ไข ซึ่งจะต้องมีการสื่อสารสาธารณะในหลากหลายรูปแบบ ต่อบุคลากรในระดับพื้นที่ และประชาชนทั่วไป จัดฝึกอบรมตามหลักสูตรที่พัฒนาขึ้น ประเมินผลความสำเร็จ ในการขับเคลื่อนการปฏิบัติราชการของหน่วยงานภาครัฐให้ดำเนินไปตามเป้าหมาย

โดยมีการขับเคลื่อนงานด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) 5 กลุ่มจังหวัดในพื้นที่ ที่มีความหลากหลายตามบริบทของจังหวัด มีการทำงานที่มีความซ้ำซ้อน รวมไปถึงด้านการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่มีบทบาทหน้าที่แตกต่างกันเป็นไป ตามสภาพแวดล้อม ความเป็นอยู่ เศรษฐกิจ สังคม โดยเฉพาะกลุ่มจังหวัด เช่น จังหวัดสมุทรปราการที่เป็นเมืองอุตสาหกรรม จังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเขตพื้นที่ EEC นิคมอุตสาหกรรมพัฒนารอบด้าน คมนาคม-อุตสาหกรรม และจังหวัดสระแก้วที่เป็นชายแดนประเทศด้านตะวันออก ซึ่งเป็นความท้าทายต่อการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพื่อนำผลที่ได้มาปรับปรุงเพื่อเป็นแนวทางในการทำงานเป็นข้อเสนอเชิงนโยบาย โดยเป็นการพัฒนาศักยภาพบทบาทหน้าที่ภารกิจและสร้างความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อันจะส่งผลให้ชุมชนเข้าถึงสวัสดิการสังคมที่เหมาะสมมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างมั่นคงและยั่งยืน ต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.2.2 เพื่อศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ แบ่งการวิจัยออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยมีขั้นตอนการดำเนินการดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งสิ้น 3,735 คน (ข้อมูลจาก พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด5 จังหวัด ณ วันที่ 30 พฤษภาคม 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มี 5 จังหวัด จำนวนทั้งสิ้น 361 คน

2. เนื้อหาในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ มุ่งศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยศึกษาจากสภาพจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ตามภารกิจ จำนวน 4 ภารกิจ ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม และภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม

3. พื้นที่ในการวิจัย

เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ สมุทรปราการ นครนายก ปราจีนบุรี ฉะเชิงเทรา และสระแก้ว

4. ระยะเวลาในการวิจัย

งานวิจัยนี้เริ่มตั้งแต่เดือน ธันวาคม 2562 – มีนาคม 2563

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้รับบริการ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ให้บริการ (อพม.) จำนวน 3 คน และกลุ่มนักวิชาการอิสระ จำนวน 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง

1.4 นิยามศัพท์เฉพาะ

“ความต้องการจำเป็น” หมายถึง กระบวนการที่ก่อให้เกิดข้อมูลสารสนเทศ เพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นจริงกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะใด และสิ่งที่เกิดขึ้นจริงเป็นอย่างไร เพื่อนำไปสู่การประมวลสังเคราะห์และประเมินว่าสิ่งที่เกิดขึ้นจริงควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงในทางบวกและสร้างสรรค์

“อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)” หมายถึง อาสาสมัครที่ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในชุมชนอยู่แล้ว และสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อท้องถิ่นของตนเอง

“การปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)” หมายถึง บทบาทหน้าที่ที่ต้องทำและควรทำของอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานด้านต่าง ๆ ในชุมชนอยู่แล้วและสนใจเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อท้องถิ่นของตนเองซึ่งมี 4 ภารกิจ ดังนี้

ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การดำเนินงานตามนโยบายกระทรวง ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) เข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมโครงการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย กิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต มีการสื่อสารหรือให้ข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและประชาชนในชุมชนเพื่อให้รับรู้และสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม รวมถึงการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือปฏิทินงานประจำปีของกระทรวง (พม.) ที่กำหนดไว้ การเข้ารับการศึกษาอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของ (อพม.) การเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในทุกระดับการดำเนินการหรือเข้าร่วมเวทีการถอดบทเรียนการทำงาน (อพม.) อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดการพัฒนางานและการนำเสนอผลงาน เพื่อให้ได้รางวัลทุกระดับ

ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม หมายถึง การให้คำแนะนำ ปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ์ กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ

ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม หมายถึง การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมรวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิ์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง

“เขตตรวจราชการที่ 3” หมายถึง เขตตรวจราชการ เป็นการแบ่งเขตพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจ ติดตามผล เรงรัด แนะนำ สืบสวนสอบสวน สอบข้อเท็จจริง สดับรับฟังเหตุการณ์ เสนอแนะ ติดต่อประสานงาน หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ผลสมประโยชน์ต่อทางราชการ เขตตรวจราชการที่ 3 ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี จังหวัดสระแก้ว จังหวัดนครนายก และจังหวัดสมุทรปราการ

1.5 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1.5.1 ทราบถึงความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1.5.2 เป็นการพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

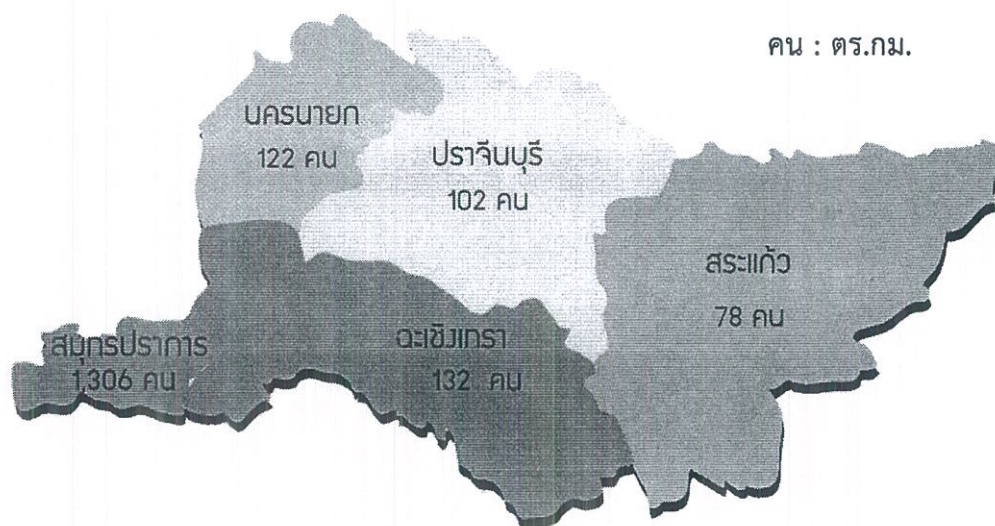
1. สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
2. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
3. แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินความต้องการจำเป็น
4. แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
6. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 สถานการณ์ทางสังคมกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

2.1.1 ลักษณะทางกายภาพ

2.1.1.1 ขนาดพื้นที่และอาณาเขต

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ครอบคลุมพื้นที่ทั้งหมด 12,771,621 ไร่ หรือ 20,434.89 ตารางกิโลเมตร คิดเป็นร้อยละ 55 ของพื้นที่ภาคตะวันออก และคิดเป็นร้อยละ 3 ของพื้นที่ทั้งประเทศ โดยจังหวัดสระแก้ว มีพื้นที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 35.21 ของกลุ่มจังหวัด ในขณะที่จังหวัดสมุทรปราการ มีพื้นที่น้อยที่สุด เพียงร้อยละ 4.91 ของกลุ่มจังหวัดในปี 2560 ความความหนาแน่นของประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง คนต่อตารางกิโลเมตร พบว่า จังหวัดสมุทรปราการ มีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ 1,306 คน รองลงมา จังหวัดฉะเชิงเทรา 132 คน และจังหวัดนครนายก 122 คน ตามลำดับ

ภาพที่ 2.1 ความหนาแน่นของประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

ที่มา : กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ณ ธันวาคม 2560

2.1.1.2 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีอาณาเขตติดต่อกับจังหวัดใกล้เคียง ดังนี้

- ทิศเหนือ ติดต่อกับ จังหวัดสระบุรี จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดบุรีรัมย์
- ทิศตะวันออก ติดต่อกับ ราชอาณาจักรกัมพูชา
- ทิศใต้ ติดต่อกับ จังหวัดชลบุรี จังหวัดจันทบุรีและอ่าวไทย
- ทิศตะวันตก ติดต่อกับ กรุงเทพมหานคร และจังหวัดปทุมธานี

2.1.2 ลักษณะภูมิประเทศ

พื้นที่ตอนบน ของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางเป็นแนวเทือกเขาสูงอยู่ในเขตจังหวัดนครนายก จังหวัดปราจีนบุรี ต่อเนื่องไปจนถึงจังหวัดสระแก้ว ซึ่งแนวเขาสูงดังกล่าวนี้ส่วนใหญ่อยู่ในเขตอุทยานแห่งชาติเขาใหญ่ มีระดับความสูงของยอดเขาอยู่ในช่วง 300 - 1,300 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง และพื้นที่เทือกเขา อีกส่วนหนึ่งทางด้านทิศใต้ของพื้นที่ในเขตจังหวัดฉะเชิงเทราต่อเนื่องจังหวัดสระแก้ว ซึ่งยอดเขาในกลุ่มนี้มีความสูงอยู่ในช่วง 150 - 750 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ในขณะที่พื้นที่ตอนกลาง เป็นที่ราบลุ่มซึ่งเป็นที่รวมของแม่น้ำลำคลองหลายสายที่มีต้นกำเนิดจากบริเวณเทือกเขาสูงที่กล่าวมาข้างต้น ก่อกำเนิดเป็นลำน้ำสายหลักไหลผ่านจังหวัดปราจีนบุรี นครนายก ซึ่งรวบรวมน้ำระบายออกสู่ทะเลที่อ่าวบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา นอกจากนี้ยังมีพื้นที่บางส่วนในเขตจังหวัดสมุทรปราการ ซึ่งมีแม่น้ำเจ้าพระยาไหลผ่านกลางพื้นที่ระบายน้ำออกสู่ทะเลที่บริเวณรอยต่ออ่าวเมืองสมุทรปราการ และอ่าวพระสมุทรเจดีย์ พื้นที่ราบลุ่มนี้มีความสูงอยู่ในช่วง 0.6 - 5.0 เมตร จากระดับน้ำทะเลปานกลาง ในบริเวณ ที่ราบริมทะเลไปจนถึงระดับ 300 - 500 เมตร จากระดับทะเลปานกลางในบริเวณที่ราบเชิงเขา

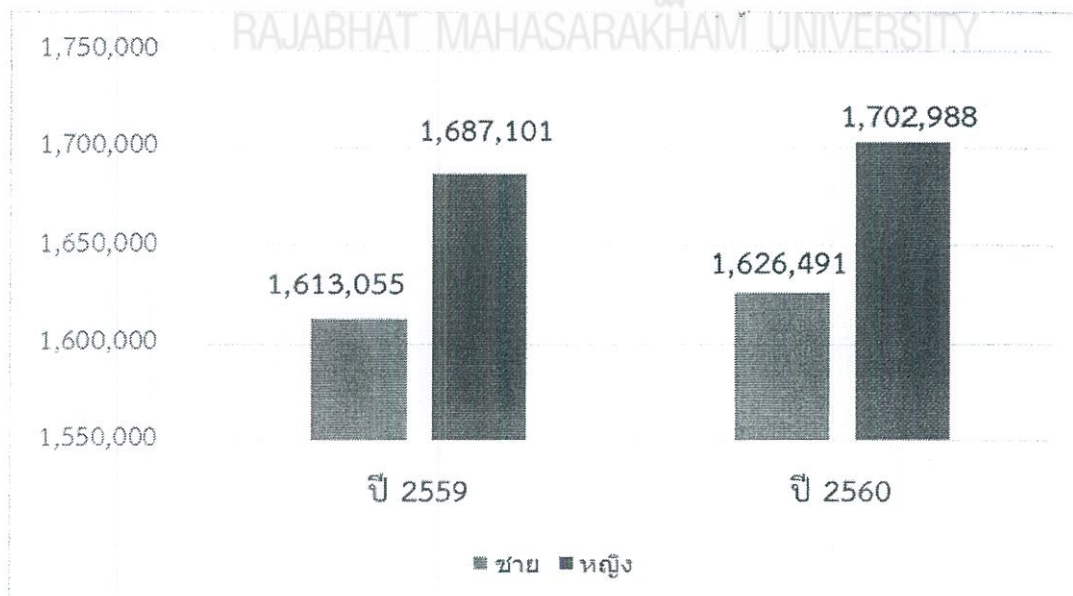
2.1.3 โครงสร้างประชากรข้อมูลประชากร

2.1.3.1 ประชากร

ในปี 2559 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีประชากร 3.30 ล้านคน เป็นเพศชาย 1.61 ล้านคน เพศหญิง 1.69 ล้านคน และในปี 2560 มีประชากร 3.32 ล้านคน เพศชาย 1.63 ล้านคน และเพศหญิง 1.70 ล้านคน โดยจังหวัดที่มีจำนวนประชากร มากที่สุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ มีจำนวนประชากรรวม 1.31 ล้านคน รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา รวม 709,889 คน และจังหวัดสระแก้ว รวม 561,938 คน

ตารางที่ 2.1 จำนวนประชากรรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางปี พ.ศ. 2559 - 2560

จังหวัด	ปี พ.ศ.2559			ปี พ.ศ.2560		
	ชาย	หญิง	รวม	ชาย	หญิง	รวม
ฉะเชิงเทรา	345,179	359,220	704,399	347,984	361,905	709,889
ปราจีนบุรี	240,044	244,785	484,829	241,281	246,263	487,544
นครนายก	127,773	130,585	258,358	128,236	131,106	259,342
สระแก้ว	280,148	278,869	559,017	281,497	280,441	561,938
สมุทรปราการ	619,911	673,642	1,293,553	627,493	683,273	1,310,766
รวม	1,613,055	1,687,101	3,300,156	1,626,491	1,702,988	3,329,479

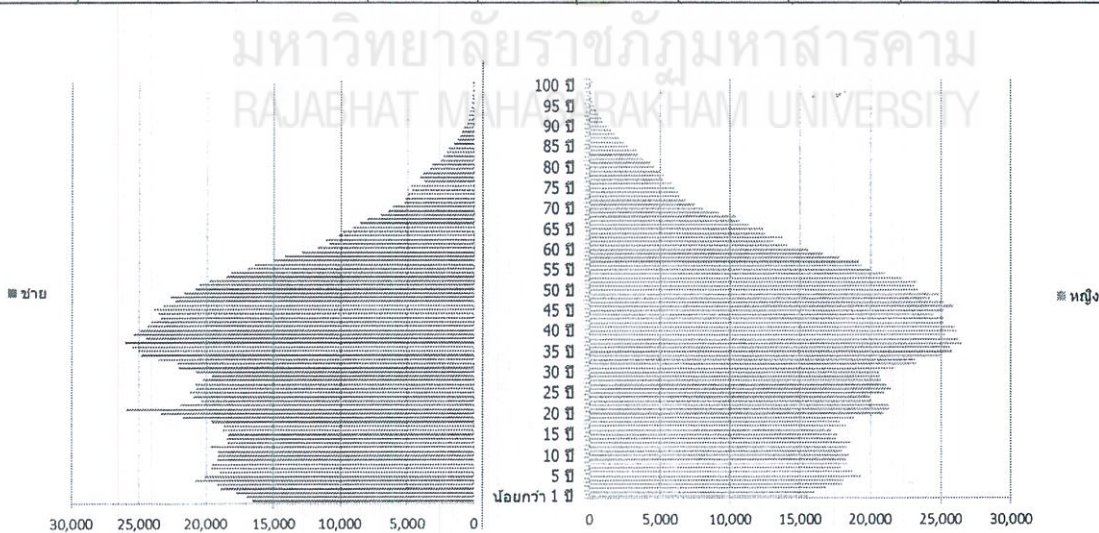
ภาพที่ 2.2 จำนวนประชากร ชาย/หญิงเขตตรวจราชการที่ 3 ภาคกลางตอนกลางปี 2559 - 2560 จำนวน (คน)

จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง พบว่า ประชากรในกลุ่มภาคกลาง ส่วนใหญ่มีอายุ 26 - 59 ปี โดย จังหวัดสมุทรปราการมีจำนวนประชากรมากที่สุด คือ เพศชาย 328,979 คน เพศหญิง 363,186 คน รองลงมาคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพศชาย 176,530 คน เพศหญิง 182,272 คน และจังหวัดสระแก้ว เพศชาย 141,381 คน เพศหญิง 140,875 คน ตามลำดับ

นอกจากนี้ พบว่า ประชากรที่อายุ 60 ปีขึ้นไป มากที่สุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ เพศชาย 77,273 คน เพศหญิง 104,430 คน รองลงมาคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพศชาย 48,982 คน เพศหญิง 63,405 คน และจังหวัดสระแก้ว เพศชาย 34,492 คน เพศหญิง 40,609 คน ตามลำดับ ซึ่งพบว่า ประชากรที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป เป็นประชากรเพศหญิงมากกว่าประชากรเพศชายทุกจังหวัด

ตารางที่ 2.2 จำนวนประชากรแยกตามช่วงอายุของกลุ่มจังหวัดภาคกลาง

ลำดับ	จังหวัด	อายุ 0 - 17 ปี		อายุ 18 - 25 ปี		อายุ 26 - 59 ปี		อายุ 60 ปีขึ้นไป	
		ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
1	สมุทรปราการ	137,589	130,863	70,515	72,496	326,979	363,186	77,273	104,430
2	ฉะเชิงเทรา	77,809	73,876	39,962	38,451	176,530	182,272	48,982	63,405
3	ปราจีนบุรี	53,773	50,471	30,507	26,633	120,492	124,396	32,369	42,419
4	นครนายก	26,664	24,412	16,624	13,704	63,169	65,143	20,186	26,613
5	สระแก้ว	65,420	61,817	34,817	31,757	141,380	140,875	34,492	40,609

ภาพที่ 2.3 พีระมิตประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง
ที่มา: กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย ข้อมูล ณ ธันวาคม พ.ศ. 2560

เมื่อพิจารณาพีระมิดประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า โครงสร้างและการกระจายตัวของประชากรของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ส่วนใหญ่อยู่ในวัยแรงงานที่มีอายุ 20 – 59 ปี มีจำนวน 1.58 ล้านคน (ร้อยละ 47.47) ซึ่งวัยแรงงานเป็นตัวขับเคลื่อนเศรษฐกิจของจังหวัด และดูแลวัยฟุ้งเฟ้อ วัยเด็ก 0- 17 ปี จำนวน 7.02 แสนคน (ร้อยละ 21.11) และวัยผู้สูงอายุ จำนวน 4.90 แสนคน (ร้อยละ 14.74) จากสถานการณ์จำนวนผู้สูงอายุ ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ (มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 10 แสดงว่าเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ) แต่ยังไม่เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยสมบูรณ์ คือผู้ที่มีอายุ 60 ปี ขึ้นไปยังไม่มากกว่าร้อยละ 20 ของจำนวนประชากรทั้งหมดของกลุ่มจังหวัด

จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า จังหวัดที่มีจำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการมากที่สุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ เพศชาย 13,066 คน เพศหญิง 10,761 คน รองลงมาคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เพศชาย 10,304 คน เพศหญิง 10,068 คน และจังหวัดสระแก้ว เพศชาย 9,848 คน เพศหญิงจำนวน 7,735 คน

ตารางที่ 2.3 จำนวนคนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ

ลำดับ	จังหวัด	คนพิการที่มีบัตรประจำตัวคนพิการ		
		ชาย	หญิง	รวม
1	สมุทรปราการ	13,066	10,761	23,827
2	ฉะเชิงเทรา	10,304	10,068	20,372
3	ปราจีนบุรี	7,934	6,691	14,625
4	นครนายก	4,828	4,310	9,138
5	สระแก้ว	9,848	7,735	17,583
	รวม	45,980	39,565	85,545

2.3.1.2 ประชากรแฝง

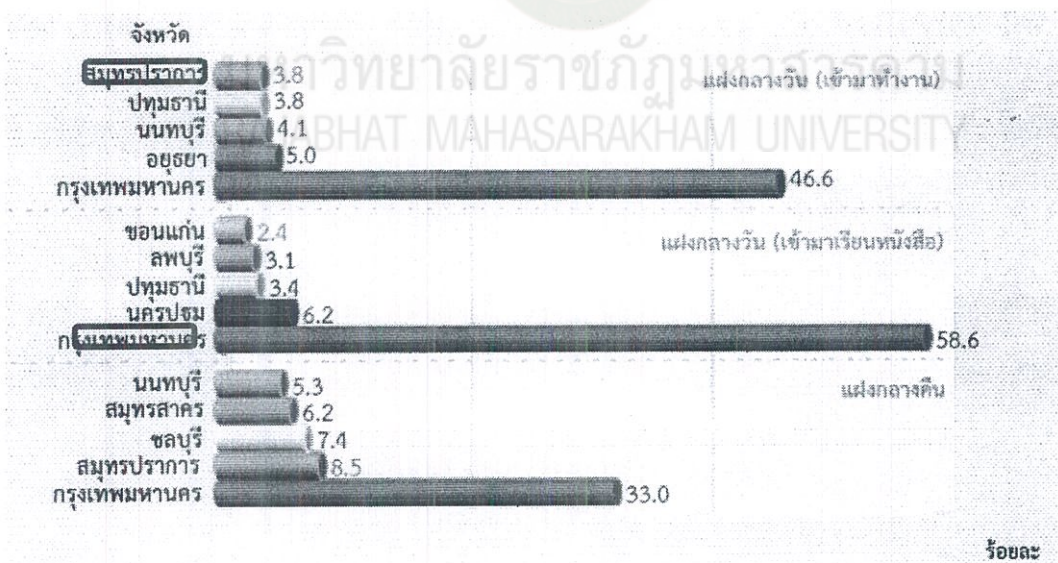
ประชากรแฝง หมายถึง ประชากรที่เข้ามาอยู่อาศัยมาเรียนมาทำงานในจังหวัดนั้น ๆ โดยไม่ได้ย้ายทะเบียนบ้านประกอบด้วย 2 ลักษณะคือ

1) ประชากรแฝงกลางวัน (Commuter Population) แยกเป็น

1.1) ประชากรแฝงกลางวันที่มาทำงานหมายถึงผู้ที่มาทำงานที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ที่เข้ามาทำงานในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่

1.2) ประชากรแฝงกลางวันที่มาเรียนหมายถึงผู้ที่มาเรียนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไปแต่เข้ามาเรียนในจังหวัดที่ตนเองไม่ได้อาศัยอยู่

2) ประชากรแฝงกลางคืน (Non-registered Population) หมายถึง ผู้ที่อาศัยอยู่ประจำในจังหวัดหนึ่งโดยไม่มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในจังหวัดที่อาศัยอยู่ประจำนั้นแต่อาจจะมีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านจังหวัดอื่นในต่างประเทศหรือไม่มีชื่อที่ใดเลย ประเทศไทยประชากรแฝงมีทั้งสิ้น 8.47 ล้านคน โดยแบ่งเป็นประชากรแฝงกลางวัน จำนวน 1.28 ล้านคน คิดเป็นร้อยละ 1.9 ของประชากรทั้งประเทศ (67.29 ล้านคน) เข้ามาเรียนหนังสือ จำนวน 1.48 แสนคน ส่วนประชากรแฝงกลางวัน que เข้ามาทำงานทั้งหมด 1.03 ล้านคน ใน 10 จังหวัดแรก คือ กรุงเทพมหานคร มีจำนวน 4.79 แสนคน หรือคิดเป็นร้อยละ 46.6 ของประชากรแฝงที่เข้ามาทำงาน สำหรับจังหวัดสมุทรปราการ อยู่ในลำดับที่ 5 มีจำนวน 3.85 หมื่นคน คิดเป็นร้อยละ 3.74 จำนวนประชากรแฝงกลางคืนที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป มีทั้งสิ้น 6.08 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 9.04 ของประชากรทั้งประเทศ เป็นผู้ที่มีงานทำ 5.07 ล้านคน หรือคิดเป็นร้อยละ 83.4 ของประชากรแฝงกลางคืนที่มีอายุ 15 ปีขึ้นไป เมื่อพิจารณาตามประเภทอุตสาหกรรมของผู้มีงานทำ พบว่า ส่วนใหญ่ทำงานนอกภาคเกษตร โดยทำงานในสาขาการผลิตมากที่สุด 2.07 ล้านคน (คิดเป็นร้อยละ 38.3) จังหวัดสมุทรปราการมีประชากรแฝงกลางคืน จำนวน 6.13 แสนคน หรือคิดเป็นร้อยละ 8.5 รองจากกรุงเทพมหานคร

ภาพที่ 2.4 ร้อยละของประชากรแฝงสูงสุด 5 อันดับแรก
ที่มา : การสำรวจการย้ายถิ่นของประชากร พ.ศ. 2558

2.1.4 เขตการปกครอง

กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีการแบ่งเขตการปกครองใน 5 จังหวัด มีจำนวนอำเภอรวมทั้งสิ้น 37 อำเภอ มีจำนวนตำบลรวมทั้งสิ้น 304 ตำบล มีจำนวนหมู่บ้านรวมทั้งสิ้น 3,144 หมู่บ้าน องค์การบริหารส่วนจังหวัด 5 แห่ง เทศบาลนคร 1 แห่ง เทศบาลเมือง 10 แห่ง เทศบาลตำบล 78 แห่ง องค์การบริหารส่วนตำบล 248 แห่ง โดยจังหวัดฉะเชิงเทรา มีจำนวนอำเภอมากที่สุด รองลงมาเป็น จังหวัดสระแก้ว ปราจีนบุรี สมุทรปราการ และนครนายก ตามลำดับ

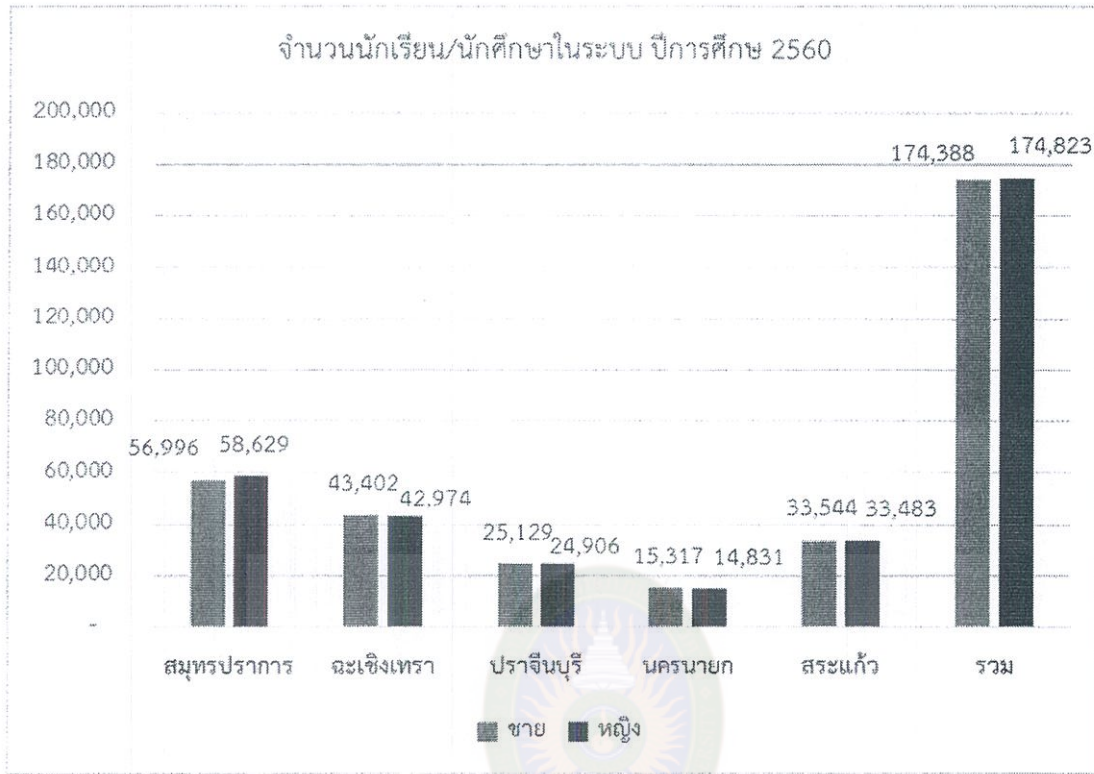
ตารางที่ 2.4 จำนวนเขตการปกครองรายจังหวัดของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลางปี พ.ศ. 2560

จังหวัด	อำเภอ	ตำบล	หมู่บ้าน	จำนวนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (แห่ง)					รวม
				อบจ.	เทศบาลนคร	เทศบาลเมือง	เทศบาลตำบล	อบต.	
ฉะเชิงเทรา	11	91	892	1	-	1	34	74	110
ปราจีนบุรี	7	64	708	1	-	1	13	56	71
นครนายก	4	41	408	1	-	1	5	39	46
สระแก้ว	9	58	731	1	-	1	13	49	66
สมุทรปราการ	6	50	405	1	1	4	13	30	49
รวม	37	304	3,144	5	1	10	78	248	342

2.1.5 ด้านการศึกษา

ข้อมูลด้านการศึกษาของกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ ปีการศึกษา 2560 เป็นเพศชาย จำนวน 174,388 คน เพศหญิง 174,823 คน โดยจังหวัดที่มีจำนวนนักเรียน/นักศึกษาในระบบมากที่สุด คือ จังหวัด สมุทรปราการ เป็นเพศชาย 56,996 คน (ร้อยละ 16.32) เพศหญิง 58,629 คน (ร้อยละ 16.79) รองลงมาคือ จังหวัดฉะเชิงเทรา เป็นเพศชาย 43,402 คน (ร้อยละ 12.43) เพศหญิง 42,974 คน (ร้อยละ 12.31) และจังหวัดสระแก้ว เป็นเพศชาย 33,544 คน (ร้อยละ 9.61) เพศหญิง 33,483 คน (ร้อยละ 9.59) ตามลำดับ

จำนวน (คน)

ภาพที่ 2.5 จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบ ปีการศึกษา 2560

ที่มา : จำนวนนักเรียนนักศึกษาในระบบปีการศึกษา 2560 กระทรวงศึกษาธิการ

2.1.6 ด้านเศรษฐกิจ

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ปี 2559 โดยประเทศไทยมีการขยายตัว คิดเป็นร้อยละ 3.3 ปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจากปีที่ผ่านมา ร้อยละ 3.0 ในปี 2558 ซึ่งมีปัจจัยที่สำคัญมาจากการผลิตสินค้าเพื่อการบริโภคของภาคเอกชน สินค้าส่งออก และการผลิตและการบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวที่มีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งการบริโภคจากภาคเอกชนปรับตัวดีขึ้นจากรายได้ภาคการเกษตรที่สูงขึ้น ตามราคาพืชผลหลักและราคาสินค้าประมง ประกอบกับอัตราเงินเฟ้ออยู่ในระดับต่ำ สอดคล้องกับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products: GPP) ในกลุ่มจังหวัดที่ได้มีการขยายตัว

ตารางที่ 2.5 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง

จังหวัด	อัตราการขยายตัว GPP (ร้อยละ)	
	ปี 2558	ปี 2559
1. ฉะเชิงเทรา	- 2.9	6.7
2. นครนายก	2.0	3.4
3. ปราจีนบุรี	- 4.4	14.7
4. สระแก้ว	4.7	2.9
5. สมุทรปราการ	2.0	- 0.6

จากตารางที่ 2.5 กลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง มีการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัด (Gross Provincial Products: GPP) โดยจังหวัดปราจีนบุรี มีอัตราการขยายตัวมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 14.7 รองลงมา คือ จังหวัดฉะเชิงเทรา คิดเป็นร้อยละ 6.7 และจังหวัดนครนายก คิดเป็นร้อยละ 3.4 ตามลำดับ

ตารางที่ 2.6 ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) ปี 2559

จังหวัด	บาทต่อปี
1. ฉะเชิงเทรา	433,400
2. ปราจีนบุรี	378,669
3. สมุทรปราการ	337,026
4. นครนายก	92,629
5. สระแก้ว	65,669

จากตารางที่ 2.6 จะเห็นว่า ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP Per Capita) ปี 2559 พบว่า จังหวัดฉะเชิงเทรา มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว สูงที่สุด จำนวน 433,400 บาทต่อปี รองลงมา คือ จังหวัดปราจีนบุรี มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว จำนวน 378,669 บาทต่อปี ลำดับถัดไป คือ จังหวัดสมุทรปราการ มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว จำนวน 337,026 บาทต่อปี ตามลำดับโดยสาขาการผลิตหลักในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ได้แก่ สาขาอุตสาหกรรม การขายส่งขายปลีกฯ กิจกรรมทางการเงินและการประกันภัย การขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ที่พักและบริการด้านอาหาร เป็นต้น

2.1.7 ด้านแรงงาน

ภาวะการมีงานทำของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไป ในปี 2560 ในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง พบว่า ผู้ที่อยู่ในกำลังแรงงานมีจำนวน 2.57 ล้านคน ผู้ที่ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน 1.16 ล้านคน โดยจังหวัดที่มีกำลังแรงงานมากที่สุด คือ จังหวัดสมุทรปราการ รองลงมา จังหวัดฉะเชิงเทรา และจังหวัดปราจีนบุรี ตามลำดับ

ตารางที่ 2.7 ภาวะการมีงานทำของประชากรในกลุ่มจังหวัดภาคกลางตอนกลาง ไตรมาส 4
(ตุลาคม - ธันวาคม) 2560

จังหวัด	กำลังแรงงานรวม				ผู้ไม่อยู่ในกำลังแรงงาน			
	กำลังแรงงานในปัจจุบัน		กำลังแรงงานที่รอฤดูกาล	รวม	ทำงานที่บ้าน	เรียนหนังสือ	อื่นๆ	รวม
	ผู้มีงานทำ	ผู้ว่างงาน						
ฉะเชิงเทรา	435,930	1,413	-	437,343	89,723	41,075	91,959	222,757
ปราจีนบุรี	346,574	1,980	-	348,554	50,682	28,630	78,321	157,633
นครนายก	137,866	473	673	139,012	31,791	17,124	43,984	92,899
สระแก้ว	300,686	2,240	253	303,179	62,135	27,554	89,039	178,728
สมุทรปราการ	1,319,187	20,158	-	1,339,345	185,992	101,496	219,326	506,814
รวม	2,540,243	26,264	926	2,567,433	420,323	215,879	522,629	1,158,831

2.2 อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

2.2.1 นโยบายการพัฒนางานอาสาสมัคร

งานอาสาสมัครเป็นงานที่มีคุณค่าต่อสังคม และบุคคลที่เข้ามาเป็นอาสาสมัครได้เสียสละเวลาอันมีค่า ตลอดจนความสุขส่วนตัว เพื่อช่วยเหลือผู้อื่นหรือทำประโยชน์ให้แก่สังคม โดยไม่หวังสิ่งตอบแทน ควรแก่การยกย่องสรรเสริญ โดยเฉพาะในสังคมไทยยุคใหม่ที่มีความหลากหลายทางวัฒนธรรม วิถีชีวิตที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้เป็นปัญหาทางสังคมการที่มีอาสาสมัครเข้ามาช่วยรัฐบาลบรรเทาปัญหาของบ้านเมืองนั้น นับว่าเป็นคุณประโยชน์อย่างยิ่งและสอดคล้องกับทุกภาคส่วนในการเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการกับปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคม

ดังนั้น เพื่อเป็นการส่งเสริมและพัฒนางานอาสาสมัคร รัฐบาลจึงกำหนดนโยบายการพัฒนางานอาสาสมัครดังนี้

1. ส่งเสริมสนับสนุนอาสาสมัครอย่างจริงจัง โดยการพัฒนาอาสาสมัครให้มีความรู้ความสามารถ อุดมการณ์และคุณธรรม เพื่อจะได้เป็นพลังสำคัญในการสงเคราะห์ผู้มีปัญหา การป้องกันแก้ไขปัญหาและพัฒนาสังคม พัฒนางองค์การ และการส่งเสริมความมั่นคงของชาติ
2. ส่งเสริมสนับสนุนการบริหารจัดการงานอาสาสมัคร เพื่อให้ภาครัฐและภาคเอกชนที่มีอาสาสมัคร ได้บริหารจัดการงานอาสาสมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล
3. จัดตั้งองค์การอาสาสมัครระดับชาติ โดยให้มีคณะกรรมการส่งเสริมและประสานงานอาสาสมัครแห่งชาติ ประกอบด้วย ผู้แทนของหน่วยงานภาครัฐ องค์การเอกชน และอาสาสมัคร มีอำนาจหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย แผนงาน ส่งเสริมสนับสนุน ประสานงาน ติดตาม และประเมินผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร
4. ส่งเสริมการจัดตั้งสถาบันหรือศูนย์ฝึกอบรมอาสาสมัคร ทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อจัดให้มีการฝึกอบรมอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ ให้อาสาสมัครเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ อุดมการณ์ คุณธรรมและมาตรฐานในการปฏิบัติงาน
5. จัดตั้งศูนย์อาสาสมัครระดับชาติ ระดับจังหวัดและระดับท้องถิ่น เพื่อเป็นศูนย์ข้อมูลกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร ประสบการณ์ ส่งเสริมสนับสนุน และประสานงานของอาสาสมัคร รวมทั้งจัดทำทะเบียนอาสาสมัครและให้อาสาสมัครได้ปฏิบัติงานในหน่วยงานที่ตรงกับความสนใจ
6. จัดทำคู่มือปฏิบัติงานสำหรับอาสาสมัครประเภทต่าง ๆ เพื่อช่วยให้อาสาสมัครได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ ได้มาตรฐานและมีผลงานที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชนสังคมและประเทศชาติ
7. ประชาสัมพันธ์งานอาสาสมัครให้เป็นที่แพร่หลาย เป็นที่รู้จัก ยอมรับของภาครัฐ ภาคเอกชน และประชาชนโดยทั่วไป
8. จัดให้มีสวัสดิการ ส่งเสริมขวัญกำลังใจและให้การยกย่องอาสาสมัคร รวมทั้งหน่วยงานองค์การที่มีอาสาสมัครที่ปฏิบัติงานด้วยความเข้มแข็ง เสียสละ มีผลงานดีเด่นที่เป็นประโยชน์แก่ประชาชนสังคม และประเทศชาติ ตลอดจนส่งเสริมสนับสนุนให้ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชน ได้ปฏิบัติงานอาสาสมัครโดยไม่ถือเป็นวันลา ทั้งนี้จะต้องไม่มีผลทำให้เกิดความเสียหายต่องานราชการ
9. สนับสนุนการจัดงานวันอาสาสมัครไทย ทั้งในระดับชาติและระดับจังหวัด เพื่อส่งเสริมสนับสนุน บทบาทและความสำคัญของอาสาสมัครและงานอาสาสมัคร
10. ปลุกจิตสำนึกและจิตวิญญาณของอาสาสมัคร ในบุคคลกลุ่มต่าง ๆ ทั้งเด็ก เยาวชน ประชาชน ตลอดจนนักการเมือง ข้าราชการ พนักงานรัฐวิสาหกิจ พนักงานเอกชนในการทำงานเพื่อสังคม
11. มีกฎหมายหรือระเบียบรับรองรับสถานภาพของอาสาสมัครให้การคุ้มครองและเอื้อประโยชน์ต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครได้อย่างมีประสิทธิภาพ

12. จัดตั้งสภาอาสาสมัครแห่งชาติเป็นองค์การอิสระ โดยหน่วยงานและองค์การที่มีอาสาสมัครเป็นสมาชิก เป็นผู้บริหารงานโดยได้รับการสนับสนุนจากภาครัฐ

สรุปได้ว่า การขับเคลื่อนงาน (อพม.) ตามนโยบายในระดับกระทรวงฯ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ขับเคลื่อนงาน (อพม.) ด้วยการพัฒนาศักยภาพ/ทักษะในการดำเนินงานให้มีความรู้ความสามารถ เป็น (อพม.) ชำนาญการเฉพาะด้าน 10 ด้าน ได้แก่ 1) การอาชีพ 2) นันทนาการ 3) การดูแลคนพิการ 4) การดูแลผู้สูงอายุ 5) เด็กและเยาวชน 6) ครอบครัว/ Ase Management (CM) 7) การพัฒนาคุณภาพชีวิต 8) ภูมิปัญญา ปราชญ์ชาวบ้าน 9) สารสนเทศ 10) สตรี การส่งเสริมให้ (อพม.) แสดงออกตามบทบาทหน้าที่ในสังคม มีกลไกกรรมการขับเคลื่อนงานในระดับจังหวัด อำเภอ ตำบล การยกย่องคุณงามความดี (อพม.) ดีเด่น /ดีเด่นพิเศษ รางวัลพระประชาบดี SMART (อพม.) ร่วมใจตามนโยบายประชารัฐ อาสาสมัครดีเด่นแห่งชาติ เครื่องราชย์อิสริยาภรณ์อันเป็นที่เชิดชูยิ่ง ตีเรกคุณาภรณ์ และการสนับสนุนกิจการ ชมรม (อพม.) การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาเบื้องต้น และการประสานส่งต่อข้อมูลต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ชุมชนและสังคม เกิดระบบการพัฒนาสังคม และการจัดสวัสดิการสังคม หรือชุมชน อย่างเป็นรูปธรรม

2.2.2 การปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

2.2.2.1 คุณสมบัติ อพม.

- 1) เป็นคนในชุมชน/หมู่บ้าน
- 2) บรรลุนิติภาวะ
- 3) สนใจและใส่ใจเรียนรู้ด้านการพัฒนาสังคมและด้านข้อมูลข่าวสาร
- 4) รักท้องถิ่น
- 5) เชื่อมั่นในแนวคิด ฟังตนเอง
- 6) การศึกษาอ่านออกเขียนได้
- 7) มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี และสามารถสื่อสารเพื่อความเข้าใจที่ถูกต้อง
- 8) เอื้ออาทรและสนใจช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในชุมชนและสังคม

2.2.2.2 การสรรหา

อพม. ให้แต่ละจังหวัดพิจารณากระบวนการสรรหาเองตามความเหมาะสมสอดคล้องกับสถานการณ์การดำเนินงานอาสาสมัครในแต่ละจังหวัดซึ่งอาจจะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการสรรหา หรือมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ

2.2.2.3 การพ้นสภาพ

การพ้นสภาพของ อพม. มี 3 ประการ คือ

- 1) ตาย
- 2) ลาออก

3) คณะกรรมการอำนวยการโครงการระดับจังหวัดมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง เนื่องจากมีความประพฤติเสียหายอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสียหรือความบกพร่องต่อการปฏิบัติหน้าที่

2.2.2.4 สิทธิประโยชน์

- 1) ได้รับวุฒิบัตร
- 2) มีบัตรประจำตัว
- 3) ได้รับการเสนอชื่อเพื่อประกาศเกียรติคุณ

4) อพม. ดีเด่นจะได้รับการเสนอชื่อเพื่อเข้ารับการพิจารณารายชื่อบุคคลผู้มีคุณสมบัติที่พึงจะได้รับการพิจารณาเพื่อเสนอขอพระราชทานเครื่องอิสริยาภรณ์อันเป็นที่สรรเสริญยิ่งดิเรกคุณาภรณ์

2.2.2.5 บทบาทหน้าที่และภารกิจของ อพม.

ภารกิจบทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีนโยบาย ภายใต้ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ม. ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2557 พบว่ากระทรวงมีการขยายงานอบรมให้ครอบคลุมกับภารกิจของทุกหน่วยงาน ในสังกัดของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ใน 4 ภารกิจ ดังต่อไปนี้

ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การดำเนินงานตามนโยบายกระทรวง ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ม. อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เข้าร่วมดำเนินกิจกรรมโครงการการพัฒนาองค์กรชุมชนและกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต มีการสื่อสารหรือให้ข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและประชาชนในชุมชน เพื่อให้รับรู้และสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสมร่วมถึงการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือปฏิทินงานประจำปีของกระทรวง พ.ม. ที่กำหนดไว้ การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของ อพม. การเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในทุกระดับ การดำเนินการหรือเข้าร่วมเวทีการถอดบทเรียนการทำงาน อพม. อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนางานและการนำเสนอผลงานเพื่อให้ได้รางวัลทุกระดับ

ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม มีบทบาทหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำปรึกษา ปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคมมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ

ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคมมีบทบาทหน้าที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมรวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง นอกจากนี้ยังพบว่า ระหว่างปี พ.ศ. 2559 - 2560 อพม. ยังมีบทบาทเป็นกลไกในระดับพื้นที่สนับสนุนกระทรวง พม. ภายใต้นโยบายเร่งด่วน 9 ประเด็น ได้แก่

การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ การพัฒนาที่อยู่อาศัยสำหรับผู้มีรายได้น้อย ผู้สูงอายุ คนพิการ การเตรียมความพร้อมรองรับสังคมผู้สูงอายุ การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กและเยาวชน การสร้างความเข้มแข็งของสตรีและครอบครัว การพัฒนาระบบสวัสดิการสังคม การพัฒนาบทบาทและวิชาชีพสังคมและวัฒนธรรมอาเซียนการส่งเสริมพลังประชารัฐ ภายใต้การบูรณาการขับเคลื่อนเป็นทีมกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) (วันโฮมหลังคาเดียวกัน) ทั้งนี้ยังรวมถึงการทำงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อพม. ร่วมกับหน่วยงานภายในกระทรวง พม. (รพีพรรณ คำหอม, 2560)

ตารางที่ 2.8 สรุปยอดอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ปี 2561

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนอาสาสมัคร (คน)		
		จำนวนเต็ม (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
1	กระบี่	274	286	560
2	กรุงเทพมหานคร	191	623	814
3	กาญจนบุรี	337	790	1,127
4	กาฬสินธุ์	473	1,048	1,521
5	กำแพงเพชร	232	489	721
6	ขอนแก่น	2,142	2,177	4,319
7	จันทบุรี	249	622	871
8	ฉะเชิงเทรา	428	1,061	1,489
9	ชลบุรี	453	1,090	1,543

(ต่อ)

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนอาสาสมัคร (คน)		
		จำนวนเต็ม (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
10	ชัยนาท	151	387	538
11	ชัยภูมิ	1,483	836	2,319
12	ชุมพร	225	667	892
13	เชียงราย	784	967	1,751
14	เชียงใหม่	555	1,018	1,573
15	ตรัง	247	829	1,076
16	ตราด	71	268	339
17	ตาก	214	466	680
18	นครนายก	272	345	617
19	นครปฐม	563	879	1,442
20	นครพนม	441	731	1,172
21	นครราชสีมา	381	4,100	4,481
22	นครศรีธรรมราช	840	1,781	2,621
23	นครสวรรค์	349	871	1,220
24	นนทบุรี	547	1,591	2,138
25	นราธิวาส	320	445	765
26	น่าน	694	601	1,295
27	บึงกาฬ	605	983	1,588
28	บุรีรัมย์	535	1,338	1,873
29	ปทุมธานี	71	209	280
30	ประจวบคีรีขันธ์	425	3,064	3,489
31	ปราจีนบุรี	271	614	885
32	ปัตตานี	112	679	791
33	พระนครศรีอยุธยา	406	884	1,290
34	พะเยา	486	1,231	1,717

(ต่อ)

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนอาสาสมัคร (คน)		
		จำนวนเต็ม (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
35	พังงา	36	292	328
36	พัทลุง	389	423	812
46	พิจิตร	430	569	999
37	พิษณุโลก	298	575	873
38	เพชรบุรี	266	558	824
39	เพชรบูรณ์	697	870	1,567
40	แพร่	274	738	1,012
41	ภูเก็ต	14	138	152
42	มหาสารคาม	1,015	1,822	2,837
43	มุกดาหาร	359	869	1,228
44	แม่ฮ่องสอน	104	103	207
45	ยโสธร	627	329	956
47	ยะลา	249	740	989
48	ร้อยเอ็ด	1,408	1,898	3,306
49	ระนอง	20	206	226
50	ระยอง	263	757	1,020
51	ราชบุรี	89	330	419
52	ลพบุรี	21	69	90
53	ลำปาง	65	327	392
54	ลำพูน	496	1,177	1,673
55	เลย	368	592	960
56	ศรีสะเกษ	1,820	2,785	4,605
57	สกลนคร	1,174	1,150	2,324
58	สงขลา	372	1,533	1,905
59	สตูล	136	1,029	1,165

(ต่อ)

ตารางที่ 2.8 (ต่อ)

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนอาสาสมัคร (คน)		
		จำนวนเต็ม (คน)		
		ชาย	หญิง	รวม
60	สมุทรปราการ	126	526	652
61	สมุทรสงคราม	132	307	439
62	สมุทรสาคร	120	226	346
63	สระแก้ว	29	63	92
64	สระบุรี	270	679	949
65	สิงห์บุรี	397	122	519
66	สุโขทัย	179	185	364
67	สุพรรณบุรี	76	160	236
68	สุราษฎร์ธานี	346	1,151	1,497
69	สุรินทร์	466	792	1,258
70	หนองคาย	350	619	969
71	หนองบัวลำภู	472	637	1,109
72	อ่างทอง	113	400	513
73	อำนาจเจริญ	440	492	932
74	อุดรธานี	881	1,000	1,881
75	อุดรดิตถ์	375	558	933
76	อุทัยธานี	264	584	848
77	อุบลราชธานี	1,646	1,326	2,972
รวม อพม. ทั้งประเทศ		33,499	63,676	97,175

ยอดอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในพื้นที่กลุ่มตัวอย่าง 5 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดนครนายก ปราจีนบุรี สระแก้ว ฉะเชิงเทรา และสมุทรปราการ แบ่งเป็นเพศชาย-หญิง และประชากรอาสาสมัคร (อพม.) ทั้งหมดของแต่ละพื้นที่และการเลือกกลุ่มตัวอย่างของจังหวัด สุ่มเป็นอำเภอ ซึ่งเป็นจังหวัดละ 2 อำเภอ ตามตาราง ดังนี้

ตารางที่ 2.9 ประชากรอาสาสมัคร (อพม.) ทั้งหมดของแต่ละพื้นที่

ลำดับที่	จังหวัด	จำนวนอาสาสมัคร (คน)			
		ชาย	หญิง	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
1	นครนายก	272	345	617	อำเภอบึงนครบุรี
					อำเภอบ้านสร้าง
2	ปราจีนบุรี	271	614	885	อำเภอองครักษ์
					อำเภอปากพลี
3	สระแก้ว	29	63	92	อำเภอบางพลี
					อำเภอเมือง
4	ฉะเชิงเทรา	428	1,061	1,489	อำเภอบางปะกง
					อำเภอเมือง
5	สมุทรปราการ	126	526	652	อำเภอโคกสูง
					อำเภอเมือง
รวม		1,126	2,609	3,735	361

2.2.3 ข้อบังคับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แห่งประเทศไทย

หมวดที่ 1 ชื่อ เครื่องหมายและสถานที่ตั้ง

ข้อ 1 ชมรมนี้มีชื่อว่า “ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แห่งประเทศไทย” ชื่อย่อว่า “ซอพท.” มีชื่อภาษาอังกฤษว่า “Social Development and Human Security Volunteer Club of Thailand” ตัวย่อ “SDHVCT” เป็นศูนย์กลางการประสานงานและรวมตัวของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แห่งประเทศไทย

ข้อ 2 สำนักงานของชมรมตั้งอยู่ที่สำนักมาตรฐานการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร รหัสไปรษณีย์ 10100

ข้อ 3 เครื่องหมายอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แห่งประเทศไทย มีลักษณะเป็นกรอบวงกลมรูปไข่สองวง รูปในวงกลมเล็กมีรูปพระประชาบดี วงกลมรอบนอก มีข้อความด้านบน “ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” ด้านล่างมีข้อความ “แห่งประเทศไทย”

หมวดที่ 2 วัตถุประสงค์

ข้อ 4 วัตถุประสงค์ของชมรม

4.1 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือและเป็นศูนย์กลางในการประสานงานและแลกเปลี่ยนความรู้ข้อมูล เทคโนโลยี ระหว่างชมรมฯ หน่วยงานของรัฐ องค์กรพัฒนาเอกชน ภาคธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ

4.2 เพื่อส่งเสริมและช่วยเหลือการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และองค์กรอาสาสมัครอื่น ๆ ด้านการจัดการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหา การพัฒนาสังคม และการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและพึ่งตนเองได้ โดยให้สอดคล้องกับปฏิญญาอาสาสมัครไทย

4.3 เพื่อเป็นองค์กรการให้ความร่วมมือ หน่วยราชการและองค์กรต่าง ๆ ในเรื่องสังคมสงเคราะห์ การแก้ไขปัญหา และการพัฒนาสังคม เพื่อส่งเสริมและพัฒนาสมาชิก

4.4 เพื่อกำหนดนโยบายในการส่งเสริมความสามัคคี คุ่มครองและสร้างขวัญกำลังใจ สร้างความเป็นเอกภาพ และเผยแพร่บทบาทหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

4.5 เพื่อพัฒนาศักยภาพ และสนับสนุนให้มีการจัดตั้งชมรม/สมาคม/เครือข่าย อพม. ทุกระดับ (ตำบล อำเภอ จังหวัด) ทั่วประเทศ

4.6 เพื่อจัดสวัสดิการให้แก่สมาชิก อพม. และครอบครัว ทั่วประเทศและในเขต กรุงเทพมหานคร

4.7 เป็นองค์กรที่ไม่แสวงหาและหวังผลกำไร

หมวดที่ 3 สมาชิก

ข้อ 5 สมาชิกของชมรม มี 2 ประเภท คือ

5.1 สมาชิกสามัญ ได้แก่ ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และยังคงความเป็นสมาชิกภาพ

5.2 สมาชิกกิตติมศักดิ์ ได้แก่ บุคคลผู้ทรงเกียรติ หรือผู้ทรงคุณวุฒิ หรือผู้ที่มีอุปการคุณแก่ชมรม ซึ่งทางคณะกรรมการชมรมฯ ได้พิจารณาแล้ว เห็นว่าได้กระทำความดีและให้ความร่วมมือสนับสนุนกิจกรรมซึ่งก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ชมรม และคณะกรรมการมีมติให้เป็นสมาชิกได้

ข้อ 6 สมาชิกไม่ต้องเสียค่าสมัคร และค่าบำรุงสมาชิก

ข้อ 7 การเข้าเป็นสมาชิกของชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์แห่งประเทศไทย ให้ อพม. เป็นสมาชิกโดยอัตโนมัติและคุ้มครองสิทธิ

ข้อ 8 คณะกรรมการบริหารชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ต้องเป็นสมาชิกที่ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตร อพม. ของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ 9 สำหรับบุคคลที่มีคุณงามความดี ทำคุณประโยชน์และเสียสละบำเพ็ญประโยชน์ด้านการพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ อาจได้รับการพิจารณาแต่งตั้งตามข้อ 5.2 ให้เป็น “อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กิตติมศักดิ์” มีสิทธิได้รับวุฒิปัตร์ และเข็มอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ข้อ 10 การพ้นจากสมาชิกภาพ

10.1 ตาย

10.2 ลาออกจากความเป็น อพม.

10.3 เป็นบุคคลล้มละลาย

10.4 เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

10.5 ได้รับโทษจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก

10.6 คณะกรรมการบริหารลงมติให้ลบชื่อออกจากทะเบียน โดยมีคะแนนเสียงไม่น้อยกว่า 1 ใน 4 ของคณะกรรมการบริหารที่เข้าประชุม ด้วยเหตุผลใดเหตุผลหนึ่ง ดังนี้

10.6.1 การกระทำใด ๆ ในลักษณะที่เป็นปฏิปักษ์ต่อชมรมฯ หรือทำให้ชมรมเสื่อมเสีย

10.6.2 ละเมิดกฎ ระเบียบ มติที่ประชุมใหญ่และข้อบังคับของชมรมฯ

ข้อ 11 สิทธิของสมาชิก

11.1 มีสิทธิได้รับการสนับสนุนตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2548

11.2 มีสิทธิได้รับเลือกเป็นกรรมการบริหาร กรรมการ อนุกรรมการ คณะทำงานด้านสวัสดิการสังคมและการพัฒนาสังคม

11.3 มีสิทธิเข้าร่วมประชุม

11.4 มีสิทธิเสนอความคิดเห็นและข้อเสนอเกี่ยวกับการดำเนินงานของชมรมต่อคณะกรรมการฯ

11.5 มีสิทธิร้องขอต่อคณะกรรมการบริหาร เพื่อตรวจสอบเอกสารและบัญชีทรัพย์สินของชมรม

11.6 สมาชิกสามัญควรมีสิทธิได้รับสวัสดิการของชมรม ตามมติของคณะกรรมการ

ข้อ 12 หน้าที่ของสมาชิก

12.1 มีหน้าที่และบทบาทตามระเบียบของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ. 2548 หมวดที่ 3 ข้อ 13

12.2 มีหน้าที่ประพฤติตนให้สมเกียรติที่เป็นสมาชิกชมรม

12.3 มีหน้าที่ให้ความช่วยเหลือร่วมมือแก่สมาชิกชมรมฯ เป็นไปตามวัตถุประสงค์ตามข้อ 4

12.4 มีหน้าที่ส่งเสริม เผยแพร่ และสนับสนุนกิจกรรมของชมรมฯ

หมวดที่ 4 คณะกรรมการบริหารและหน้าที่

ข้อ 13 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่ง เป็นคณะกรรมการบริหารเป็นตัวแทนของชมรมฯ ประกอบด้วย ประธานกรรมการ และคณะกรรมการอื่น ๆ ประธานกรรมการบริหารให้มีการเลือกตั้งโดยที่ประชุมส่วนใหญ่ ส่วนกรรมการที่เหลือให้ประธานแต่ละภาคเสนอชื่อภาคละ 8 คน ประธานกรรมการบริหารชมรมฯ เป็นผู้เลือกกรรมการเพื่อดำรงตำแหน่งรองประธานชมรม 4 ภาค และคณะกรรมการฝ่ายต่าง ๆ ได้ตามความเห็นสมควร โดยดำเนินการ ดังนี้

13.1 ให้แต่ละภาคเสนอชื่อภาคละ 1 คนเพื่อเลือกประธานคณะกรรมการบริหารชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แห่งประเทศไทย

13.2 ประธานชมรม อพม. ระดับภาค ที่ไม่ได้รับเลือกเป็นประธาน อพม. แห่งประเทศไทย ให้เป็นรองประธาน อพม. แห่งประเทศไทย โดยอัตโนมัติ

13.3 ตำแหน่งที่เหลือประธานและรองประธานจะเป็นผู้คัดเลือกจากคณะกรรมการระดับภาค ที่แต่ละภาคส่งรายชื่อมา และสามารถพิจารณาเพิ่มเติมได้ตามความเหมาะสม

13.4 ประธานชมรม อพม. /นายกสมาคม อพม. /ประธานเครือข่าย อพม. ระดับจังหวัดทุกจังหวัด หรือผู้แทนที่ได้รับการมอบหมายเป็นลายลักษณ์อักษรมีสิทธิเป็นผู้เลือกตั้งประธาน

13.5 ในกรณีบุคคลใดมีสองตำแหน่ง ให้แต่ละภาคพิจารณาเอง

13.6 ให้มีคณะกรรมการบริหาร จำนวนรวมกันไม่เกิน 35 คน

13.7 ประธานชมรม อพม. / นายกสมาคม อพม. / ประธานเครือข่าย อพม. ระดับจังหวัดทุกจังหวัด เป็น “คณะกรรมการชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) แห่งประเทศไทย” โดยตำแหน่ง

13.8 คณะกรรมการแต่ละชุด ดำรงอยู่ในตำแหน่งตามวาระได้คราวละ 4 ปี กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งไปตามวาระ อาจได้รับเลือกตั้งให้เป็นกรรมการในวาระต่อไปอีกในกรณีที่คณะกรรมการพ้นจากตำแหน่งตามวาระก่อนวันประชุมใหญ่สามัญประจำปี ให้คณะกรรมการชุดเดิม

รักษาการ และบริหารกิจการของชมรมต่อไปและจะต้องส่งมอบงานให้คณะกรรมการชุดใหม่ ภายใน 15 วัน หลังจากการประชุมใหญ่สามัญประจำปี

13.9 เฉพาะตำแหน่งประธาน ต้องไม่ดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกิน 2 วาระ

ข้อ 14 คุณสมบัติของกรรมการบริหารชมรมฯ

14.1 ต้องเป็นสมาชิก อพม. และดำรงตำแหน่งประธานชมรม อพม. หรือนายกสมาคม อพม. หรือประธานเครือข่าย อพม. ระดับจังหวัด

14.2 ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย

14.3 ไม่เป็นคนไร้ความสามารถหรือเสมือนไร้ความสามารถ

14.4 ไม่เป็นโรคติดต่อที่สังคมรังเกียจ

14.5 เป็น อพม. มาแล้วไม่น้อยกว่า 2 ปี

ข้อ 15 การพ้นจากตำแหน่งกรรมการของชมรมฯ

15.1 ครบกำหนดตามวาระ

15.2 ลาออก โดยเฉพาะคณะกรรมการลงมติอนุมัติแล้ว

15.3 ขาดคุณสมบัติตามข้อ 14 หรือพ้นจากสมาชิกภาพตามข้อ 10 หมวด 3

15.4 ขาดประชุมคณะกรรมการติดต่อกัน 3 ครั้ง โดยไม่แจ้งเป็นลายลักษณ์อักษร หรือสื่ออิเล็กทรอนิกส์ ทางใดทางหนึ่ง และคณะกรรมการได้ทำหนังสือแจ้งเตือนแล้ว

ข้อ 16 กรณีตำแหน่งว่างลงก่อนครบวาระ ให้คณะกรรมการพิจารณาแต่งตั้งกรรมการคนใดคนหนึ่ง ให้ดำรงตำแหน่งที่ว่างลง และให้ดำรงตำแหน่งนั้นได้เท่ากับวาระของผู้ที่แทนตำแหน่งว่างของภาคใด ให้ภาคนั้นเสนอผู้ดำรงตำแหน่งแทน ยกเว้นตำแหน่งประธานชมรมฯ ต้องมีการเลือกตั้งใหม่

ข้อ 17 การประชุมคณะกรรมการบริหารชมรมฯ จะต้องมีการประชุมไม่น้อยกว่า 3 เดือนต่อครั้ง การประชุมประธานชมรมฯ หรือกรรมการต้องไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของคณะกรรมการบริหาร อาจเรียกประชุมเป็นกรณีพิเศษได้

ข้อ 18 มติของการประชุมกรรมการบริหาร นอกจากที่ได้กล่าวไว้เป็นอย่างอื่น ในข้อบังคับนี้ ให้ถือเอาเสียงข้างมากเป็นมติที่ประชุม ถ้าคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมออกเสียงได้เป็นเสียงชี้ขาด

ข้อ 19 ประธานชมรมฯ เป็นประธานในที่ประชุม หากประธานไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ไม่ว่ากรณีใด ให้รองประธานทำหน้าที่แทน และถ้ารองประธานไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่แทนได้ให้เลือกกรรมการคนใดคนหนึ่งทำหน้าที่ประธานในที่ประชุม ดำเนินการเฉพาะการประชุมในคราวนั้น

ข้อ 20 อำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหาร มีดังนี้

20.1 วางระเบียบ กฎ คำสั่ง บริหารจัดการทรัพย์สินของชมรมฯ ตามข้อบังคับ และมติที่ประชุมใหญ่

20.2 ว่าจ้างและแต่งตั้ง ถอดถอนที่ปรึกษา คณะกรรมการ คณะอนุกรรมการ และพนักงานของชมรมฯ

20.3 เรียกประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการประชุมวิสามัญ

20.4 แต่งตั้งกรรมการในตำแหน่งอื่น ๆ ที่ยังไม่ได้กำหนดไว้ในข้อบังคับ

20.5 บริหารกิจการของชมรมฯ เพื่อให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ ตลอดจนมีอำนาจอื่น ๆ ตามที่ข้อบังคับกำหนดไว้

20.6 รับผิดชอบในกิจการของชมรมฯ ทั้งหมด รวมทั้งการเงินและทรัพย์สินของชมรมฯ

20.7 จัดทำเอกสารหลักฐานต่าง ๆ ทั้งที่เกี่ยวกับการเงิน ทรัพย์สินและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ของชมรมฯ ให้ถูกต้องตามหลักวิชาการและสามารถให้สมาชิกตรวจสอบได้ เมื่อสมาชิกร้องขอ

20.8 จัดทำบันทึกการประชุมต่าง ๆ ของชมรมฯ เพื่อเก็บไว้เป็นหลักฐานและจัดส่งให้สมาชิกได้รับทราบ

20.9 หน้าที่อื่น ๆ ดำเนินการตามที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้

ข้อ 21 กำหนดหน้าที่รับผิดชอบตำแหน่ง ในคณะกรรมการบริหาร ดังนี้

21.1 ประธาน มีหน้าที่เป็นหัวหน้าในการบริหารกิจการของชมรมฯ เป็นประธานในที่ประชุมใหญ่ ในที่ประชุมกรรมการ และเป็นผู้แทนของชมรมฯ ในการติดต่อกับบุคคลภายนอก

21.2 รองประธาน มีหน้าที่เป็นผู้ช่วยประธาน ในการบริหารกิจการของชมรมฯ ทำการแทนประธานเมื่อประธานไม่อยู่ ปฏิบัติตามที่ได้รับมอบหมาย

21.3 เลขานุการ มีหน้าที่จัดการประชุมกรรมการ จัดทำรายงานการประชุมติดต่อกับสมาชิกและบุคคลภายนอกในเรื่องทั่วไป ทำหน้าที่ธุรการของชมรมฯ ทั้งหมด ปฏิบัติตามคำสั่งของประธาน และเป็นเลขานุการในการประชุมต่าง ๆ

21.4 เกร็ดญิก มีหน้าที่เกี่ยวกับการเงินและบัญชีของชมรมฯ จัดทำรายรับ รายจ่าย และงบดุลประจำปีของชมรมฯ จัดเก็บและรักษาหลักฐานเอกสารเกี่ยวกับการเงินและบัญชีทรัพย์สินของชมรมฯ เพื่อตรวจสอบได้

21.5 นายทะเบียน มีหน้าที่จัดทำและควบคุมทะเบียนสมาชิก ตลอดจนเอกสารต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการเป็นสมาชิกชมรมฯ

21.6 ประชาสัมพันธ์มีหน้าที่ในการเผยแพร่กิจกรรมชื่อเสียงเกียรติคุณของชมรมฯ ให้เป็นที่รู้จักแพร่หลาย

21.7 กรรมการตำแหน่งอื่น ๆ มีหน้าที่ให้ความร่วมมือปฏิบัติตามที่คณะกรรมการเห็นสมควรกำหนดให้มีขึ้นมา แต่มีจำนวนรวมกันต้องไม่เกินจำนวนที่ข้อบังคับได้กำหนดไว้

หมวดที่ 5 การประชุม

ข้อ 22 กำหนดให้มีการประชุมใหญ่สามัญประจำปี และการประชุมวิสามัญ ไม่น้อยกว่าปีละ 1 ครั้ง โดยให้ประธานชมรมจังหวัดเข้าร่วมประชุม เพื่อพิจารณาและเสนอกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้

22.1 รับรองรายงานการประชุม

22.2 เลือกตั้งกรรมการบริหารชมรมฯ และมอบหมายภารกิจ

22.3 แลกเปลี่ยนกิจการในรอบปีที่ผ่านมา

22.4 แลกเปลี่ยนรับ รายจ่ายและบัญชีงบดุล

ข้อ 23 การไม่ครบองค์ประชุม กรณีที่มีการนัดประชุมใหญ่ครั้งแรก สมาชิกไม่ครบองค์ประชุมหากพ้นกำหนดแล้วหนึ่งชั่วโมง ยังมีสมาชิกไม่ครบ ให้เลื่อนการประชุมคราวนั้นออกไปอีก 15 วัน สำหรับการประชุมครั้งหลังนี้ จะมีสมาชิกมากน้อยเพียงใดก็ถือว่าครบองค์ประชุม

ข้อ 24 วิธีการออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ ให้ถือปฏิบัติได้ 2 กรณี คือ

24.1 ออกเสียงโดยวิธีการเปิดเผย ใช้วิธีการยกมือ

24.2 การลงคะแนนลับวิธีเขียนบัตรลงคะแนน และจะกระทำได้ เมื่อคณะกรรมการหรือสมาชิกไม่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของสมาชิกที่มาประชุมร้องขอหมวดที่ 6 การเงินและบัญชี

ข้อ 25 คณะกรรมการบริหาร เป็นผู้รับผิดชอบในทรัพย์สินและการเงินของชมรมฯ และให้วางระเบียบการเงินและทรัพย์สินของชมรมฯ ให้เหมาะสมและรัดกุม

ข้อ 26 เงินรายได้ของชมรมฯ อาจจะได้มาจาก

26.1 เงินบริจาคของสมาชิกและประชาชน

26.2 เงินอุดหนุนและเงินช่วยเหลือจากหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ

26.3 การรณรงค์เพื่อการระดมทุน และการจัดงานการกุศลเพื่อหารายได้

ข้อ 27 การใช้จ่ายเงินของชมรมฯ เพื่อเป็นค่าวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ ค่าเบี้ยประชุม หรือการประกอบกิจกรรมต่าง ๆ ให้อยู่ในดุลพินิจของประธานชมรมฯ หรือคณะกรรมการ ในการอนุมัติให้จ่ายได้

ข้อ 28 เหนรัญญิกจัดทำบัญชีการเงินและทรัพย์สินของชมรมฯ พร้อมด้วยใบสำคัญและหลักฐานให้ถูกต้องมีหลักฐานการรับ-จ่ายเงิน ทุกรายการต้องมีใบสำคัญอันมีรายการและจำนวนเงินที่ถูกต้อง และต้องได้รับการอนุมัติจากประธาน หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากประธาน และเก็บเป็นหลักฐานในการตรวจสอบโดยเรียบบร้อยครบถ้วน เป็นเวลาไม่น้อยกว่า 4 ปี

ข้อ 29 ประธานมีอำนาจในการสั่งจ่ายเงินได้ไม่เกิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน) ถ้าเกินกว่าที่กำหนดให้คณะกรรมการบริหารพิจารณาให้ความเห็นชอบ และอนุมัติ

ข้อ 30 ประธานและเหรัญญิกมีอำนาจเก็บรักษาเงินสดไว้ในมือเพื่อใช้จ่ายหมุนเวียน ในกิจการของชมรมฯ เป็นเงินไม่เกิน 5,000 บาท (ห้าพันบาทถ้วน)

ข้อ 31. เงินสดของชมรมฯ ให้นำฝากในธนาคารหรือสถาบันการเงินที่คณะกรรมการ บริหารเห็นสมควร ในนามของชมรมฯ การเบิกเงินไม่ว่าบัญชีใด ๆ ต้องให้ประธานฝ่ายหนึ่ง และ รองประธาน หรือเหรัญญิกอีกฝ่ายหนึ่ง เป็นผู้ลงลายมือร่วมกันไม่น้อยกว่า 2 ใน 3 คน

หมวดที่ 7 การเปลี่ยนแปลงแก้ไขข้อบังคับ

ข้อ 32 จะเปลี่ยนแปลงได้โดยมติที่ประชุมใหญ่ ซึ่งมีคะแนนเสียงไม่ต่ำกว่า 3 ใน 4 ของสมาชิกที่เข้าประชุม

ข้อ 33 ถ้าชมรมมีอันต้องยกเลิก ให้ทรัพย์สินทั้งหมดของชมรมที่มีอยู่ ตกเป็นกรรมสิทธิ์ ของหน่วยงานในกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ แห่งใดแห่งหนึ่งในประเทศไทย ตามมติที่ประชุมจะเห็นสมควร

ข้อ 34 การชำระบัญชี เมื่อชมรมมีอันต้องยกเลิกด้วยเหตุผลใดก็ตาม การชำระบัญชี ของชมรมฯ มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาบังคับใช้โดยอนุโลม

ข้อ 35 เอกสารในการทำนิติกรรมใด ๆ ของชมรมฯ หรือการลงลายมือชื่อในเอกสาร เพื่อเป็นหลักฐานของชมรมฯ และการอรรถคดีนั้น เมื่อประธานหรือรองประธานชมรม หรือกรรมการ อื่น 2 นาย ที่คณะกรรมการมอบหมายลงลายมือชื่อ เป็นอันถูกต้องและใช้ได้

หมวดที่ 8 บทเฉพาะกาล

ข้อ 36 ให้คณะกรรมการบริหารชุดนี้ สามารถแก้ไข เปลี่ยนแปลง เพิ่มเติม ข้อบังคับ ของชมรมฯ ในระหว่างดำเนินการได้ตามความเหมาะสม - บทเฉพาะกาล พัทธกษัตริย์คณะกรรมการบริหาร ชมรมฯ ชมรมทุกระดับ มีวาระ 4 ปี ตราข้อบังคับนี้ไว้ ทั้งนี้ให้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 13 เดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2553

ขั้นตอนในการทำแผนชุมชนอย่างง่าย

1. การเตรียมข้อมูล ประเภทของข้อมูลที่ต้องเตรียม ได้แก่ ข้อมูลทั่วไปของชุมชน ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับปัญหาสังคมที่เกิดขึ้นหรือมีแนวโน้มว่าจะเกิดขึ้น ข้อมูลเกี่ยวกับกลุ่ม/องค์กร ภายนอกที่จะมีส่วนร่วม ข้อมูลในขั้นตอนนี้อาจเตรียมเพียงส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อการพิจารณาร่วมกัน เท่านั้น เมื่อทำแผนเสร็จอาจหาข้อมูลเพิ่มเติมในส่วนที่ที่ประชุมเห็นว่าจำเป็นต่อไป

2. การเตรียมคน ได้แก่ คณะทำงาน ซึ่งประกอบด้วยผู้ดำเนินการหรือผู้กระตุ้นให้ชุมชน ร่วมกันแสดงความคิดเห็นและสรุปความคิด ผู้บันทึกผลการระดมความคิด ซึ่งถือว่าเป็นเลขานุการการประชุม ผู้เข้าร่วมระดมความคิด ได้แก่ สมาชิกในชุมชนทุกคนที่สามารถเข้าร่วมกิจกรรมได้นักวิชาการหรือ เจ้าหน้าที่ ที่จะช่วยเป็นที่ปรึกษา

3. การเตรียมสถานที่/อุปกรณ์

4. การประชาสัมพันธ์ ให้ชาวบ้านเห็นความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำแผนชุมชน

5. การนัดหมาย วันจัดเวทีชาวบ้านต้องกำหนดวัน เวลา ที่สมาชิกชุมชนส่วนใหญ่สะดวกเข้าร่วมกิจกรรม

6. การจัดเวทีชาวบ้าน ระดมความคิด พยายามตีกรอบให้เพื่อพิจารณาที่ละเอียด โดยนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ทุกขั้นตอน ประเด็นในการนำมาวิเคราะห์ส่วนใหญ่มักเกี่ยวกับปัญหาที่เกิดขึ้น จะต้องนำมาช่วยกันพิจารณา คือ ทำความเข้าใจให้ตรงกับสถานการณ์ปัญหา สาเหตุของปัญหา ผู้เกี่ยวข้องกับปัญหา ทั้งผู้ได้รับความเดือดร้อน และผู้ที่ก่อให้เกิดปัญหา แนวทางป้องกันแก้ไขปัญหา และผู้ที่มีส่วนร่วมในการป้องกัน/แก้ไขปัญหา

7. สรุปผล จัดทำรายละเอียดแผน

8. เขียนโครงการ

9. การประสาน กับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานตามแผน เพื่อผลักดันแผนไปสู่การปฏิบัติ

2.2.4 การแบ่งเขตตรวจราชการ

เขตตรวจราชการ เป็นการแบ่งเขตพื้นที่จังหวัดในประเทศไทย ออกเป็นกลุ่มต่าง ๆ เพื่อประโยชน์ในการตรวจ ติดตามผล เปรียบเทียบ เสนอแนะ สืบสวนสอบสวน สอบข้อเท็จจริง สดับรับฟังเหตุการณ์ เสนอแนะ ติดต่อประสานงาน ตรวจเยี่ยม หรือดำเนินการอื่นใด เพื่อให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานของรัฐและเจ้าหน้าที่ของรัฐได้ผลสมประโยชน์ต่อทางราชการ

2.2.4.1 ระดับการตรวจราชการการตรวจราชการในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ

- 1) การตรวจราชการระดับสำนักนายกรัฐมนตรี
- 2) การตรวจราชการระดับกระทรวง
- 3) การตรวจราชการระดับกรม

2.2.4.2 การแบ่งเขตตรวจราชการในประเทศไทย แบ่งออกเป็น 18 เขต ได้แก่

- 1) ภาคกลาง

เขตตรวจราชการที่ 1 ประกอบด้วย นนทบุรี ปทุมธานี พระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสระบุรี

เขตตรวจราชการที่ 2 ประกอบด้วย จังหวัดชัยนาท จังหวัดลพบุรี จังหวัดสิงห์บุรี และจังหวัดอ่างทอง

2) ภาคตะวันออก

เขตตรวจราชการที่ 3 ประกอบด้วย จังหวัดฉะเชิงเทรา จังหวัดปราจีนบุรี
จังหวัดสระแก้ว จังหวัดนครนายก และจังหวัดสมุทรปราการ

เขตตรวจราชการที่ 9 ประกอบด้วย จังหวัดจันทบุรี จังหวัดชลบุรี จังหวัด
ระยอง และจังหวัดตราด

3) ภาคตะวันตก

เขตตรวจราชการที่ 4 ประกอบด้วย จังหวัดกาญจนบุรี จังหวัดนครปฐม
จังหวัดราชบุรี และจังหวัดสุพรรณบุรี

เขตตรวจราชการที่ 5 ประกอบด้วย จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จังหวัดเพชรบุรี
จังหวัดสมุทรสาคร และจังหวัดสมุทรสงคราม

4) ภาคใต้

เขตตรวจราชการที่ 6 ประกอบด้วย จังหวัดชุมพร จังหวัดสุราษฎร์ธานี
จังหวัดนครศรีธรรมราชและจังหวัดพัทลุง

เขตตรวจราชการที่ 7 ประกอบด้วย จังหวัดระนอง จังหวัดพังงา จังหวัดภูเก็ต
จังหวัดกระบี่ และจังหวัดตรัง

เขตตรวจราชการที่ 8 ประกอบด้วย จังหวัดสงขลา จังหวัดสตูล จังหวัด
ปัตตานี จังหวัดยะลา และจังหวัดนราธิวาส

5) ภาคเหนือ

เขตตรวจราชการที่ 15 ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดแม่ฮ่องสอน
จังหวัดลำปาง และจังหวัดลำพูน

เขตตรวจราชการที่ 16 ประกอบด้วย จังหวัดน่าน จังหวัดพะเยา จังหวัด
เชียงราย และจังหวัดแพร่

เขตตรวจราชการที่ 17 ประกอบด้วย จังหวัดตาก จังหวัดพิษณุโลก จังหวัด
สุโขทัย จังหวัดเพชรบูรณ์ และจังหวัดอุตรดิตถ์

เขตตรวจราชการที่ 18 ประกอบด้วย จังหวัดกำแพงเพชร จังหวัดพิจิตร
จังหวัดนครสวรรค์ และจังหวัดอุทัยธานี

6) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

เขตตรวจราชการที่ 10 ประกอบด้วย จังหวัดอุดรธานี จังหวัดหนองบัวลำภู
จังหวัดหนองคาย จังหวัดบึงกาฬ และจังหวัดเลย

เขตตรวจราชการที่ 11 ประกอบด้วย จังหวัดนครพนม จังหวัดมุกดาหาร
และจังหวัดสกลนคร

เขตตรวจราชการที่ 12 ประกอบด้วย จังหวัดร้อยเอ็ด จังหวัดขอนแก่น จังหวัดมหาสารคาม และจังหวัดกาฬสินธุ์

เขตตรวจราชการที่ 13 ประกอบด้วย จังหวัดอำนาจเจริญ จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดยโสธร และจังหวัดศรีสะเกษ

เขตตรวจราชการที่ 14 ประกอบด้วย จังหวัดสุรินทร์ จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดบุรีรัมย์ และจังหวัดชัยภูมิ

2.3 แนวคิดการประเมินความต้องการจำเป็น

การประเมินความต้องการจำเป็นประเด็นความต้องการจำเป็น (Needs Ann) เป็นกระบวนการประเมิน เพื่อค้นหาสาเหตุของปัญหาที่เกิดขึ้นจริง แล้วนำข้อมูลที่ได้ขาดการประเมินมาหาแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้น ขาดความต้องการจำเป็นนั้น ๆ ให้นำไปสู่การปรับเปลี่ยนแปลงที่เกิดการพัฒนาหน่วยงานหรือองค์กรต่อไป

ความหมายของการประเมินความต้องการจำเป็นการวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นการวิจัยที่มีประโยชน์อย่างมากและมีความเป็นไปได้ มีโอกาสเกิดผลสัมฤทธิ์ตามความมุ่งหวัง นอกจากนี้ยังใช้เป็นหลักเทียบความสำเร็จของการดำเนินงาน ทำให้นักประเมินสามารถวางแผนการปฏิบัติภายใต้ทางเลือกที่เหมาะสม เป็นแกนที่ช่วยให้การใช้ทรัพยากรในการดำเนินงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีนักวิชาการหลายท่านได้ทำความเข้าใจของการประเมินความต้องการจำเป็นไว้ ดังนี้

สุวิมล ว่องวานิช (2535) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นกระบวนการประเมินเพื่อกำหนดความแตกต่างของสภาพที่เกิดขึ้นกับสภาพที่ควรจะเป็น โดยระบุสิ่งที่ต้องการให้เกิดว่ามีลักษณะเช่นใด และประเมินสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่ามีลักษณะเช่นใด จากนั้น นำผลที่ได้มาวิเคราะห์ประเมินและสิ่งที่เกิดขึ้นจริงว่าสมควรเปลี่ยนแปลงอะไรบ้าง การประเมินความต้องการจำเป็นทำให้ข้อมูลนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงกระบวนการจัดการศึกษา หรือการเปลี่ยนแปลงผลที่เกิดขึ้นปลายทางการเปลี่ยนแปลงอันเนื่องมาจากการประเมินความต้องการจำเป็นจึงเป็น

Kauiman (1903) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึงกระบวนการที่ใช้ เพื่อระบุช่องว่างระหว่างผลที่เกิดขึ้นในปัจจุบันกับที่ปรารถนาจะให้เกิดผลการประเมินความต้องการจำเป็น ทำให้ทราบถึงความต้องการอะไรบางอย่างที่สำคัญที่สุดที่ต้องเติมให้เต็มหรือขจัดออก ตามความคิดเห็นการประเมินตามความต้องการจำเป็นจะให้ข้อมูลทั้งตัว "ความต้องการจำเป็น" และวิธีการแก้ไขหรือขจัดปัญหา หรือสนองความต้องการจำเป็น ในยุคนี้ การประเมินความต้องการจำเป็นไม่ได้จำกัดอยู่เพียงแค่การนำผลไปใช้ในการวางแผน แต่ยังรวมถึงขั้นตอนการกำหนดวิธีการแก้ไขปัญหา

Reviere (1999) กล่าวว่า การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นกระบวนการที่มีการดำเนินการอย่างเป็นระบบ สำหรับการคัดเลือกหรือการวิเคราะห์ปัจจัยเพื่อการตัดสินใจเกี่ยวกับนโยบาย และการดำเนินโครงการทุกขั้นตอน ผลการประเมินได้เฉพาะกลุ่มประชากร แต่มีความเป็นระบบบนฐานของข้อมูลเชิงประจักษ์และเน้นที่ผลลัพธ์

2.3.1 ขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2550, น. 31-32) การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็นกระบวนการวิจัย โดยทั่วไปควรประกอบด้วยขั้นตอนการดำเนินงานที่จำแนกออกได้เป็น 5 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. การศึกษาสิ่งที่มุ่งหวัง
2. การศึกษาสภาพที่เป็นอยู่จริงในปัจจุบัน
3. การวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างที่ข้อมูลที่ได้จาก ข้อ 1. และข้อ 2. และ จัดลำดับความสำคัญของผลที่จะเกิดขึ้นเพื่อกำหนดเป็นความต้องการจำเป็น
4. การวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้เกิดความแตกต่างในข้อ 3 และ จัดลำดับความสำคัญของสาเหตุที่ทำให้เกิดความต้องการจำเป็น ประเมินความต้องการจำเป็นนำผลการประเมินความต้องการจำเป็นไปใช้ประโยชน์ในการเชื่อมโยงข้อมูลและแผนการดำเนินงานที่ได้รับ งานหลักคือจัดลำดับความสำคัญก่อนหลัง และเกณฑ์การตัดสินใจ เพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหา การจัดทำแผนปฏิบัติงาน การนำเสนอข้อมูลที่ได้รับจากการประเมินความต้องการจำเป็นแก่ผู้ตัดสินใจและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย และการจัดเตรียมแผนสำหรับดำเนินการเพื่อขจัดปัญหาที่เกิดจากความต้องการจำเป็น หรือนำไปใช้ประโยชน์อื่น ๆ

สรุปว่าขั้นตอนการประเมินความต้องการจำเป็นมีความสำคัญเพราะจะช่วยให้การวางแผนการประเมินดำเนินเป็นไปตามขั้นตอนต่าง ๆ อย่างเป็นระบบ เพื่อให้ได้มาซึ่งข้อมูลที่เป็นประโยชน์สามารถนำไปเป็นแนวทางสู่การจัดทำแผนปฏิบัติการต่อไป

2.3.2 เทคนิควิธีที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น

สุวิมล ว่องวานิช (2542, น. 28) ได้กล่าวถึง เทคนิควิธีการต่าง ๆ ที่ใช้ในการเก็บข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็น ซึ่งสามารถสรุปเป็นวิธีการที่สำคัญ ดังนี้

1. การใช้ตัวบ่งชี้ทางสังคม
2. เทคนิคการจัดเรียงลำดับความสำคัญของปัญหา
3. การใช้กระบวนการกลุ่ม

2.3.3 วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น

วิธีการประเมินความต้องการจำเป็น มีดังนี้

2.3.3.1 เตรียมข้อมูลตามที่เป็นความต้องการจำเป็นทั้งหมดจากเอกสารอ้างอิงถึงที่มีผู้รวบรวมไว้อย่างน่าเชื่อถือ รวมถึงการเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้ชำนาญหรือปฏิบัติงานนั้น ๆ เป็นประจำ เพื่อนำมาจัดเป็นแบบสอบถาม

2.3.3.2 นำข้อมูลทั้งหมดมาสร้างเป็นแบบสอบถามประเมินค่า 5 ระดับที่มีการตอบสนองสภาพ คือ สถานภาพที่เป็นจริง (D) และสถานภาพที่คาดหวัง

2.3.3.3 กรองแบบสอบถามให้ผู้ประเมิน (กลุ่มตัวอย่าง) ตอบคนละหนึ่งชุด

2.3.3.4 ผู้ดำเนินการคำนวณหาค่าดัชนีความต้องการจำเป็นของแต่ละข้อแล้วมาเรียงลำดับ

สรุปว่า การประเมินความต้องการจำเป็น หมายถึง กระบวนการที่เป็นระบบในการหาความต้องการจำเป็น เพื่อให้ได้ข้อมูลในการตัดสินใจเลือกหรือหาวิธีแก้ปัญหาได้ตรงกับสภาพหรือตามต้องการที่แท้จริง การประเมินความต้องการจำเป็นเป็นเรื่องที่วางแผนให้กิจกรรมบรรลุตามเป้าหมายที่ได้ทำไว้ก่อน และหลังสิ้นสุดโครงการ นอกจากนี้การประเมินความต้องการจำเป็น เป็นเทคนิคที่ช่วยในการสำรวจความต้องการหรือปัญหาที่เกิดขึ้นของหน่วยงาน ซึ่งนอกจากจะสะท้อนปัญหาที่จะต้องแก้ไขแล้วยังสามารถนำไปสู่การกำหนดเป้าหมายที่เป็นทางเลือกในการแก้ปัญหาต่าง ๆ ได้

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับบทบาท

ทฤษฎีบทบาท เป็นทฤษฎีที่แสดงให้เห็นถึงพฤติกรรมของมนุษย์ที่แสดงออกมาในสังคมตามสถานภาพของตนเองที่ได้รับ หรือตามความคาดหวังของสังคม โดยพฤติกรรมดังกล่าวอาจผ่านกระบวนการคิด การไตร่ตรองหรือจากการเรียนรู้ของบุคคล ให้ต้องปฏิบัติตนไปในทางที่สังคมยอมรับและคาดหวังไว้ ดังนั้นทฤษฎีบทบาทจึงมีความสำคัญในการอธิบาย ความเชื่อมโยงของพฤติกรรม อพม. ตามบทบาทที่กำหนดไว้ในระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2557 ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีบทบาทในเบื้องต้น ผู้ศึกษาจึงได้กำหนดประเด็นการศึกษา ดังนี้

2.4.1 ความหมายของบทบาท

พฤติกรรมที่แสดงออกของบุคคล เกิดจากการกระทำของบุคคลตามสถานภาพ ฐานะ และตำแหน่งที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรม โดยพฤติกรรมที่แสดงออกมาเป็นผลสืบเนื่องจากการรับรู้ การเรียนรู้ของบุคคลอย่างมีแบบแผนว่าในสถานการณ์หนึ่ง ๆ ควรจะแสดงพฤติกรรมอย่างไร ทั้งนี้บทบาทเป็นสิ่งที่มียู่ด้วยความคู่กับสถานภาพ โดยสถานภาพจะเป็นตัวกำหนดบทบาท ตามสิทธิ หน้าที่บุคคล

ว่าจะต้องปฏิบัติตนอย่างไร (Role Expectation) เช่น บุคคลมีสถานภาพเป็นนักเรียนย่อมมีหน้าที่แสดงพฤติกรรม ในการเรียนหนังสือ ผู้มีสถานภาพเป็นครู ย่อมมีหน้าที่และพฤติกรรมสอนหนังสือ

ดังนั้น จึงเห็นได้ว่าผู้มีสถานภาพต่างกัน ย่อมแสดงพฤติกรรมที่ต่างกัน และเช่นกันผู้มีสถานภาพเดียวกัน ย่อมแสดงพฤติกรรมเหมือนกัน เช่น เด็กชาย ก. เด็กชาย ข. เป็นนักเรียน ย่อมมีหน้าที่และพฤติกรรม ในการเรียนหนังสือเหมือนกัน แต่ขณะเดียวกันผู้มีสถานภาพเดียวกัน อาจแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันก็ได้ เช่น นักเรียนควรมีพฤติกรรมหรือประพฤตินตามกฎระเบียบของโรงเรียน แต่มีนักเรียนบางคนไม่ประพฤติตนตามกฎระเบียบของโรงเรียน ดังนั้น บทบาทของ อพม. หมายถึงพฤติกรรมที่แสดงออกมา ตามสถานภาพกำหนดไว้ในฐานะที่ดำรงตำแหน่งเป็น อพม. ทั้งนี้ ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วย อาสาสมัครพัฒนาและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2557 ข้อ 29 ได้กำหนดบทบาทของ อพม. 6 บทบาท ดังนั้น บุคคลผู้ดำรงตำแหน่ง อพม. จึงจำเป็นต้องแสดงพฤติกรรมตามบทบาทที่กำหนดไว้โดยแต่ละบุคคลที่เป็น อพม. อาจแสดงพฤติกรรมออกมาตามบทบาทที่กำหนดไว้มาก หรือน้อยแตกต่างกันได้ แต่ทั้งนี้จะเป็นไปภายใต้กรอบที่กำหนดในระเบียบฯ ดังกล่าว

2.4.2 ลักษณะของบทบาท

ได้กำหนดลักษณะของบทบาทไว้ในหลายลักษณะโดยเป็นการจำแนกประเภทของบทบาท เนื่องจากเห็นว่าบุคคลแม้ว่ามีสถานภาพหรืออยู่ในตำแหน่งที่เหมือนกัน แต่สามารถแสดงพฤติกรรมแตกต่างกันได้ ลักษณะของบทบาท จำแนกลักษณะของบทบาทออกเป็นได้ 5 ลักษณะประกอบด้วย

2.4.2.1 บทบาทตามที่กำหนด คือ บทบาทที่กลุ่ม องค์กร ชุมชนหรือสังคม เป็นผู้กำหนดไว้ว่า เป็นรูปแบบพฤติกรรมที่บุคคลนั้นกระทำตามตำแหน่งนั้น ๆ เมื่ออยู่ในกลุ่ม องค์กร ชุมชน หรือสังคม

2.4.2.2 บทบาทที่ผู้อื่นได้คาดหวัง คือ บทบาทหรือรูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกของบุคคล ที่ผู้เกี่ยวข้องคาดหวังให้บุคคลนั้นถือปฏิบัติ

2.4.2.3 บทบาทตามความคิดของผู้ที่อยู่ในตำแหน่ง คือ รูปแบบของพฤติกรรมการแสดงออกที่ผู้อยู่ในตำแหน่ง คิด เชื่อว่าเป็นบทบาทหน้าที่ของตนเองที่พึงกระทำ

2.4.2.4 บทบาทที่ปฏิบัติจริง คือ รูปแบบพฤติกรรม การปฏิบัติที่ผู้อยู่ในตำแหน่งนั้นได้ประพฤติ ปฏิบัติ และแสดงให้เห็นเมื่ออยู่ในสังคม ซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวสอดคล้องกับบทบาทตามแนวความคิดของผู้ที่อยู่ในตำแหน่งนั้น

2.4.2.5 บทบาทที่ผู้อื่นรับรู้ คือ รูปแบบพฤติกรรมที่ผู้อื่นรู้ หรือรับทราบเกี่ยวกับการประพฤติ ปฏิบัติตามบทบาทหน้าที่ของตนเอง ซึ่งการรับรู้ของบุคคลอื่นอาจมีความผิดพลาดจากความเป็นจริงได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความเข้าใจ การยอมรับ หรือรับรู้ของแต่ละบุคคล

การจำแนกลักษณะบทบาท มีหลายลักษณะขึ้นอยู่กับมุมมองและการให้ความสำคัญของผู้ให้ความหมาย สำหรับผู้ศึกษาได้จำแนกลักษณะของบทบาทออกเป็น 2 ลักษณะ คือ 1) บทบาทหรือพฤติกรรมของบุคคลที่แสดงออกให้เห็นเป็นรูปธรรม เมื่ออยู่ร่วมกันในสังคมซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวได้แสดงออกอย่างตั้งใจและผ่านกระบวนการรับรู้ของบุคคลนั้น (2) บทบาทหรือพฤติกรรมของบุคคลที่สังคมคาดหวังให้บุคคลที่อยู่ในสถานภาพและตำแหน่งนั้น พึงกระทำ เช่น สถานภาพหรือได้รับตำแหน่งเป็น อพม. จะถูกคาดหวังให้ดำเนินการช่วยเหลือพัฒนาสังคมในชุมชนได้ แต่ทั้งนี้ในการศึกษาเรื่องการส่งเสริมการปฏิบัติตามบทบาท อพม. ตามระเบียบกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2557 ผู้ศึกษาได้มีความสนใจและให้ความสำคัญกับลักษณะของบทบาทที่แสดงหรือประพฤติ ปฏิบัติออกมาในชุมชนหรือสังคม เมื่ออยู่ในบทบาทของ อพม.

2.4.3 บทบาทของ อพม.

มีเป้าหมาย ที่เป็นระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กำหนดบทบาทหน้าที่ของ อพม. ในการประพฤติ ปฏิบัติในฐานะหรือตำแหน่ง อพม. อย่างชัดเจน ดังนี้

2.4.3.1 ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2548 เป็นบทบาทเดิมที่กำหนดให้ อพม. มีบทบาทหน้าที่หลัก 3 ด้าน ประกอบด้วย

1) ซึ่เป้า – เฝ้าระวัง คือ การสำรวจและรวบรวมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายและผู้รับบริการ และข้อมูลชุมชนที่จะเป็นไปประโยชน์ในการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข ช่วยเหลือ คัดกรอง พิทักษ์สิทธิ และส่งเสริม พัฒนาคนในสังคมให้อยู่อย่างมีความสุขมีคุณภาพชีวิตที่ดี โดยมีแนวทางในการปฏิบัติงานด้านการชี้เป้า เฝ้าระวัง คือ การค้นหาข้อมูลชุมชน 1) ข้อมูลพื้นฐานของชุมชน เช่น เนื้อที่ ที่ตั้ง ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ จำนวนประชากร สภาพเศรษฐกิจ อาชีพ รายได้ของประชากร 2) ข้อมูลกลุ่มเป้าหมาย ประกอบด้วย กลุ่มเป้าหมายของกระทรวง พม. เช่น เด็ก เยาวชน สตรี คนพิการ คนไร้ที่พึ่ง ขอดาน ผู้สูงอายุ คนยากจน ผู้ติดเชื้อ ผู้ประสบปัญหาทางสังคม 3) ข้อมูลสถานการณ์ปัญหาของชุมชน เช่น ปัญหายาเสพติด ปัญหาเด็กถูกทอดทิ้ง ปัญหาเด็กติดเกม 4) ข้อมูลศักยภาพที่อยู่ในชุมชน เช่น ประชาชนชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น ผู้นำชุมชนที่เป็นทางการ และไม่เป็นทางการ ซึ่งสิ่งเหล่านี้ หาก อพม. มีความเข้าใจและมีข้อมูลจะส่งผลให้สามารถวิเคราะห์ คาดการณ์ สถานการณ์ ที่จะเกิดขึ้นดำเนินการหรือประสานความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนได้อย่างเหมาะสม

2) การเชื่อมกลุ่มเดิม – เสริมสร้างกลุ่มใหม่ คือ การประสานความร่วมมือกับภาคีเครือข่าย ทั้งในและนอกพื้นที่ เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดี อันจะก่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานของ อพม. ในการป้องกัน แก้ไข พัฒนาชุมชนได้อย่างเหมาะสม ทั้งนี้ การประสานงานของ

อพม. มิได้หลากหลายรูปแบบ เช่น การส่งต่อผู้รับบริการ การประสานข้อมูล การขอรับการสนับสนุน ด้านทรัพยากร และเมื่อสร้างความสัมพันธ์ในการเชื่อมกลุ่มเดิมแล้ว อพม. ยังมีบทบาทในการสนับสนุนให้เกิดการสร้างกลุ่มเครือข่ายใหม่ ๆ ให้เกิดขึ้นในชุมชน โดยมีแนวทางการปฏิบัติงาน ดังนี้ การเป็นแกนนำหลัก เพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการชุมชน การจัดทำทะเบียนเครือข่ายและรวบรวมข้อมูลอย่างเป็นระบบ การประสานความร่วมมือในการปฏิบัติงานกับเครือข่ายทั้งในและนอกชุมชน

3) ร่วมใจทำแผนชุมชน คือ การนำข้อมูลที่ได้จากการชี้เป้า เฝ้าระวัง มาใช้ในการวิเคราะห์ชุมชน โดย อพม. ควรเป็นผู้ผลักดันหรือกระตุ้นให้คนในชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมระดมความคิด การวางแผน การดำเนินการ และการรับประโยชน์ในกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อป้องกัน แก้ไข พัฒนาชุมชน โดยมีแนวทางการปฏิบัติงาน ดังนี้ การรวบรวมและจัดระบบข้อมูล การกระตุ้นหรือสนับสนุนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนชุมชน การเป็นผู้นำในการร่วมจัดทำแผนชุมชน และการสนับสนุนให้แผนชุมชนสามารถนำไปใช้ในชุมชนต่อไป

2.4.3.2 ระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ศ.2557 เป็นบทบาทใหม่ที่กำหนดบทบาทหน้าที่ วิธีการปฏิบัติของ อพม. ให้มีขอบเขตการทำงานที่กว้าง และชัดเจนมากขึ้น เหมาะสมกับสถานการณ์ ปัญหาทางเศรษฐกิจ การเมือง และสังคมที่มีการเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และเพื่อให้การช่วยเหลือ ค้ำครอง ป้องกัน และพัฒนาสังคมให้คนในสังคมมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น โดยมีบทบาทหน้าที่ ดังนี้

1) ปฏิบัติตามนโยบายกระทรวง พม. ที่มีอบหมายให้ อพม. เป็นผู้ดำเนินการ
2) การให้คำปรึกษาแนะนำเกี่ยวกับปัญหาทางสังคม และกรณีต้องการความช่วยเหลือดำเนินการประสานการช่วยเหลืออย่างเหมาะสม รวมถึงการให้บริการ หรือดำเนินการเพื่อการคุ้มครองพิทักษ์สิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง พม. หรือระเบียบ บทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

3) ส่งเสริม สนับสนุนการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคม เพื่อการเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน หรือสังคม โดยคำนึงถึงความสอดคล้องกับบริบท และสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ

4) เสริมสร้าง สนับสนุนการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมทุกระดับ

5) ดำเนินการ หรือสนับสนุนให้มีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดการณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมในชุมชน และส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง

6) ดำเนินการศึกษา พัฒนาตนเอง อย่างสม่ำเสมอ โดยเข้าร่วมกิจกรรม ที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงจัด และหรือส่งเสริมสนับสนุนกรดำเนินงานของหน่วยงานอย่างต่อเนื่อง

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

2.5.1 งานวิจัยในประเทศที่เกี่ยวข้อง

ชนิดา โอภาณุรักษ์ (2547) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต่อปัญหาการว่างงานในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า อพม. ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย อายุระหว่าง 41-50 ปี ศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีภูมิลำเนาอยู่จังหวัดศรีสะเกษ ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด และมีตำแหน่งเป็นอาสาสมัครสาธารณสุขด้วย นอกจากนี้เคยมีประสบการณ์การเป็นอาสาสมัครอื่นประมาณ 6-10 ปี แต่เป็น อพม. น้อยกว่าหรือเท่ากับ 1 ปี อพม. มีความพร้อมมากในการแก้ไขปัญหาการว่างงาน เนื่องจากมีความรู้และทักษะในการทำงาน มีการตระหนักในปัญหาการว่างงานโดยเฉพาะ มีการรับรู้เกี่ยวกับลักษณะหรือสภาพรื่องพื้นที่การทำงาน มีความรู้ความเข้าใจในสถานการณ์ปัญหาการว่างงาน และรับรู้ในด้านความรุนแรงของปัญหาการว่างงาน สำหรับบทบาทในชุมชน พบว่า อพม. มีบทบาทในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน นอกจากนี้ยังมีการประสานงานกับอาสาสมัครอื่นนอกชุมชน ส่วนบทบาทการทำแผนชุมชน พบว่า อพม. มีส่วนร่วมในการกระตุ้น และให้ความร่วมมือกับกลุ่มชาวบ้านในการทำกิจกรรมในชุมชน

อรนุชา มงคลรัตนชาติ (2548) ได้ศึกษาเรื่อง การขยายบทบาทอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ไปสู่โครงการครอบครัวอุปการะ : กรณีศึกษาสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดขอนแก่น ผลการศึกษาพบว่า ประชากรที่ศึกษา เป็นเพศหญิง อายุระหว่าง 36 – 35 ปี สมรสแล้ว จบควรศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีสถานภาพเป็นคู่ครอง หัวหน้าครัวเรือน ประกอบอาชีพรับจ้างทั่วไป และเป็นพนักงานบริษัทเอกชนและโรงงาน มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน 7001 – 8000 บาท ส่วนใหญ่เข้ามาเป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ด้วยความสมัครใจของตนเอง และได้รับการสนับสนุนจากครอบครัว โดยงานที่เคยปฏิบัติมากในงานอาสา คือการประสานงานกับหน่วยงานราชการต่าง ๆ และการให้ความช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน และได้รับการอบรมจากเจ้าหน้าที่รัฐเกี่ยวกับโครงการครอบครัวอุปการะ ดังนั้น จึงมีความรู้เกี่ยวกับโครงการครอบครัวอุปการะทั้งในด้านวัตถุประสงค์ของโครงการและขั้นตอนการดำเนินงานโครงการครอบครัวอุปการะ ในส่วนของทักษะต่อการดำเนินโครงการครอบครัวอุปการะ อันประกอบด้วย

แนวคิดโครงการครอบครัวอุปการะ แนวคิดงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และแนวคิดและหลักการของการกระจายบริการ ประชากรที่ศึกษามีทัศนคติที่เห็นด้วยอยู่ในระดับมาก ต่อการดำเนินโครงการฯ นี้ สำหรับทัศนะของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ต่อความในสามารถขยายบทบาทไปสู่การดำเนินงานโครงการครอบครัวอุปการะ พบว่า มีทัศนคติที่เห็นด้วย อยู่ในระดับมาก โดยสามารถปฏิบัติตามบทบาทที่กำหนดไว้ตามลำดับคือ การช่วยเหลือเบื้องต้น แก่ครอบครัว อุปการะ การสำรวจข้อมูลชุมชน การสอบประวัติผู้เข้าร่วมโครงการฯ การคัดเลือก ผู้เข้าร่วมโครงการครอบครัวอุปการะ การประชาสัมพันธ์งาน การประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ การให้คำปรึกษาแนะนำแก่ครอบครัวอุปการะและการติดตามประเมินผลโครงการ

จุฑาทิพย์ เล็กถ้วน (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคม ของผู้สูงอายุ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เป็นเพศชาย มีอายุเฉลี่ย 66 ปี มีระดับการศึกษาส่วนใหญ่ ระดับประถมศึกษาหรือต่ำกว่า เป็นผู้ไม่มีรายได้ รูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมส่วนใหญ่ที่ผู้สูงอายุ ทำมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน รองลงมาคือ การให้ความรู้ในชุมชน การดูแลเด็ก และผู้สูงอายุในชุมชน ตามลำดับ และผู้ที่มีการศึกษาสูงจะมีความทำงานช่วยเหลือสังคมในรูปแบบ การให้ความรู้ในชุมชนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาต่ำ ส่วนผู้ที่มีการศึกษาต่ำทำงานช่วยเหลือสังคม ในรูปแบบการจัดกิจกรรมในชุมชนมากกว่าผู้ที่มีการศึกษาสูงผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีทัศนคติต่อการ ทำงานช่วยเหลือสังคมในระดับสูง โดยปัจจัยดึงดูด คือ ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความต้องการทำประโยชน์แก่สังคม และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ การเข้าถึง ข้อมูลข่าวสาร กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ได้รับข้อมูลด้านการทำงานช่วยเหลือสังคมจากโทรทัศน์ รองลงมา คือ วิทยุ หนังสือพิมพ์ ข่าวสารชุมชน การประชาสัมพันธ์ภาครัฐ และเพื่อนตามลำดับ ความเชื่อ ในความสามารถของตนเองยังมีผลต่อทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ส่วนแรงสนับสนุน ทางสังคมไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

จุไรรัตน์ พลเลิศ (2550) ได้ศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุ 46-55 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาในระดับมัธยมศึกษา มีอาชีพ ค่าขาย/กิจการส่วนตัว รายได้ต่อเดือนระหว่าง 5001 - 10,000 บาท และระยะเวลาในการเข้ามาเป็น อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 19 เดือนขึ้นไป ลักษณะการปฏิบัติงานของอาสาสมัคร พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านการสำรวจรวบรวม ข้อมูล การประสานงานอยู่ในระดับมากปัญหาและอุปสรรคของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ ภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง แต่ปัญหาด้านสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ทัศนคติของอาสาสมัคร พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ที่มีต่อประโยชน์ของการสร้างเครือข่ายอาสาสมัครพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นทัศนคติต่อแนวทางการสร้างเครือข่ายของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยเฉพาะการกำหนดกิจกรรม และการสร้างแกนนำ

นพพร ทิพวงศ์ (2552) ได้ศึกษา เรื่องการพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม ผลการศึกษาผลการศึกษารายใหญ่กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 51-60 ปี สถานภาพสมรส มีสถานภาพเป็นหัวหน้าครอบครัว มีการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา ประกอบอาชีพค้าขายกิจการส่วนตัว และระยะเวลาในการเข้ามาเป็น อพม. 4 ปี ผลการศึกษา ภาพรวมศักยภาพในการปฏิบัติงาน ของ อพม. อยู่ในระดับปานกลางทั้ง 3 ด้าน ได้แก่ ด้านการชี้เป้า-เฝ้าระวัง ด้านการเชื่อมกลุ่มเดิม-เสริมสร้างกลุ่มใหม่ ด้านร่วมใจทำแผนชุมชน โดยเฉพาะประเด็นชี้เป้า-เฝ้าระวัง ปฏิบัติมากในด้านการส่งเสริม ผลการศึกษาปัญหาและอุปสรรคการปฏิบัติงานของ อพม. พบว่า ภาพรวมมีระดับปัญหาปานกลาง โดยปัญหาด้านการดำเนินงานมากในด้านการพัฒนาทักษะการปฏิบัติงานเฉพาะด้าน ส่วนปัญหาด้านบุคลากร พบว่าประเด็นการไม่ทราบขอบเขตและการปฏิบัติมากกับกลุ่มเป้าหมาย เช่น เด็ก สตรี คนพิการ ผู้ด้อยโอกาสและผู้สูงอายุ

ขันทอง เสือดวง (2554) ได้ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพื้นฐานการดำรงชีวิตที่เป็นปัจจัย 4 ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ หรืออาสาสมัคร ๆ มีความพึงพอใจต่อปัจจัยพื้นฐานเหล่านั้นแล้ว อาสาสมัคร ๆ ย่อมที่จะต้องการสิ่งที่มีมากกว่าปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว เช่น ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการเข้าสังคม ชိုးเสียงเกียรติยศหรือการยกย่องนับถือ หรือแม้แต่ความต้องการความสมหวังในชีวิตในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ อาสาสมัคร ๆ ส่วนใหญ่ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัคร ๆ เพราะมีจิตอาสาต้องการจะช่วยเหลือคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้ได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีสามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคมตามสิทธิที่ตนจะได้รับ และเมื่อเข้ามาเป็นอาสาสมัคร ๆ แล้วยังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น

ยุพาพิศ วรรณโชติ (2554) ได้ศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดปทุมธานี ผลการศึกษามีดังนี้ ข้อมูลทั่วไป กลุ่มตัวอย่าง เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 41-50 ปี มีสถานภาพสมรสสำเร็จ การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น อาชีพหลักเป็นเกษตรกร มีรายได้ต่อเดือน 5,001-10,000 บาท ผลการศึกษาทัศนคติต่อแนวคิดความรุนแรงในครอบครัว อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเฉพาะทัศนคติต่อการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวมากที่สุด ผลการศึกษาลักษณะการมีส่วนร่วมในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว ภาพรวมอยู่ในระดับมาก โดยการดำเนินการในสถานการณ์ที่ไม่มีเหตุการณ์ใช้ความรุนแรงในครอบครัว มากที่สุด โดยเฉพาะการร่วมรณรงค์เผยแพร่ ประชาสัมพันธ์ด้านความรุนแรงในครอบครัว แนวทางส่งเสริมการมีส่วนร่วมของ อพม. ในการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว

พบว่า ควรมีการประสานงานการทำงานทั้งภายในชุมชนและระหว่างชุมชน ควรมีการอบรม อพม. ด้านบทบาทหน้าที่ด้านการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว

ณัฐจารีย์ จินดาวงศ์ (2555) ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดศรีธรรมราช ในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม ผลการวิจัยพบว่า 1) ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผู้ที่มีเพศ อายุ รายได้ต่างกัน มีระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมไม่แตกต่างกัน ส่วนผู้ที่มีระดับการศึกษาและอาชีพต่างกัน มีระดับประสิทธิผลในการปฏิบัติงานแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 3) ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความพอใจในหน้าที่งาน และสัมพันธภาพ โดยตัวแปรทั้งสอง สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานได้ร้อยละ 46.60 อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 4) ปัญหาอุปสรรคที่สำคัญ ได้แก่ ปัญหาในการสนับสนุนงบประมาณจากหน่วยงานภาครัฐ ข้อเสนอแนะที่สำคัญคือ ควรสร้างแรงจูงใจให้แก่อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เช่น จัดสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ แก่อาสาสมัครรวมทั้งการตรวจสอบสุขภาพประจำปี นอกจากนี้ ควรจัดให้มีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และควรเพิ่มจำนวนอาสาสมัครให้มากขึ้นในพื้นที่จังหวัดนครศรีธรรมราช

วันจันทร์ ทองศรีพงศ์ (2557) ได้ศึกษาเรื่อง บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่พร้อมตามหลักพุทธธรรม : กรณีศึกษา จังหวัดสมุทรสงคราม ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่พร้อม ด้านเชื่อมกลุ่มเดิม - สร้างกลุ่มใหม่ และด้านร่วมใจทำแผนชุมชน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากัน และด้านชี้เป้า - เฝ้าระวัง มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่า ตามลำดับปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่พร้อม ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่าอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายใน มากกว่าปัญหาที่เกิดขึ้นจากปัจจัยภายนอก แนวทางการพัฒนาบทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการป้องกันและแก้ไข ปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่พร้อม โดยการประยุกต์ใช้หลักพุทธธรรม พบว่า อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์มีการป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดในชุมชนไม่พร้อมตามหลักพุทธธรรมด้าน สมนัตตตามากที่สุด ลำดับรองลงมา คือ ด้านปิยวาจา ด้านอรรถจริยา และด้านทานน้อยที่สุด ตามลำดับ

รพีพรรณ คำหอม, รณรงค์-จินใด (2560) ได้ศึกษาเรื่องโครงการการศึกษาสัดส่วน อพม. ที่เหมาะสมตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) การศึกษาพบว่า ภารกิจของ อพม. ควรประกอบไปด้วย ภารกิจสำคัญดังนี้ การปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวง การช่วยเหลือทางสังคม บทบาทหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือ

ผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการและดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิของกลุ่มเป้าหมาย ตามภารกิจของกระทรวง ระเบียบ หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จัดสวัสดิการสังคม บทบาทหน้าที่ ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเฝ้าระวัง ป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่ พัฒนาสังคม บทบาทหน้าที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดการรณรงค์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง

สรุปได้ว่า งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในการทำงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จะมีความใกล้ชิด เข้าถึง เข้าใจปัญหาพื้นฐานในด้านต่าง ๆ ของชุมชนได้เป็นอย่างดี และมีประสบการณ์ในการทำงานอาสาสมัครต่าง ๆ ทำให้สามารถสำรวจและเก็บข้อมูลจากพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังทำหน้าที่ บทบาทเชิงรุกในการป้องกันความรุนแรงในครอบครัวและชุมชนได้อย่างดี ทั้งนี้ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ยังขาดการสนับสนุนจากภาครัฐ ในด้านงบประมาณ เพื่อเสริมสร้างแรงจูงใจ เช่น สิทธิพิเศษ สวัสดิการต่าง ๆ เป็นต้น และยังขาดการประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่อง

2.6 กรอบแนวคิดการวิจัย

วิจัยฉบับนี้มุ่งศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยการวิเคราะห์สภาพจริง และความคาดหวังในการปฏิบัติงาน 4 ภารกิจ ได้แก่

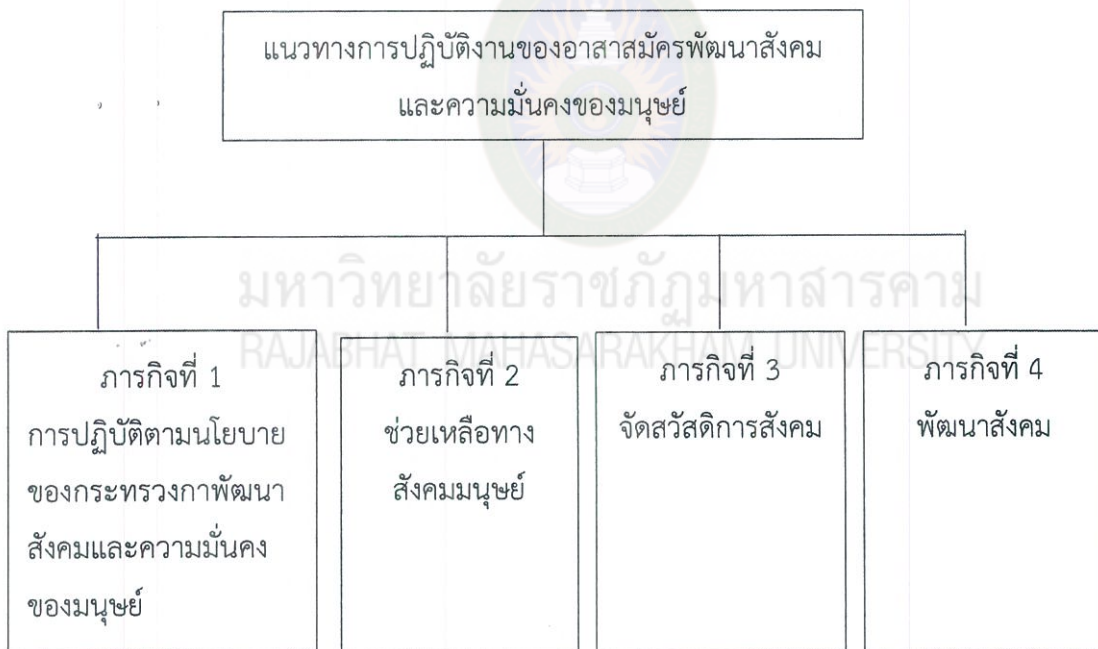
ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้แก่ บทบาทหน้าที่และความรับผิดชอบของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พม. ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พม. พ.ศ 2557 ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ 1) ปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ 2) ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม 3) ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ 4) เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม 5) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชน กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงศึกษาพัฒนา

ตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวงจัด และส่งเสริมสนับสนุนการดำเนินงานและบทบาทหน้าที่ในการศึกษาพัฒนาตนเอง เข้าร่วมกิจกรรมที่หน่วยงานในสังกัดกระทรวง

ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคมมีบทบาทหน้าที่ให้คำปรึกษา แนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคมมีบทบาทหน้าที่ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ

ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคมมีบทบาทหน้าที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง

ภาพที่ 2.6 แนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการตามลำดับ ออกเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร (Population) ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัย ได้แก่จำนวนประชากรเบื้องต้นจากเขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวนทั้งสิ้น 3,735 คน (ข้อมูล ณ ปีการศึกษา 2561)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง (Sample) กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1.2.1 กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากร โดยใช้วิธีการคำนวณกลุ่มตัวอย่างจากตารางสำเร็จรูปของทาโรยามาเน โดยได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 361 คน (อรัญ ชูกระเดื่อง, 2557, น.58) ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2} \quad (3-1)$$

เมื่อ n แทน ขนาดกลุ่มตัวอย่าง
 N แทน จำนวนประชากรทั้งหมด
 e แทน ค่าความคลาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดเท่ากับ 0.05

1.2.2 สุ่มอำเภอในแต่ละจังหวัดมา 2 อำเภอ โดยวิธีการสุ่มอย่างง่าย แล้วเทียบ
 บัญญัติยาค้กำหนดขนาดสัดส่วนของแต่ละอำเภอ

1.2.3 คัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Selection) เป็นการคัดเลือก
 ตัวอย่างตามหลักการของเหตุผล โดยให้มีความสอดคล้องกับปัญหาในการวิจัย หรือจุดประสงค์นั้น ๆ
 ถือว่าเป็นกลุ่มตัวอย่างเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างดังรายละเอียดตามตารางที่ 3.1

ตารางที่ 3.1 จำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ลำดับที่	จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง	
1	ฉะเชิงเทรา	1,489	อำเภอบางปะกง = 72	144
			อำเภอเมือง = 72	
2	ปราจีนบุรี	885	อำเภอกบินทร์บุรี = 43	86
			อำเภอบ้านสร้าง = 43	
3	นครนายก	617	อำเภอองครักษ์ = 30	60
			อำเภอปากพลี = 30	
4	สระแก้ว	92	อำเภอโคกสูง = 5	10
			อำเภอเมือง = 5	
5	สมุทรปราการ	652	อำเภอบางพลี = 33	63
			อำเภอเมือง = 33	
	รวม	3,735 คน	361 คน	

* ดังนั้นกลุ่มประชากร 3,735 คน เป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างได้ประมาณ 361 คน

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานะ การศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับระดับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) พื้นที่ 5 จังหวัดภาคกลางตอนกลาง เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยใช้คำถามลักษณะมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ มีตั้งแต่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด ของลิเคิร์ต (Likert 5 Scale) (บุญชม ศรีสะอาด, 2556, น. 120-121)

3. การสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถามในการวิจัย ซึ่งมีขั้นตอนการสร้างเครื่องมือและหาคุณภาพเครื่องมือ เพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

3.1 ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่มีโครงสร้างและเนื้อหาสอดคล้องกับงานวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อกำหนดขอบเขตในการสร้างเครื่องมือ

3.2 ทำการสัมภาษณ์ตัวแทน อพม. จำนวน 30 คน ถึงความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพื่อเป็นแนวทางในการสร้างเครื่องมือข้อคำถามในแบบสอบถาม

3.3 ออกแบบและเขียนเครื่องมือที่ใช้เก็บข้อมูล คือ แบบสอบถาม ซึ่งประกอบไปด้วย 2 ตอน ได้แก่ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

3.4 นำแบบสอบถามที่ออกแบบแล้วเสนออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความเหมาะสมในข้อคำถามต่าง ๆ

3.5 หลังจากนั้น นำแบบสอบถามไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบและให้คะแนนความเที่ยงตรงของเนื้อหา (IOC) ของแบบสอบถามแล้วมาปรับปรุงแก้ไข โดยผู้มีความเชี่ยวชาญด้านสถิติ 2 ท่าน เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา 2 ท่าน และผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา 1 ท่าน รายชื่อประกอบไปด้วย

3.5.1 อาจารย์ ดร.อัจฉริยา พรหมท้าว วุฒิการศึกษา (ปร.ต.) สาขาวิชาวิจัยและประเมินผลการศึกษา ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิจัยและประเมินผล คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ

3.5.2 นายพดมินันท์ เหลืองไพบูรณ์ วุฒิกการศึกษา (สศ.ม.) สาขาสังคมสงเคราะห์
ตำแหน่ง ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.5.3 รองศาสตราจารย์ ดร.ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ วุฒิกการศึกษา (ปร.ด.) สาขาวิชา
สังคมวิทยา ตำแหน่งอาจารย์ประจำสาขาวิชารัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา

3.5.4 นางสาวนทชา ภิญโญชานนทน์ วุฒิกการศึกษา (สศ.ม.) สาขาการบริหารงาน
สวัสดิการสังคม ตำแหน่งนักสังคมสงเคราะห์ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2 ผู้เชี่ยวชาญ
ด้านเนื้อหา

3.5.5 นางอรสา ธาตวากร วุฒิกการศึกษา (สส.บ.) สาขาวิชาสังคมสงเคราะห์ศาสตร์)
ตำแหน่ง นักพัฒนาสังคมชำนาญการ สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2 ผู้เชี่ยวชาญด้านสถิติ
งานวิจัย

แบบสอบถามต้องได้ระดับค่า ตั้งแต่ 0.50-1.00 คือ ความเที่ยงตรงมีเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดได้สอดคล้องกับจุดประสงค์

คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อสอบนั้นวัดไม่สอดคล้องกับจุดประสงค์

3.6 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้กับผู้เชี่ยวชาญที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง
ลักษณะคล้ายกับกลุ่มตัวอย่าง (Try Out) จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ (Discrimination)
โดยใช้สูตรสหสัมพันธ์อย่างง่ายแบบเพียร์สัน (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 130) และค่าความเชื่อมั่น
ทั้งหมด (Reliability) โดยใช้การคำนวณโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha
Coefficient) ซึ่งได้ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบสอบถามที่ผ่านเกณฑ์ต่ำสุดที่ 0.20
สูงสุดที่ 0.67 และได้ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งหมด เท่ากับ 0.891

3.7 นำแบบสอบถามที่ผ่านกระบวนการตรวจสอบคุณภาพแล้ว ไปใช้เก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง
แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ มีขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

4.1 ขออนุญาตจากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงหน่วยงาน
ราชการ พมจ. พื้นที่ 5 จังหวัดภาคกลางตอนกลาง เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

4.2 ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ อาสาสมัคร
พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) จำนวน 361 ชุด

4.3 นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มตัวอย่างมาตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ นำผล
มาวิเคราะห์ข้อมูล

5. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการวิเคราะห์ข้อมูลดังต่อไปนี้

5.1 นำแบบสอบถามที่ได้จากการเก็บข้อมูลทั้งหมด จำนวน 361 ชุด มาตรวจสอบความสมบูรณ์ของการตอบคำถาม หลังจากนั้นผู้วิจัยลงรหัสตามเกณฑ์แต่ละข้อ เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ให้ข้อมูล แบบชนิดเลือกตอบตรวจสอบรายการ (Check List) ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ ใช้การวิเคราะห์ ค่าความถี่ (Frequency) และ ค่าร้อยละ (Percentage)

5.3 การวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5.4 วิเคราะห์จัดลำดับความสำคัญความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของ อพม. โดยใช้สูตร Modified Priority Needs Index (PNI Modified) ซึ่งเป็นการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นแต่ละประเด็น จากนั้นนำ ความต้องการจำเป็นมาเรียงลำดับ (Sort) ตั้งแต่ความสำคัญมากไปหาน้อย จะช่วยให้ผู้วิจัยทราบถึง ความต้องการจำเป็นหรือปัญหาที่แท้จริงที่ควรได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วนก่อนปัญหาอื่น

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์

การวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำสถิติมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลแต่ละประเภดังนี้

6.1 สถิติหาคุนภาพเครื่องมือ

6.1.1 ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 269) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$IOC = \frac{\sum R}{N} \quad (3-2)$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะพฤติกรรม
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนของผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหาทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

6.1.2 ค่าอำนาจจำแนก ของแบบสอบถามเป็นรายข้อ (ไพศาล วรคำ, 2562, น.303) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$r_{xy'} = \frac{n \sum XY' - \sum X \sum Y'}{\sqrt{[n \sum X^2 - (\sum X)^2][n \sum Y'^2 - (\sum Y')^2]}} \quad (3-3)$$

เมื่อ	$r_{xy'}$	แทน	ดัชนีอำนาจจำแนก
	X	แทน	คะแนนรายข้อ
	Y	แทน	คะแนนรวม
	Y'	แทน	คะแนนรวมที่หักคะแนนข้อนั้นออกแล้ว $Y' = Y - X$
	n	แทน	จำนวนผู้ตอบแบบสอบถาม

6.1.3 ค่าความเชื่อมั่น ใช้วิธีสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 288) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left\{ 1 - \frac{\sum S_i^2}{S_t^2} \right\} \quad (3-4)$$

เมื่อ	α	แทน	ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม
	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	S_i^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนรายข้อ
	S_t^2	แทน	ความแปรปรวนของคะแนนทั้งหมด

6.2 สถิติพื้นฐาน

6.2.1 ค่าร้อยละ (ไพศาล วรคำ, 2562, น.321) โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\text{ร้อยละ} = \frac{n}{N} \times 100 \quad (3-5)$$

เมื่อ	n	แทน	จำนวนข้อของแบบสอบถาม
	N	แทน	จำนวนเต็มของประชากรทั้งหมด

6.2.2 ค่าเฉลี่ย (ไพศาล วรคำ, 2562, น.323) โดยใช้สูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N} \quad (3-6)$$

เมื่อ \bar{X} แทน คะแนนเฉลี่ย
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนเต็มทั้งหมด

6.2.3 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) (ไพศาล วรคำ, 2562, น. 327) โดยใช้สูตรในการคำนวณดังนี้

$$S.D. = \sqrt{\frac{N(\sum X) - (\sum X^2)}{N(N-1)}} \quad (3-7)$$

เมื่อ S.D. แทน ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
 $\sum X$ แทน ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
 $\sum X^2$ แทน ผลรวมของกำลังสองของคะแนนทั้งหมด
 N แทน จำนวนข้อมูล

6.3 ดัชนี PNI

6.3.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าความถี่ (Frequency) และ ร้อยละ (Percentage)

6.3.2 วิเคราะห์ข้อมูลความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามที่มีต่อสภาพที่เป็นอยู่ในปัจจุบัน และสภาพที่ควรจะเป็นในการฝึกปฏิบัติงานอภิบาลโดยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Division)

6.3.3 จัดลำดับความสำคัญของข้อมูลจากการประเมินความต้องการจำเป็นตามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่าง โดยอาศัยแบบการเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูล Modified Priority

นงลักษณ์ วิรัชชัยและสุวิมล ว่องวาณิช (สุวิมล ว่องวาณิช, 2555, น. 279) เป็นวิธีการหาความแตกต่างของสภาพที่ควรจะเป็นและสภาพที่เป็นอยู่แล้วหารด้วยสภาพที่เป็นอยู่ ทั้งนี้เพื่อควบคุมขนาดของความต้อการจำเป็นให้อยู่ในช่วงพิสัยที่ไม่มากเกินไป โดยมีสูตรในการคำนวณ ดังนี้

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{(I - D)}{D} \quad (3-8)$$

เมื่อ	PNI	แทน	ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้อการจำเป็น
	I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่ควรจะเป็น
	D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นอยู่

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางพัฒนาการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

1. กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ กำหนดกลุ่มเป้าหมายในการวิจัย ออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

- 1.1 กลุ่มผู้ใช้บริการ เช่น ตัวแทนผู้สูงอายุ กลุ่มผู้พิการ กลุ่มผู้ด้อยโอกาส จำนวน 3 คน
- 1.2 กลุ่มผู้ให้บริการ เช่น ประธาน อพม. จำนวน 3 คน
- 1.3 กลุ่มนักวิชาการอิสระ

2. เครื่องมือวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ (Interviews) และแบบรายการประเด็น

การสนทนากลุ่ม (Focus Group Discussion)

3. การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

- 3.1 ศึกษาวัตถุประสงค์การวิจัย
- 3.2 กำหนดหัวข้อประเด็นในการสัมภาษณ์ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย
- 3.3 รวบรวมข้อคำถามที่ต้องการสัมภาษณ์ตามประเด็นที่กำหนดไว้
- 3.4 พิจารณาแต่ละข้อคำถามว่า มีความเป็นปรนัยหรือความชัดเจนทางภาษาเหมาะสมกับ

การสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลหรือไม่

3.5 นำเสนอผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อตรวจสอบว่าข้อคำถามแต่ละข้อวัดได้ตรงและครอบคลุมประเด็นที่ต้องการศึกษาทั้งหมดหรือยัง

- 3.6 ปรับปรุงข้อคำถามตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.7 จัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับชั่วคราว

3.8 แบบสัมภาษณ์ไปทดลองสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะใกล้เคียงกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้รวบรวมข้อมูลจริง ประมาณ 1-2 คน ว่ามีความเข้าใจข้อคำถามและสามารถตอบคำถามที่ต้องการได้หรือไม่

3.9 ปรับปรุงข้อคำถามและจัดพิมพ์แบบสัมภาษณ์ฉบับสมบูรณ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

4.1 นำหนังสือขอความอนุเคราะห์จากคณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการวิจัยครั้งนี้

4.2 นัดวัน เวลา สถานที่ในการสัมภาษณ์

4.3 สัมภาษณ์ตามวันเวลาที่กำหนดจนครบทุกประเด็น

5. วิเคราะห์ข้อมูล

5.1 นำบันทึกการสัมภาษณ์แตกข้อมูลเป็นส่วนย่อยและให้รหัสข้อมูล

5.2 นำรหัสข้อมูลที่มีความหมายเดียวกันไว้ในกลุ่มเดียวกันแล้วตั้งชื่อกลุ่ม

5.3 เขียนผลการวิเคราะห์ข้อมูล เลือกลำดับที่ 1 2 3 ไปทำเป็นแนวทางการพัฒนาและเพิ่มศักยภาพในการทำงานของอพม.และเป็นแนวทางการดำเนินงานเชิงนโยบายระดับหน่วยงาน

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่องการศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

\bar{X}	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง (Arithmetic Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
PNI	แทน	ค่าดัชนีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น
I	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่คาดหวัง
D	แทน	ค่าเฉลี่ยของสภาพที่เป็นปัจจุบัน

4.2 ลำดับขั้นตอนในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลการศึกษาพัฒนาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้วิจัยได้เสนอเป็น 2 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยรวม รายด้าน และจำแนกเป็นรายข้อ

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้รับบริการ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ให้บริการ อพม. จำนวน 3 คน และกลุ่มนักวิชาการอิสระ จำนวน 3 คน รวมจำนวนทั้งสิ้น 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจง

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ระยะที่ 1 ผลการวิจัยความต้องการจำเป็นทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ ผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.1 ดังนี้

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	137	37.64
หญิง	227	62.36
รวม	364	100.00
อายุ		
20 - 30 ปี	106	29.12
31 - 40 ปี	57	15.66
41 - 50 ปี	47	12.91
51 - 60 ปี	80	21.98
60 ปีขึ้นไป	74	20.33
รวม	364	100.00

(ต่อ)

ตารางที่ 4.1 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน (คน)	ร้อยละ
สถานภาพ		
สมรส	225	61.81
โสด	82	22.53
หม้าย	35	9.62
หย่าร้าง	22	6.04
	364	100.00
การศึกษา		
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	143	39.29
ประถมศึกษา	74	20.33
มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า	60	16.48
อนุปริญญาหรือเทียบเท่า	51	14.01
ปริญญาโทหรือเทียบเท่า	31	8.52
ไม่ได้รับการศึกษา	4	1.10
ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า	1	0.27
รวม	364	100.00

จากตารางที่ 4.1 พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง จำนวน 227 คน ร้อยละ (62.36) เพศชาย จำนวน 137 คน ร้อยละ (37.64) จำแนกตามช่วงอายุเป็น 20 - 30 ปี จำนวน 106 คน ร้อยละ 29.12 รองลงมา 51 - 60 ปีจำนวน 80 คน ร้อยละ (21.98) และอายุ 60 ปีขึ้นไป จำนวน 74 คน ร้อยละ (20.33) จำแนกตามสถานภาพ เป็น สมรส จำนวน 225 คน ร้อยละ (61.81) รองลงมา โสด จำนวน 82 คน ร้อยละ (22.53) หม้าย จำนวน 35 คน ร้อยละ (9.62) จำแนกตามการศึกษา เป็น ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า จำนวน 143 คน ร้อยละ (39.29) รองลงมา ประถมศึกษา จำนวน 74 คน ร้อยละ (20.33) และมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า จำนวน 60 คน ร้อยละ (16.48)

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ โดยรวม รายด้าน และจำแนกเป็นรายข้อผลการวิเคราะห์ปรากฏตามตารางที่ 4.2 – 4.6 ดังนี้

ตารางที่ 4.2 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI โดยรวมและรายด้าน

ภารกิจ	คาดหวัง		ความจริง		PNI	ลำดับ PNI
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	3.94	0.97	3.04	0.45	2.00	1
ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม	3.94	0.97	3.01	0.59	1.42	2
ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม	3.69	0.80	2.88	0.49	0.28	3
ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม	3.82	1.15	3.07	0.84	0.24	4
รวม	3.87	0.54	3.00	0.34	0.29	

จากตารางที่ 4.2 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันดับที่ 1 ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อันดับที่ 2 ได้แก่ ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคมการให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้บริการและการดำเนินงาน เพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิ กลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง อันดับที่ 3 ได้แก่ ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ

ตารางที่ 4.3 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 1 การปฏิบัติ
ตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	คาดหวัง		ความจริง		PNI	ลำดับ PNI
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1. ท่านเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาองค์กร ชุมชนและเครือข่าย	4.26	0.91	3.20	0.88	0.33	3
2. ท่านเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาคนตลอด ช่วงชีวิต เช่นโครงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และ เสริมสร้างทักษะทางสังคม การให้ความรู้ ทักษะ เสริมสร้าง ความคิดสร้างสรรค์ทางสังคมที่หลากหลาย	3.85	1.23	2.84	0.83	0.36	1
3. ท่านมีการสื่อสารหรือให้ข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและ ประชาชนในชุมชนเพื่อให้รับรู้และสามารถเข้าถึงสิทธิ สวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม	4.16	1.24	3.34	1.04	0.25	5
4. ท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือปฏิทิน งานประจำปีของกระทรวง พม. ที่กำหนดไว้	3.98	1.24	3.02	0.90	0.32	4
5. ท่านมีการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะ ที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน อพม.	4.09	1.28	3.26	1.07	0.25	6
6. ท่านมีการเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงาน หรือภาคีเครือข่ายในทุกระดับ	3.83	1.29	2.88	0.87	0.33	3
7. ท่านมีการดำเนินการหรือเข้าร่วมเวทีการถอดบทเรียน การทำงาน อพม. อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนางาน	3.91	1.24	3.01	1.10	0.29	5
8. ท่านมีการนำเสนอผลงานเพื่อให้ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ	3.80	1.22	2.78	0.84	0.36	1
9. ท่านมีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เกี่ยวกับ กลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาสังคมหรือได้รับ ความเดือดร้อน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหา ที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อนำไปประกอบการวางแผนและ การให้การช่วยเหลือ	4.13	1.20	3.08	0.82	0.34	2

จากตารางที่ 4.3 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม
และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
รายข้ออันดับที่ 1 ได้แก่ ข้อ 2 เข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เช่น
โครงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางสังคม การให้ความรู้ ทักษะ เสริมสร้าง
ความคิดสร้างสรรค์ทางสังคมที่หลากหลาย และข้อ 8 มีการนำเสนอผลงานเพื่อให้ได้รับรางวัล

ในระดับต่าง ๆ อันดับที่ 2 ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาสังคมที่ได้รับความเดือดร้อน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อนำไปประกอบการวางแผนและการให้การช่วยเหลือ อันดับที่ 3 ข้อ 1 การเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย และ ข้อที่ 6 การเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในทุกระดับ

ตารางที่ 4.4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 2

ช่วยเหลือทางสังคม

ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม	คาดหวัง		ความจริง		PNI	ลำดับ PNI
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
10. ท่านมีการสัมภาษณ์ เยี่ยมบ้าน สืบค้นข้อมูลในชุมชน เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประสบปัญหาทางสังคมหรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน	4.06	1.28	3.06	1.01	0.32	3
11. ท่านมีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เงินทุนประกอบ อาชีพ สถานที่ฝึกอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่	3.90	1.19	2.98	1.09	0.30	4
12. ท่านมีการให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม เช่น เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น	3.75	1.23	2.74	0.90	0.37	1
13. ท่านมีการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ตำรวจ สาธารณสุขตำบล นายก/สมาชิก ในองค์การบริหารส่วนตำบลคณะกรรมการต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ประชาชนชุมชน ฯลฯ	3.93	1.29	2.92	0.83	0.35	2
14. ท่านมีการประสานงานการส่งต่อภารกิจ เพื่อสนับสนุน กำลังบุคลากร/วิชาการในการทำงานกับหน่วยงาน ในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัด (พมจ.) แรงงานจังหวัดพัฒนาชุมชนจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ปลัดจังหวัดองค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ	3.98	1.33	3.01	0.91	0.32	3
15. ท่านได้ดำเนินการจัดบริการและดำเนินงานด้านการศึกษาด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาชีพและรายได้จัดบริการด้านความยุติธรรม และด้านนันทนาการและอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย	4.05	1.24	3.41	1.17	0.19	5

จากตารางที่ 4.4 พบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รายข้ออันดับที่ 1 ได้แก่ ข้อที่ 12 การให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม เช่น เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐานด้านกฎหมายเบื้องต้น อันดับที่ 2 ได้แก่ ข้อที่ 13 การประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตำรวจ สาธารณสุขตำบล นายก/สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลคณะกรรมการต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ประชาชน ชุมชน ฯลฯ และอันดับที่ 3 ได้แก่ ข้อที่ 1 การสัมภาษณ์ เยี่ยมบ้าน สืบค้นข้อมูลในชุมชน เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประสบปัญหาทางสังคมหรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน และข้อที่ 14 การประสานงานในการส่งต่อภารกิจหรือเพื่อสนับสนุนกำลังบุคลากร/วิชาการในการทำงานกับหน่วยงานในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัด (พมจ.) แรงงานจังหวัดพัฒนาชุมชน

ตารางที่ 4.5 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม	คาดหวัง		ความจริง		PNI	ลำดับ PNI
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
16. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรในชุมชนขึ้นทะเบียนองค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 แก่ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2550	3.57	1.257	2.68	0.84	0.33	2
17. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสาธารณสุข องค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์เขียนโครงการและได้รับเงินทุนสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานเป็นเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคมในระบบจังหวัดและส่วนกลางตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 แก่ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550	3.73	1.33	2.85	0.87	0.30	3
18. ท่านมีการเข้าร่วมดำเนินงานในองค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ทั้งภายในหน่วยงานราชการและภายนอก เช่น NGO	3.67	1.32	2.87	1.07	0.28	4
19. ท่านมีการพัฒนาสังคมด้านการเป็นแกนนำเพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชน โดยร่วมเป็นกลไกของกองทุนจัดสวัสดิการสังคม	3.68	1.26	2.75	0.85	0.34	1

(ต่อ)

ตารางที่ 4.5 (ต่อ)

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม	คาดหวัง		ความจริง		PNI	ลำดับ PNI
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
20. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำแผนการสวัสดิการทางสังคมจังหวัดตามนโยบายของกระทรวง พม.	3.77	1.33	2.90	0.89	0.30	3
21. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสวัสดิการชุมชนระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและองค์กรสาธารณประโยชน์เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น	3.52	1.48	2.64	1.14	0.33	2
22. ท่านมีการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม ด้านการจัดสวัสดิการสังคมของเครือข่ายองค์กรสวัสดิการชุมชน และการรับรองให้ดำเนินงานด้านการจัดสวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)	3.92	1.24	3.47	1.22	0.13	5

จากตารางที่ 4.5 จากตารางพบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รายชื่ออันดับที่ 1 ได้แก่ ข้อที่ 19 การพัฒนาสังคมด้านการเป็นแกนนำขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชน โดยร่วมเป็นกลไกของกองทุนจัดสวัสดิการสังคม อันดับที่ 2 ได้แก่ ข้อที่ 16 การส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรในชุมชนขึ้นทะเบียนองค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ตาม พรบ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2550 และข้อที่ 21 การส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสวัสดิการชุมชนระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและองค์กรสาธารณประโยชน์ เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น อันดับที่ 3 ได้แก่ ข้อ 17 การส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสาธารณสุขขององค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ เขียนโครงการและได้รับเงินทุนสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานเป็นเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคมในระบบจังหวัดและส่วนกลางตาม พรบ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2550 และข้อ 20 การส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำแผนการสวัสดิการทางสังคมจังหวัดตามนโยบายของกระทรวง พม.

ตารางที่ 4.6 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าดัชนี PNI จำแนกตามภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม

ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม	คาดหวัง		ความจริง		PNI	ลำดับ PNI
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
23. ท่านมีการสรุปรวบรวมข้อมูลและจัดทำทะเบียนข้อมูลกลุ่มเป้าหมายของข้อมูลเครือข่าย	4.08	1.33	3.29	1.15	0.24	4
24. ท่านมีการประสานการปฏิบัติงานหรือประสานส่งต่อกับเครือข่ายภายในโดยการพูดคุยเพื่อสร้างสัมพันธ์ภาพที่ดีต่อกันและแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมจัดประชุมเวทีหารือระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชน และสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย	3.66	1.41	3.02	1.24	0.21	7
25. ท่านมีการประสานงานประสานการปฏิบัติงานหรือประสานส่งต่อกับเครือข่ายภายใน และภายนอกเรื่องต่าง ๆ เช่น การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติงานการสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมของเครือข่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงาน	3.69	1.42	2.90	1.01	0.27	3
26. ท่านมีการเสริมสร้างเครือข่ายอบรมให้มีความเข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด	3.97	1.33	3.32	1.16	0.19	8
27. ท่านมีการร่วมทำแผนชุมชนโดยการนำข้อมูลที่ได้มาจากการชี้เป้าระหว่างหรือจัดระบบและวางแผนการดำเนินงานในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ	3.78	1.30	2.90	1.09	0.30	1
28. ท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้คนในชุมชนและผู้เกี่ยวข้องตระหนักถึงปัญหาของชุมชนและเข้ามามีส่วนร่วมในการทำแผนชุมชน	3.95	1.34	3.21	1.20	0.23	5
29. ท่านมีการร่วมจัดทำแผนชุมชนแผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดและแผนพัฒนาสังคมจังหวัด	3.58	1.274	2.77	1.06	0.29	2
30. ท่านมีการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์โดยประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการติดตามผลเป็นระยะ	3.90	1.351	3.20	1.04	0.22	6

จากตารางที่ 4.6 จากตารางพบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ รายข้ออันดับที่ 1 ได้แก่ ข้อที่ 27 มีการร่วมทำแผนชุมชนโดยการนำข้อมูลที่ได้มา

ได้จากการชี้เป้าระหว่างหรือจัดระบบและวางแผนการดำเนินงานในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาที่พบอันดับที่ 2 ได้แก่ ข้อที่ 29 มีการร่วมจัดทำแผนชุมชนแผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด และแผนพัฒนาสังคมจังหวัด อันดับที่ 3 ได้แก่ ข้อที่ 25 มีการประสานงานประสานการปฏิบัติงาน ประสานส่งต่อกับเครือข่ายภายใน และภายนอกเรื่องต่าง ๆ เช่น การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติงาน การสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมของเครือข่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงาน

โดยสรุปจากการวิเคราะห์เรียงลำดับความถี่ข้างต้นในแต่ละด้าน ดังนี้

อันดับที่ 1 ได้แก่ ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ จากค่าเฉลี่ย PNI เท่ากับ 2.00

อันดับที่ 2 ได้แก่ ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคมจากค่าเฉลี่ย PNI เท่ากับ 1.42

อันดับที่ 3 ได้แก่ ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคมจากค่าเฉลี่ย PNI เท่ากับ 0.28

อันดับที่ 4 ได้แก่ ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคมจากค่าเฉลี่ย PNI เท่ากับ 0.24

ระยะที่ 2 ผลการศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผู้วิจัยได้ทำการสัมภาษณ์โดยศึกษาจากกลุ่มเป้าหมาย 3 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มผู้รับบริการ จำนวน 3 คน กลุ่มผู้ให้บริการ อพม. จำนวน 3 คน และกลุ่มนักวิชาการอิสระ จำนวน 3 คน รวมทั้งสิ้น 9 คน โดยผู้วิจัยเลือกแบบเจาะจงดังนี้

1. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อพม. (ผู้ให้บริการ) มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ควรมีส่วนร่วม ในงานพัฒนาสังคมทุกระดับ และบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ควรเสริมทักษะ การพัฒนาศักยภาพของ อพม. ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

“เป็นส่วนหนึ่งของกลไกการทำงานของกระทรวง พม. ทุกภาคส่วนควรทำงานบูรณาการ เชิงรุกที่มีความเข้มข้นเข้าถึงพื้นที่ประสบปัญหาห่างไกล”

(ดำเนิน รอดสะตวก, 29 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การทำงานของ อพม. ยังขาดความร่วมมือกับบางหน่วยงาน บุคคลยังมีเวลาให้งาน อพม. ไม่เพียงพอ ว่าได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีกลุ่มทำงานเพียงกลุ่มเล็ก ๆ ยังไม่มีการขยาย เครือข่ายในวงกว้าง”

(บุญอำนวย สุขเจริญ, 29 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“กระทรวง พม. ควรให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับงานอาสาสมัครโดยตรงเสริมให้มีทักษะในการเรียนรู้จากประสบการณ์จริง เพื่อเป็นมาตรฐานการทำงานที่จะนำไปสู่ประสบความสำเร็จได้”

(ล้ำ (นามสมมุติ), 29 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“นโยบายที่กำหนดควรให้สอดคล้องกับบริบทของแต่ละจังหวัด การถ่ายทอดองค์ความรู้ของกระทรวงควรมีความอย่างต่อเนื่อง การจัดสรรงบประมาณที่เหมาะสมสอดคล้องกับบริบทของจังหวัดเพื่อดำเนินงานให้สำเร็จตามเป้าหมาย”

(ปู เลิศประเสริฐกุล, 29 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การปฏิบัติงานของ อพม. ในปัจจุบันหาชัดเจนไม่ได้ ซึ่งการปฏิบัติการที่มุ่งเน้นจำนวนของ อพม. ส่งผลถึงประสิทธิภาพที่ลดลง สิ่งที่คาดหวังการปฏิบัติงานคือ การสร้างคำว่า “จิตอาสา” เข้าถึงจิตใจ อพม.”

(พิม โสภาสกุลเลิศ, 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“ทำงานเป็นเครือข่ายมีแผนการปฏิบัติหน้าที่ชัดเจนแต่ยืดหยุ่นได้สำนักประสานงานที่ดีสามารถพัฒนาการได้อย่างมีประสิทธิภาพ”

(อ้อม (นามสมมุติ), 29 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“จิตอาสาของ อพม. ที่ดีอยู่แล้ว การทำงานเป็นทีมการวางบทบาทที่ชัดเจนให้แก่ อพม. การสนับสนุนจากหน่วยงานต้นสังกัด (พม.) อย่างมีประสิทธิภาพการสนับสนุนให้มีการพัฒนาตนเอง”

(ลาวัลย์ วิระยะพานิชย์, ๖2 กรกฎาคม 2563, สัมภาษณ์)

“บทบาทแผนการปฏิบัติงานที่ชัดเจนเหมาะสมทำได้จริงพัฒนาศักยภาพ อพม. และทีมปฏิบัติงาน อพม. (เจ้าหน้าที่ พม.)”

(สาลี วงพลา, 2 กรกฎาคม 2563, สัมภาษณ์)

“การได้รับรางวัลเป็นความภาคภูมิใจของอบรมทำให้ทีมงาน อพม. เห็น เป็นความภาคภูมิใจในครอบครัวและทุกครั้งที่ลงปฏิบัติงานจะเก็บภาพการทำงานมาเป็นผลงานเพื่อส่งประกวดตลอด”

(อาสา ดวงพรกิจ, 2 กรกฎาคม 2563, สัมภาษณ์)

“อพม. แต่ละคนรับตำแหน่งจากหลายหน้าที่จะเรียกอีกอย่างว่าสวมหมวกหลายใบก็ได้ แต่ อพม. บางท่านทำงานแบบมีนัยยะสำคัญ บางอย่างการทำงานเพื่อเป็นการยอมรับต่อสังคมและสร้างคุณค่าให้กับตัวเอง”

(พรอำพัน สุริยะนาวา, 2 กรกฎาคม 2563, สัมภาษณ์)

2. แนวทางในการปฏิบัติงาน ภารกิจที่ 2 การช่วยเหลือทางสังคมในการให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานงานช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่ของผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ อพม. ในพื้นที่นั้น ๆ ควรเพิ่มศักยภาพของ อพม. ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือทางสังคมเชิงรุก และให้มีความพร้อมทุกด้านก่อนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา เช่น การให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสมด้านสิทธิขั้นพื้นฐาน และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น รวมทั้งต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดีเพื่อเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมอย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์

“เป็นพลังสำคัญในการขับเคลื่อนสังคมชุมชนตนเองได้อย่างเข้มแข็งสามารถพัฒนาไปสู่การบริหารจัดการชุมชนได้อย่างยั่งยืน”

(ไพรี นุวงรักษ์, 27 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การเพิ่มพูนองค์ความรู้ การให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคม การพัฒนาฐานข้อมูลในพื้นที่ ให้กับ อพม. ผู้ปฏิบัติงานถือว่ามีความสำคัญอันดับ 1 ”

(พัฒพงษ์ พรหมเลิศ, 27 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“หากมีเหตุฉุกเฉินที่จะต้องช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาในพื้นที่ไม่จำเป็นต้องเป็นประธาน อพม. เพียงผู้เดียวก็สามารถเข้าช่วยเหลือให้ทันเวลาและทันและทั่วถึงเพียงแค่ว่าคุณมีความรู้ ความสามารถ แม่นยำระเบียบใช้สื่อเป็นเป็นประโยชน์ในการส่งเสริมเร่งด่วนได้อย่างทันท่วงที”

(แสวง ผ่องไพศาลกุล, 27 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การปฏิบัติงาน อพม. หรือที่เรียกว่าการสวมหมวกหลายใบนั้นถือว่าเป็นเรื่องที่ดี เพราะบุคคลหนึ่งคนทำหน้าที่ได้หลายอย่างในภารกิจเดียวเป็นการเป็นการลดภาระงานแต่อาศัยประสบการณ์ทำงานและเครือข่ายมากกว่า”

(ดอน รักดี, 28 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“เกิดเป็นประเด็นทับซ้อนกันในการประสานงานเราต้องพิสูจน์และทำงานจนผู้ใหญ่หรือ
ท้องถิ่นยอมรับและได้ก่อตั้งศูนย์ประสานงานอำเภอมาได้ถึงทุกวันนี้ ”

(ไหว สิทธิอำนาจชัย, 28 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“อดีตการทำงานของอสมจะมีปัญหาเกี่ยวกับท้องถิ่นเป็นอย่างมากเนื่องจากท้องถิ่นถือว่าคุณ
ไม่ใช่เจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างเต็มตัวไม่มีสิทธิในการก้าวภายในงาน”

(ญาณิณ ผลพรพิพัฒน์, 28 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การลงพื้นที่บางพื้นที่ในการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมแต่ละครั้งนั้นจำเป็น
จะต้องประสานงานเครือข่ายหลายหน่วยงาน ทั้งภายในคือหน่วยงานราชการและภายนอกคือ Ngo
จึงจะปฏิบัติงานได้ด้วยดี ด้วยเหตุผลนี้ ผู้ปฏิบัติงานจึงเล็งเห็นถึงความสำคัญในการสร้างความเข้มแข็ง
เครือข่ายแต่ละพื้นที่ให้มีความเข้มแข็ง เป็นศูนย์ประสานงานของ อพม. โดยตรง”

(ภาณุวัฒน์ (นามสมมุติ), 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

3. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม
ทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไข
และฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ ของผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้าน
อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ ควรส่งเสริมให้อาสาสมัครพัฒนาสังคมและ
ความมั่นคงของมนุษย์ อพม. ระดับตำบล ระดับอำเภอของแต่ละจังหวัดให้มีความเข้มแข็งในการทำงาน
อย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และเกิดระบบการช่วยเหลือเกื้อกูล
ในสังคมและชุมชน ตลอดจนการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงและ
การพึ่งพาตนเองของชุมชน

“พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด (พมจ.) ควรเป็นผู้ดูแลในระดับภูมิภาค
เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานชุมชน และ องค์การสาธารณประโยชน์ พมจ. ควรมีส่วน
ประสานงานหลักในการส่งเสริมพัฒนาสวัสดิการ ให้ชุมชนมีบทบาททางสังคมมากขึ้น”

(อุดมพร (นามสมมุติ), 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การทำงานของ อพม. เชิงรุกที่ต้องรวมตัวกัน เพื่อสร้างเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์
เพื่อการบริหารทุนชุมชนโดยใช้กลไกกองทุนการจัดสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์
เป็นเครื่องมือในการบริหารทุนชุมชน”

(บุญสม วงคำ, 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“อพม. ในพื้นที่ควรร่วมมือในการสร้างพลังในการขับเคลื่อนงานในทุกรูปแบบการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานที่รับผิดชอบ เพื่อให้มีความเข้มแข็งสร้างเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ เพื่อให้เป็นองค์กรที่สามารถขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ได้จากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทั้งในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่”

(เผ่าเจริญ (นามสมมุติ), 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“พมจ. ควรให้คำแนะนำ (เป็นที่ปรึกษา) แก่ อพม. ในเรื่องการขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 เพื่อเป็นช่องทางในการดำเนินกิจกรรมช่วยเหลือสังคมอย่างหลากหลาย”

(วงคำเหล่า (นามสมมุติ), 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“ควรส่งเสริมภาคประชาชนร่วมสร้างองค์กรสวัสดิการชุมชนให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพสามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และเกิดระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมและชุมชน ตลอดจนการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสวัสดิการสังคม เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมและการพึ่งพาตนเองของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง ทัวถึงเป็นธรรม”

(พรประเสริฐกุล (นามสมมุติ), 25 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

4. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคม และเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมรวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงของผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ ควรร่วมมือกับชุมชนจัดทำแผนการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้การปฏิบัติงานระดับพื้นที่เข้าถึงการให้บริการทางสังคมและป้องกันแก้ไขปัญหาที่พบ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน

“อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) มีบทบาทในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน และยังมีในการประสานงานกับอาสาสมัครอื่นนอกชุมชน ส่วนบทบาทการทำแผนชุมชน”

(อารี สุขวารี, 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“อพม. ควรมีส่วนร่วมในการกระตุ้น และให้ความร่วมมือกับกลุ่มชาวบ้านในการทำกิจกรรม ในชุมชน เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม และสร้างความเข้มแข็งบนพื้นฐานของวัฒนธรรมทางสังคมในพื้นที่นั้น ๆ”

(ชญานี อนุสรณ์, 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“การทำงานของ อพม. ในพื้นที่ถือเป็นฐานที่สำคัญมาก ๆ ต้องเข้าถึง เข้าใจ บริบท ในแต่ละพื้นที่ ควรมีการวางแผนการทำงานในพื้นที่ ที่มีความชัดเจน”

(เพลิน (นามสมมุติ), 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“เจ้าหน้าที่ พม. ควรเข้ามาในพื้นที่เสมอ และสานเครือข่ายให้เข้มแข็ง ยึดฐานชุมชน ให้มัน เพื่อการทำงานที่มีความยั่งยืน”

(สมพร (นามสมมุติ), 24 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

“บูรณาการในทุกภาคส่วนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้มแข็ง เพื่อนำวางแผนการทำงาน ชี้นำ ใฝ่ระวัง เตือนภัย ในชุมชน ในแต่ละเดือน การมีแผนและการทำงานที่ชัดเจนจะนำไปสู่การทำงาน ที่สำเร็จและตรงเป้าหมาย ผู้ประสบปัญหาความเดือนร้อนได้รับสวัสดิการที่ทั่วถึง และทัน่วงที ”

(ไพริน (นามสมมุติ), 27 มิถุนายน 2563, สัมภาษณ์)

จากแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังกล่าวเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้วิจัยได้นำมาจัดอันดับความต้องการจำเป็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ออกมามีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในทุกด้าน นอกจากนั้นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่มีความสอดคล้อง คล้ายคลึงกับผลวิจัยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาที่จัดอันดับไว้

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลตามลำดับดังนี้

1. สรุป
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุป

ระยะที่ 1 ศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ทั้ง 4 ภารกิจสรุปได้ดังนี้

ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความต้องการอันดับที่ 1 คือ เข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางสังคม การให้ความรู้ ทักษะ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ทางสังคมที่หลากหลาย และการนำเสนอผลงาน เพื่อให้ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ อันดับที่ 2 ได้แก่ การนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจเกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาสังคมหรือได้รับความเดือดร้อน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อนำไปประกอบการวางแผนและการให้การช่วยเหลือ

ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม การให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคมประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อันดับที่ 1 ได้แก่ การให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม เช่น เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐาน

และการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น อันดับที่ 2 ได้แก่ การประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิต โดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อันดับที่ 1 ได้แก่ การพัฒนาสังคมด้านการเป็นแกนนำเพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชน โดยร่วมเป็นกลไกของกองทุนจัดสวัสดิการสังคม อันดับที่ 2 ได้แก่ การส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรในชุมชนขึ้นทะเบียนองค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ตาม พรบ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 และการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสวัสดิการชุมชนระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและองค์กรสาธารณประโยชน์เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น ทั้งนี้เนื่องมาจาก อพม. คำนึงถึงความสำคัญของการบริหารทุนชุมชนโดยใช้กลไกกองทุน การจัดสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์เป็นเครื่องมือในการบริหารทุนชุมชน ซึ่งมีหน่วยงาน คือ พมจ. เป็นผู้ดูแลในระดับภูมิภาค ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานชุมชน และ องค์กรสาธารณประโยชน์ พมจ.ควรมีส่วนประสานงานหลักในการส่งเสริมพัฒนาสวัสดิการ ให้ชุมชนมีบทบาททางสังคมมากขึ้น

ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคมรวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการณรงศ์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง เมื่อพิจารณาแล้วพบว่า อันดับที่ 1 ได้แก่ การร่วมทำแผนชุมชนโดยการนำข้อมูลที่ได้มาได้จากการชี้เป้าระหว่างหารือจัดระบบและวางแผนการดำเนินงานในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ อันดับที่ 2 ได้แก่ การร่วมจัดทำแผนชุมชนแผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดและแผนพัฒนาสังคมจังหวัด

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

จากการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกถึงสาเหตุของปัญหา ข้อเสนอแนะแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพื่อหาแนวทางการปฏิบัติและแก้ไขปัญหา รวมถึงหน่วยงานภายในที่ควรเข้ามามีบทบาทในการช่วยแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์และคัดเลือกคำถามที่ใช้ในการสัมภาษณ์จากแบบสอบถามที่ดำเนินการเก็บข้อมูลแล้วในขั้นตอนแรกที่มีค่าดัชนีการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น (PNI) สูงสุดของแต่ละด้านของการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เพื่อใช้เป็นคำถามในแบบสัมภาษณ์ทั้งหมด จำนวน 7 ข้อ คำถาม ผลการวิจัยที่ได้จากการศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของ

อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยมี 4 ภารกิจ ดังนี้ ด้านการปฏิบัติงานตามนโยบายกระทรวงฯ ภารกิจช่วยเหลือทางสังคม ภารกิจจัดสวัสดิการสังคม และภารกิจพัฒนาสังคมสรุปได้ดังนี้

1. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อพม. มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ควรมีส่วนร่วมในงานพัฒนาสังคมทุกระดับ และบูรณาการงานร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ในพื้นที่ ควรเสริมทักษะในการพัฒนาศักยภาพของ อพม. ให้ความรู้ในการปฏิบัติงานในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง
2. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคมการให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคมประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป่าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้องที่สอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่ของผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญ ด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ อพม. ในพื้นที่นั้น ๆ ควรเพิ่มศักยภาพของ อพม. ในการปฏิบัติงานช่วยเหลือทางสังคมเชิงรุก และให้มีความพร้อมทุกด้าน ก่อนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา เช่น การให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม ด้านสิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น รวมทั้งต้องเป็นผู้ประสานงานที่ดี เพื่อเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมอย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์
3. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้น ๆ ของผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ คือ ควรส่งเสริมให้ อพม. ระดับพื้นที่มีความเข้มแข็งในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และให้มีระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมและชุมชน รวมถึงการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสวัสดิการสังคมเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมและการพึ่งพาตนเองของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และแนวทางในการปฏิบัติงานตามนโยบายกระทรวง
4. แนวทางในการปฏิบัติงานภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคม และเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์จัดการรณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป่าหมายตามภารกิจของกระทรวงของผู้ที่มีความรู้เชี่ยวชาญด้านอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีความคิดเห็นที่สอดคล้องกัน คือ อพม. ควรร่วมมือกับชุมชนจัดทำแผนการจัดสวัสดิการสังคม เพื่อให้

การปฏิบัติงานระดับพื้นที่ เข้าถึงการให้บริการทางสังคม ป้องกันแก้ไขปัญหาที่พบ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน

จากแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดังกล่าว เกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ผู้วิจัยได้นำมาจัดอันดับความต้องการจำเป็น ผลการวิเคราะห์ข้อมูลที่ออกมา มีความสอดคล้องกับข้อเสนอแนะความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่ของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในทุกด้าน นอกจากนั้นข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาก็มีความสอดคล้องคล้ายคลึงกับผลวิจัยและข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาและแก้ไขปัญหาก็จัดอันดับไว้

5.2 อภิปรายผล

ผลการศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางสังคมและด้านการนำเสนอผลงานเพื่อให้ได้รับรางวัลในระดับของอพม. (ค่า PNI เท่ากับ 0.36) เพื่อที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงานโดยตรงในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพและมีความต่อเนื่องของนโยบาย หากได้รับการพัฒนาศักยภาพเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ทางสังคมที่หลากหลายและต่อเนื่องจะทำให้สามารถพัฒนา ต่อยอดกับประชาชนในพื้นที่กลุ่มเป้าหมายได้เป็นอย่างดี และเพื่อสร้างคุณค่าให้กับ อพม. เป็นส่วนหนึ่งของการทำความดีเพื่อสังคม ความภาคภูมิใจในกลุ่ม อพม. รางวัลหรือผลงานเหล่านี้ถือเป็นแรงขับเคลื่อนในการทำงานสร้างแรงผลักดัน ให้บุคคลที่มีจิตอาสาเข้ามามีส่วนในการช่วยเหลือสังคมมากขึ้นด้วย

ลำดับที่ 2 คือด้านของการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาสังคมที่ได้รับความเดือดร้อน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อนำไปประกอบการวางแผนและการให้การช่วยเหลือ (ค่า PNI เท่ากับ 0.34) เนื่องมาจากการส่งต่อช่วยเหลือ นั้น มีขั้นตอนการตรวจสอบที่ต้องใช้ระยะเวลาจึงทำให้เกิดความล่าช้าต่อการเข้าไปทำ

การช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่ต้องการความช่วยเหลือเร่งด่วนอาจทำให้บุคคลเหล่านั้นได้รับสวัสดิการไม่ทันเวลาที่

ลำดับที่ 3 คือ ด้านการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่าย และการเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในทุกระดับ (ค่า PNI เท่ากับ 0.33) เนื่องจากจากบางพื้นที่การจัดกิจกรรมโครงการต่าง ๆ ยังเข้าไม่ถึงหรือเป็นพื้นที่ห่างไกลและต้องเดินทางมาเข้าร่วมกิจกรรมนอกพื้นที่ทำให้เกิดความยากลำบาก จึงทำให้บางแห่งยังไม่ได้รับการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับเครือข่ายในการปฏิบัติเท่าที่ควร

รพีพรรณ คำหอม และธรรรงค์ จันใด (2560) ที่ศึกษาโครงการการศึกษาสัดส่วน อพม. ที่เหมาะสมตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พม.) การศึกษาพบว่า ภารกิจของ อพม. ควรประกอบไปด้วยภารกิจ สำคัญดังนี้ การปฏิบัติงานตามนโยบายของกระทรวง การช่วยเหลือทางสังคม บทบาทหน้าที่ให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการ และดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบ หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จัดสวัสดิการสังคม บทบาทหน้าที่ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับ และจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกัน แก้ไข และฟื้นฟูคุณภาพชีวิตโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่ พัฒนาสังคม บทบาทหน้าที่เสริมสร้างการมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่ายด้านการพัฒนาสังคม รวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดการธรรงค์ให้ความรู้ ข้อมูลข่าวสารด้านพัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง

ณัฐจารีย์ จินดาวงศ์ (2555) ที่ได้ศึกษาเรื่อง ปัจจัยจูงใจ ที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของ อพม. จังหวัดศรีธรรมราชในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคมผลการวิจัยพบว่า ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของ อพม. ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อประสิทธิผลในการปฏิบัติงาน ได้แก่ ความพอใจในหน้าที่งานและสัมพันธภาพ โดยตัวแปรทั้งสอง สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลในการปฏิบัติงานอย่างมีนัยสำคัญข้อเสนอแนะที่สำคัญ คือ ควรสร้างแรงจูงใจให้แก่ อพม. เช่น จัดสิทธิและสวัสดิการต่าง ๆ แก่อาสาสมัครรวมทั้งการตรวจสุขภาพประจำปี นอกจากนั้น ควรจัดให้มีการศึกษาดูงาน เพื่อเพิ่มพูนความรู้และประสบการณ์ และควรเพิ่มจำนวนอาสาสมัครให้มากขึ้น

ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคม

ลำดับที่ 1 คือ ด้านการให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคมประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมาย (ค่า PNI เท่ากับ 0.37)เนื่องจากอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในพื้นที่นั้น ๆ ยังมีความพร้อมในการให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม เช่น เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและ

การเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น ที่ไม่เพียงพอ และยังไม่สามารถให้คำตอบด้านกฎหมายที่มีความชัดเจนได้

ลำดับที่ 2 คือ ด้านการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ (ค่า PNI เท่ากับ 0.35) เนื่องจากการเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมยังขาดเจ้าหน้าที่ในพื้นที่หากท้องถิ่นใดมีเจ้าหน้าที่ อพม. จะปฏิบัติงานได้อย่างสะดวกและรวดเร็วขึ้น เพราะเจ้าหน้าที่ในพื้นที่จะช่วยในส่วนของการให้ข้อมูลพื้นที่ และรับรอง Case Study เมื่อลงพื้นที่เก็บข้อมูล นักพัฒนาชุมชนจะต้องลงร่วมไปพร้อมกับ อพม. และพื้นที่ ที่ไม่มีเจ้าหน้าที่พื้นที่นั้นจะปฏิบัติงานได้ยากลำบากขึ้น เมื่อมีปัญหาเรื่องผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่จะได้รับการช่วยเหลือที่ล่าช้าและเข้าไม่ถึงสวัสดิการ

ลำดับที่ 3 คือ ด้านการสัมภาษณ์ เยี่ยมบ้านสืบค้นข้อมูลในชุมชน เนื่องจากให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่ได้รับความเดือดร้อนและด้านการประสานงานในการส่งต่อภารกิจเพื่อสนับสนุนกำลังบุคลากร (ค่า PNI เท่ากับ 0.32) เนื่องจากการเข้าถึงพื้นที่นั้นจำเป็นที่จะต้องมีการติดต่อ อพม. ในการปฏิบัติงานที่เพียงพอ เพื่อการสืบเสาะหาข้อมูลให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประสบปัญหาทางสังคมที่ได้รับความเดือดร้อน จึงจะทั่วถึงและเพียงพอต่อการช่วยเหลือ ทั้งนี้ไม่ได้ต้องการเพียงแค่ปริมาณ อพม. ที่เพิ่มขึ้นเท่านั้น แต่จะต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มประสิทธิภาพ เพื่อร่วมเป็นคณะทำงานคุ้มครองสิทธิระดับตำบลและร่วมเป็นเครือข่ายในการสืบหาข้อมูลและข้อเท็จจริงในพื้นที่ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้บริการ และดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบ หรือบทบัญญัติของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง

จุฑาทิพย์ เล็กล้วน (2550) ได้ศึกษาเรื่องปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ อพม. ในกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษา พบว่า รูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมส่วนใหญ่ที่ผู้สูงอายุทำมากที่สุด คือ การจัดกิจกรรมต่าง ๆ ในชุมชน การให้ความรู้ในชุมชน การดูแลเด็กและผู้สูงอายุในชุมชน โดยปัจจัยดึงดูด คือ ค่านิยมเกี่ยวกับการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ส่วนปัจจัยผลักดัน ได้แก่ ความต้องการทำประโยชน์แก่สังคม และปัจจัยสนับสนุน ได้แก่ ความเชื่อในความสามารถของตนเอง ยังมีผลต่อทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ ส่วนแรงสนับสนุนทางสังคมไม่มีผลต่อทัศนคติต่อการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุ

ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม

ลำดับที่ 1 คือ ด้านการพัฒนาสังคมด้านการเป็นแกนนำเพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชน โดยร่วมเป็นกลไกของกองทุนจัดสวัสดิการสังคม (ค่า PNI เท่ากับ 0.34) เนื่องจากคำนึงถึงความสำคัญของการบริหารทุนชุมชนโดยใช้กลไกกองทุนการจัดสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์เป็นเครื่องมือในการบริหารทุนชุมชน ซึ่งมีหน่วยงาน คือ พมจ. เป็นผู้ดูแลในระดับภูมิภาค ดังนั้น เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานชุมชน และองค์กรสาธารณประโยชน์

พมจ. ควรมีส่วนประสานงานหลักในการส่งเสริมพัฒนาสวัสดิการ ให้ชุมชนมีบทบาททางสังคมมากขึ้น ควรเสนอชื่อตัวแทนขององค์กรสาธารณประโยชน์/องค์กรสวัสดิการชุมชน ร่วมเป็นคณะกรรมการส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด (ก.ส.จ.) มีบทบาทหน้าที่การจัดสวัสดิการสังคมในระดับจังหวัด

ลำดับที่ 2 คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรในชุมชนขึ้นทะเบียน องค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ตาม พรบ. ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550 และด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสวัสดิการชุมชน ระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและองค์กรสาธารณประโยชน์เข้ามามีบทบาททางสังคมมากขึ้น (ค่า PNI เท่ากับ 0.33) เนื่องจากเป็นการสนับสนุนเงินอุดหนุนจากกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด การช่วยเหลือจากสำนักงานด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรสาธารณประโยชน์ ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนดพื้นที่จึงควรส่งเสริม สนับสนุน ให้กลุ่ม/องค์กรในชุมชน เช่น ชมรมอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เครือข่าย (อพม.) ระดับจังหวัด ระดับภาค องค์กรสวัสดิการชุมชนระดับตำบล เครือข่ายองค์กร สวัสดิการชุมชนระดับอำเภอ/ระดับจังหวัด ขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ องค์กร สวัสดิการชุมชนตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550

ลำดับที่ 3 คือ ด้านการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสาธารณสุขขององค์กรสวัสดิการชุมชน และองค์กรสาธารณประโยชน์ เขียนโครงการและได้รับเงินทุนสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานเป็น เงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคมในระบบจังหวัดและส่วนกลางตาม พรบ. ส่งเสริม การจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2550 และด้านการส่งเสริมและสนับสนุน การดำเนินงานจัดทำแผนการสวัสดิการทางสังคมจังหวัด ตามนโยบายของกระทรวง พม. (ค่า PNI เท่ากับ 0.30) เนื่องจากเป็นการส่งเสริมเงินอุดหนุนจากกองทุนตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด การช่วยเหลือจากสำนักงานด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรที่ปฏิบัติงานในองค์กรสาธารณประโยชน์ ตามความจำเป็นและเหมาะสมตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด การช่วยเหลืออื่น ๆ ตามที่ คณะกรรมการกำหนด อพม. พื้นที่จึงควรเขียนโครงการเพื่อขอรับเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริม การจัดสวัสดิการสังคมในระดับจังหวัดและส่วนกลาง และดำเนินการตามนโยบายของกระทรวง เช่น ร่วมทำแผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด

จุไรรัตน์ พลเลิศ (2550) ที่ศึกษาเรื่อง แนวทางการสร้างเครือข่าย อพม. เพื่อปฏิบัติงานด้าน สวัสดิการสังคม จากการศึกษาพบว่าปัญหาด้านสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ทิศนะของ อพม. ที่มีประโยชน์ ต่อการสร้างเครือข่าย อพม. ภาพรวมอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นทิศนะต่อแนวทางการสร้างเครือข่าย อพม. ภาพรวมอยู่ในระดับมากโดยเฉพาะการกำหนดกิจกรรม และการสร้างแกนนำ

ชั้นทอง เสื้อตัวง (2554) ศึกษาแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดตราด ผลการวิจัยพบว่า เมื่อพื้นฐานการดำรงชีวิตที่เป็นปัจจัย 4 ได้รับการตอบสนองอย่างสมบูรณ์ หรืออาสาสมัคร ๖ มีความพึงพอใจต่อปัจจัยพื้นฐานเหล่านั้นแล้ว อาสาสมัครย่อมที่จะต้องการสิ่งที่มีมากกว่าปัจจัยพื้นฐานดังกล่าว เช่น ความต้องการทางด้านความมั่นคงปลอดภัย ความต้องการเข้าสังคม ชื่อเสียงเกียรติยศหรือการยกย่องนับถือ หรือแม้แต่ความต้องการความสมหวังในชีวิตในด้านอื่น ๆ นอกจากนี้ อาสาสมัคร ๖ ส่วนใหญ่ที่เข้ามาปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัคร ๖ เพราะมีจิตอาสา ต้องการจะช่วยเหลือคนในชุมชน โดยเฉพาะผู้ด้อยโอกาสที่ประสบปัญหาความเดือดร้อน ให้ได้รับความช่วยเหลืออย่างทั่วถึง ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถเข้าถึงสวัสดิการสังคมตามสิทธิที่ตนจะได้รับ และเมื่อเข้ามาเป็นอาสาสมัคร ๖ แล้วยังเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนให้ดีขึ้น

ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม

ลำดับที่ 1 คือ ด้านการร่วมทำแผนชุมชน โดยการนำข้อมูลที่ได้มาได้จากার্ชี่เป้าระหว่างหารือ จัดระบบ และวางแผนการดำเนินงานในชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ (ค่า PNI เท่ากับ 0.30) เนื่องจาก อพม. ให้ความสำคัญในการปฏิบัติงานในพื้นที่รับผิดชอบที่มีความต่อเนื่อง ในด้านการชี้เป้า ใ้าระวัง การจัดระบบการวางแผนการดำเนินงาน หากมีการร่วมกับชุมชนจัดทำแผนการจัดสวัสดิการ ก็จะทำให้การปฏิบัติงานพื้นที่นั้น ๆ เข้าถึงสวัสดิการ สร้างความเข้มแข็งของชุมชน และเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการการพัฒนาและแก้ไข้ปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน โดยอาศัยฐานทุนทางสังคม ทุนทางวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น และทรัพยากรในท้องถิ่นชุมชน

ลำดับที่ 2 คือ ด้านการร่วมจัดทำแผนชุมชนแผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัดและแผนพัฒนาสังคมจังหวัด (ค่า PNI เท่ากับ 0.29) เนื่องจาก อพม. คำนึงถึงหน้าที่ในการรวบรวมข้อมูลที่ได้จากภารกิจชี้เป้า ใ้าระวัง ข้อมูลกลุ่มเป้าหมายและข้อมูลสถานการณ์ทางสังคม ปัญหาของชุมชนที่สามารถบ่งชี้ประเด็นปัญหา เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการจัดทำแผนชุมชน อพม. ควรผลักดันและส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการทำแผนชุมชน/แผนการจัดสวัสดิการสังคมจังหวัด/แผนพัฒนาสังคมจังหวัด

ลำดับที่ 3 คือ ด้านการประสานงานประสานการปฏิบัติงานหรือประสานส่งต่อกับเครือข่ายภายใน และภายนอกเรื่องต่าง ๆ เช่น การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติงานการสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมของเครือข่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงาน (ค่า PNI เท่ากับ 0.27) เนื่องจาก อพม. ในพื้นที่ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานร่วมกับเครือข่ายทั้งภายในและภายนอก โดยภายในประสานขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เช่น ส่งเรื่องขอรับการสนับสนุนจาก อบต. กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน อนามัย เป็นต้น การประสานภายนอก การเข้าไป

ร่วมกิจกรรมที่เครือข่ายภายนอกเชิญ เช่น การประชุม อบรม เป็นต้น สนับสนุนการปฏิบัติภารกิจของเครือข่ายภายนอก เช่น สสำรวจข้อมูล การติดตามผล ประสานเครือข่ายภายใน เป็นต้น

ชนิตา โอภาณูรักษ์ (2547) ที่ศึกษาเรื่อง บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต่อปัญหาการว่างงานในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า บทบาทในชุมชนของ อพม. มีบทบาทในการสำรวจและรวบรวมข้อมูล โดยเฉพาะการสำรวจข้อมูลพื้นฐานของชุมชน นอกจากนี้ยังมีในการประสานงานกับอาสาสมัครอื่นนอกชุมชน ส่วนบทบาทการทำแผนชุมชน พบว่า อพม. มีส่วนร่วมในการกระตุ้น และให้ความร่วมมือกับกลุ่มชาวบ้านในการทำกิจกรรมในชุมชน

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะเพื่อการนำไปใช้

จากผลการวิจัยการศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ซึ่งข้อค้นพบที่ได้จากการจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็นสูงสุดในแต่ละด้าน ทั้ง 4 ภารกิจ คือ

ภารกิจที่ 1 ควรจัดให้มีการพัฒนาศักยภาพของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และเสริมสร้างความทักษะในการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่อง

ภารกิจที่ 2 ควรสนับสนุนส่งเสริมด้านการเสริมความรู้เพิ่มศักยภาพให้กับ อพม. ในการปฏิบัติงานด้านช่วยเหลือทางสังคมเชิงรุก ให้ความพร้อมทุกด้าน ก่อนให้ความช่วยเหลือผู้ประสบปัญหา ให้เป็นผู้ประสานงานที่ดี เพื่อเข้าไปช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมอย่างรวดเร็ว และทันต่อสถานการณ์

ภารกิจที่ 3 ควรส่งเสริมให้ อพม. ระดับพื้นที่สร้างความเข้มแข็งในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถตอบสนองความต้องการของชุมชน และให้มีระบบการช่วยเหลือเกื้อกูลในสังคมและชุมชน รวมถึงการรวมตัวกันเป็นเครือข่ายสวัสดิการสังคมเพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมและการพึ่งพาตนเองของชุมชนให้เกิดความเข้มแข็ง และแนวทางในการปฏิบัติงานตามนโยบายกระทรวง

ภารกิจที่ 4 ควรส่งเสริมให้ อพม. ร่วมมือกับชุมชนจัดทำแผนการจัดการสวัสดิการสังคม เพื่อให้การปฏิบัติงานระดับพื้นที่ เข้าถึงการให้บริการทางสังคม และป้องกันแก้ไขปัญหาที่พบ เพื่อสร้างความเข้มแข็ง พัฒนาขีดความสามารถในการจัดการและแก้ไขปัญหาของชุมชนที่ผ่านกระบวนการบูรณาการแผนชุมชน ผู้วิจัยได้นำมาเป็นข้อเสนอแนะเพื่อนำไปใช้ต่อไปและอาจเกิดประโยชน์กับหน่วยงาน องค์กร และบุคคลที่เกี่ยวข้อง ดังนี้

1. หน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดและบุคลากรผู้ปฏิบัติงาน ควรบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่าง สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) และหน่วยงานภาคีเครือข่ายอย่างเป็นระบบเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงานของ อพม.

2. หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางควรมีหลักสูตรพัฒนาศักยภาพ อพม. ใหม่ที่ใช้การสอนผ่านระบบ On Line เรียนรู้ด้วยตนเอง มีทีมสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นพี่เลี้ยง ให้ความรู้ เสริมทักษะการทำงาน ถ่ายทอดองค์ความรู้และนโยบายใหม่ของกระทรวง พม.

3. หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัดควรส่งเสริมให้ อพม. ระดับตำบล ระดับอำเภอของแต่ละจังหวัดที่มีความเข้มแข็งรวมตัวกันขึ้นทะเบียนเป็นองค์กรสาธารณประโยชน์ตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2560) เพื่อให้เป็นองค์กรที่สามารถขอรับการสนับสนุนการดำเนินงานในพื้นที่ได้จากกองทุนส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทั้งในระดับจังหวัดและระดับพื้นที่

4. หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ควรสนับสนุนส่งเสริมให้มีการพัฒนาศักยภาพ เจ้าหน้าที่ผู้ประสานงาน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (พมจ.) และ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อย่างต่อเนื่อง

5. หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลาง ยกกระตือรือร้นการทำงานของ อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ให้เป็น อพม. มีอาชีพ

6. ควรจัดสวัสดิการให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อย่างเหมาะสม เพื่อเป็นขวัญและกำลังใจในการทำงานของ อพม.

7. หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด การเชิดชูเกียรติให้กับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) โดยพิจารณาจากผลงานเชิงประจักษ์

8. หน่วยงานต้นสังกัดส่วนกลางและหน่วยงานต้นสังกัดระดับจังหวัด ควรมีแผนงานและนโยบายในการทำงานด้าน อาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) อย่างต่อเนื่อง

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการได้รับสวัสดิการในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาของสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5.2.2.2 ควรศึกษาเรื่องแรงจูงใจในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5.3.2.3 ควรศึกษาเรื่องสภาพปัญหาในการดำเนินงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

5.3.2.4 ควรศึกษาเรื่องปัจจัยที่ขาดความต่อเนื่องของนโยบายในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

บรรณานุกรม

- กฤษฎี ปิ่นนิล. (2546). *ความต้องการของอาสาสมัครประชาชนสงเคราะห์ในการสนับสนุนการปฏิบัติงานศึกษาเฉพาะกรณีสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัดลพบุรี*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2559). *คู่มือวิธีการปฏิบัติงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เรื่อง การให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย (พิมพ์ครั้งที่ 1)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม. (2561). *คู่มือ การรับรองมาตรฐานการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- กองกิจการอาสาสมัครและภาคประชาสังคม. (2562). *สรุปยอดอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ทั่วประเทศ*. กรุงเทพฯ: กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- ขันทอง เสือด้วง. (2555). *แรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่เป็นอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จังหวัดตราด*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). ชลบุรี: มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จุฑาทิพย์ เล็กถ้วน. (2550). *ปัจจัยที่ส่งผลต่อรูปแบบการทำงานช่วยเหลือสังคมของผู้สูงอายุอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ในกรุงเทพมหานคร*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จุไรรัตน์ พลเลิศ. (2550). *เรื่อง แนวทางการสร้างเครือข่าย อพม. เพื่อปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ชนิดา โอภาณรักษ์. (2547). *บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต่อปัญหาการว่างงานในประเทศไทย*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทิพวรรณ ประเสริฐอำไพสกุล. (2544). *การเปรียบเทียบผลการประเมินความต้องการจำเป็นและการยอมรับในผลการประเมินของครุคณิตศาสตร์ระหว่างการประเมินความต้องการจำเป็นแบบมีส่วนร่วมและไม่มีส่วนร่วม*. (วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นพพร ทิพวงศ์. (2552). การพัฒนาศักยภาพอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อการปฏิบัติงานด้านสวัสดิการสังคม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัย เล่ม 1 (พิมพ์ครั้งที่ 5). กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.
- ณัฐจารีย์ จินดาวงศ์. (2555). ปัจจัยจูงใจที่ส่งผลต่อการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครศรีธรรมราชในการเฝ้าระวังและเตือนภัยทางสังคม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ปนัดดา ชัยพระคุณ. (2555). การประเมินความต้องการจำเป็นในการฝึกปฏิบัติงานอภิบาลของบัณฑิตวิทยาลัยแสงธรรม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ไพศาล วรคำ. (2562). การวิจัยทางการศึกษา (พิมพ์ครั้งที่ 10). มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- มรธิรา ธาราเวชรักษ์. (2558). การส่งเสริมการปฏิบัติตามบทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ยุพาพิศ วรรณโชติ. (2554). การมีส่วนร่วมของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ต่อการเฝ้าระวังความรุนแรงในครอบครัว จังหวัดปทุมธานี. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- รพีพรรณ คำหอม ,รณรงค์ จันใด. (2560). สัดส่วนอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) ที่เหมาะสมตามภารกิจของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วันจันทร์ ทองศรีพงศ์. (2557). บทบาทของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการป้องกันและแก้ไขปัญหาวัยรุ่นตั้งครรภ์ไม่พร้อมตามหลักพุทธธรรม : กรณีศึกษาจังหวัดสมุทรสงคราม. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- สงวนศรี วิรัชชัย. (2527). จิตวิทยาสังคมเพื่อการศึกษา. กรุงเทพฯ : ศึกษาพร.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2542). การสังเคราะห์เทคนิคที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็น. (วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ). กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. (2551). คู่มือ การปฏิบัติงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.). สืบค้นจาก <http://www.chanthaburi.m-society.go.th>

- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 9. (2560). รูปแบบการจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุที่มีภาวะ
 เลี้ยงดูบุตรหลาน. กรุงเทพฯ: กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2. (2562). รายงานสถานการณ์ทางสังคม. กรุงเทพฯ:
 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์.
- สำนักงานส่งเสริมและสนับสนุนวิชาการ 2. (2562). บทบาทหน้าที่/ภารกิจหน่วยงาน. สืบค้นจาก
<http://tpso2.m-society.go.th/>
- อธิเกียรติ ทองเพิ่ม, พินดา วราสุนันท์, ทองวาท ราชชารี, อรวรรณ ทองเพิ่ม. (2555). การประเมิน
 ความต้องการจำเป็นการประกันคุณภาพภายใน คณะศึกษาศาสตร์และพัฒนศาสตร์
 มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. นครปฐม: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ วิทยาเขตกำแพงแสน.
- อรัญ ชูยกระเดื่อง. (2557). การวิจัยทางการศึกษา. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
 RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ก

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง ศึกษาแนวทางในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)

เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไป ได้แก่ เพศ อายุ สถานะ การศึกษา

ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) พื้นที่ 5 จังหวัดภาคกลางตอนกลาง เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

2. ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงในแต่ละข้อ เพราะคำตอบของท่านจะเป็นประโยชน์ต่อการวิจัยครั้งนี้ และจะเก็บรักษาไว้เป็นความลับ การรายงานผลการวิจัยจะกระทำเป็นส่วนรวม ซึ่งไม่กระทบต่อท่านแต่ประการใด

ขอขอบพระคุณอย่างสูงที่ตอบแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

นางสาวสุปภาดา พรหมสุข

นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา คณะครุศาสตร์ (แผนทั่วไป)

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป สำหรับอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง () หน้าข้อความที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน
ข้อมูลลักษณะทั่วไป

1.1 เพศ

- 1) ชาย 2) หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 สถานภาพสมรส

- 1) โสด 2) สมรส 3) หม้าย 4) หย่าร้าง

1.4 การศึกษา

- 1) ไม่ได้รับการศึกษา 2) ประถมศึกษา
 3) มัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า 4) อนุปริญญาหรือเทียบเท่า
 5) ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า 6) บริญญาโทหรือเทียบเท่า
 7) บริญญาเอกหรือเทียบเท่า

การปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)	สภาพที่คาดหวัง					สภาพความเป็นจริง				
	5	4	3	2	1	5	4	3	2	1
25. ท่านมีการประสานงานประสานการปฏิบัติงานหรือประสาน ส่งต่อกับเครือข่ายภายใน และภายนอกเรื่องต่าง ๆ เช่น การขอรับการสนับสนุนการปฏิบัติงานการสอบถามข้อมูล ที่เกี่ยวข้องร่วมกิจกรรมของเครือข่ายและสนับสนุน การปฏิบัติงาน										
26. ท่านมีการเสริมสร้างเครือข่ายอบรมให้มีความเข้มแข็ง เช่น มีคณะกรรมการส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและ ความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด										
27. ท่านมีการร่วมทำแผนชุมชนโดยการนำข้อมูลที่ได้มาจาก การชี้เป้าระหว่างหรือจัดระบบและวางแผนการดำเนินงาน ในชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ										
28. ท่านมีการส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้คนในชุมชนและ ผู้เกี่ยวข้องตระหนักถึงปัญหาของชุมชนและเข้ามามีส่วนร่วม ในการทำแผนชุมชน										
29. ท่านมีการร่วมจัดทำแผนชุมชนแผนการจัดสวัสดิการสังคม จังหวัดและแผนพัฒนาสังคมจังหวัด										
30. ท่านมีการจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์ โดยประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการติดตามผลเป็นระยะ										

ขอขอบพระคุณ

ภาคผนวก ข

แบบการสัมภาษณ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบบันทึกการสัมภาษณ์

เรื่อง ความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคง ของมนุษย์
(อพม.) เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

ชื่อผู้ให้สัมภาษณ์

หมายเลขโทรศัพท์ที่สามารถติดต่อได้

สถานที่

เริ่มการสัมภาษณ์เวลา.....สิ้นสุดการสัมภาษณ์เวลา.....

ประเด็นการสัมภาษณ์

1. ท่านมีความต้องการ ในการเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เช่น โครงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางสังคม การให้ความรู้ ทักษะ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ทางสังคมที่หลากหลาย อย่างไร

.....
.....
.....

2. ท่านมีความต้องการ นำเสนอผลงานเพื่อให้ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ อย่างไร และข้อเสนอแนะของท่านเป็นอย่างไร

.....
.....
.....

3. ท่านมีความต้องการ การการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาสังคมหรือได้รับความเดือดร้อน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชน เพื่อนำไปประกอบการวางแผนและการให้การช่วยเหลืออย่างไร

.....
.....
.....

4. ท่านมีความต้องการให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม เช่น เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

5. ท่านมีความต้องการ ประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่นผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตำรวจ สาธารณสุข ตำบล นายก/สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลคณะกรรมการต่าง ๆ ในหมู่บ้าน ประชาชนชุมชน ฯลฯ และมีวิธีการประสานงานอย่างไร เกิดปัญหาอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

6. ท่านมีความต้องการ พัฒนาสังคมด้านการเป็นแกนนำเพื่อขับเคลื่อนงานสวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชน โดยร่วมเป็นกลไกของกองทุนจัดสวัสดิการสังคมอย่างไร

.....

.....

.....

7. ท่านมีความต้องการ ร่วมทำแผนชุมชนโดยการนำข้อมูลที่ได้มาได้จากการชี้เป้าระหว่างหรือจัดระบบและวางแผนการดำเนินงานในชุมชนเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบอย่างไร

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง ในการให้ความความร่วมมือในการให้สัมภาษณ์ครั้งนี้

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ค่าความสอดคล้อง (IOC)

ของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ตารางที่ ค.1 การหาผลรวมและค่า IOC ของผู้เชี่ยวชาญ 5 คน เรื่องศึกษาความต้องการจำเป็น
ในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำถาม ข้อที่	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ					รวม	IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
1.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
2.	0	1	1	1	0	3	0.6	ใช้ได้
3.	0	1	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
4.	1	1	0	0	1	3	0.6	ใช้ได้
5.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
6.	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
7.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
8.	1	0	1	1	1	4	0.8	ใช้ได้
9.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
10.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
11.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
12.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
13.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
14.	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
15.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
16.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
17.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
18.	1	1	1	1	0	4	0.8	ใช้ได้
19.	1	1	1	-1	1	3	0.6	ใช้ได้
20.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
21.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
22.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
23.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้
24.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้

(ต่อ)

ตารางที่ ค.1 (ต่อ)

คำถาม	คะแนนของผู้เชี่ยวชาญ							IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5	รวม			
25.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
26.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
27.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
28.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
29.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	
30.	1	1	1	1	1	5	1	ใช้ได้	

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก ง

คำอำนาจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ค่าอำนาจจำแนกรายข้อและความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

RELIABILITY ANALYSIS - SCALE (ALPHA)

Item-Total Statistics				
ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
E1	202.74	658.128	.200	.894
F1	203.81	659.423	.200	.894
E2	203.19	642.257	.279	.892
F2	204.20	652.835	.200	.893
E3	202.89	638.328	.339	.891
F3	203.69	647.899	.224	.893
E4	203.08	642.096	.277	.892
F4	204.03	648.104	.262	.892
E5	202.97	637.410	.342	.891
F5	203.80	652.172	.200	.893
E6	203.19	639.475	.306	.892
F6	204.14	652.227	.200	.893
E7	203.12	636.989	.364	.891
F7	204.02	641.381	.328	.892
E8	203.26	639.608	.326	.892
F8	204.28	652.492	.200	.893
E9	202.92	644.929	.245	.892
F9	203.96	655.698	.200	.893
E10	202.98	633.982	.396	.891
F10	204.02	644.880	.304	.892
E11	203.13	628.697	.523	.889
F11	204.04	633.908	.467	.890
E12	203.31	632.954	.433	.890
F12	204.33	648.500	.263	.892
E13	203.10	626.964	.505	.889

Item-Total Statistics				
ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
F13	204.12	644.791	.368	.891
E14	203.07	629.056	.455	.890
F14	204.05	646.149	.301	.892
E15	203.00	633.875	.412	.890
F15	203.64	637.672	.373	.891
E16	203.47	633.492	.412	.890
F16	204.35	648.030	.283	.892
E17	203.33	627.166	.481	.890
F17	204.20	644.678	.351	.891
E18	203.38	652.521	.200	.894
F18	204.17	666.170	.200	.896
E19	203.37	656.910	.200	.895
F19	204.28	662.216	.200	.895
E20	203.28	651.286	.200	.894
F20	204.14	648.015	.268	.892
E21	203.51	651.942	.200	.895
F21	204.38	653.234	.200	.894
E22	203.13	654.423	.200	.894
F22	203.59	656.366	.200	.895
E23	202.94	621.585	.572	.888
F23	203.71	631.727	.480	.890
E24	203.41	617.503	.595	.888
F24	204.03	628.212	.493	.889
E25	203.35	621.032	.535	.889
F25	204.13	643.235	.324	.892
E26	203.08	617.215	.634	.887
F26	203.72	629.567	.509	.889

Item-Total Statistics				
ข้อที่	Scale Mean if Item Deleted	Scale Variance if Item Deleted	Corrected Item-Total Correlation	Cronbach's Alpha if Item Deleted
E27	203.26	616.035	.673	.887
F27	204.13	636.032	.428	.890
E28	203.10	617.891	.622	.888
F28	203.82	628.778	.507	.889
E29	203.49	623.242	.576	.888
F29	204.31	641.705	.343	.891
E30	203.15	622.267	.550	.889
F30	203.86	640.604	.366	.891

Reliability Statistics

Cronbach's Alpha	N of Items
.893	60

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ภาคผนวก จ

หนังสือขอความอนุเคราะห์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสระแก้ว

ด้วย นางสาวสุปภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๓๐๕๗๐๓๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ขอแสดงความนับถือ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญญาชัย จันทนุมา)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.หัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ ยว ๐๖๑๙.๐๒/๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย
เรียน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดสมุทรปราการ

ด้วย นางสาวสุปภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ "การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์" เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๓๙.๐๒/๑๓๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดปราจีนบุรี

ด้วย นางสาวสุปภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๓๐๕๗๐๓๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อสม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ขอแสดงความนับถือ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฏฐชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๖๗๖๒๒๕ (อาจารย์ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดนครนายก

ด้วย นางสาวสุภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อสม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
ขอแสดงความนับถือ
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๕ (อาจารย์ ดร.ทัชชวีวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๕๕๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง ขออนุญาตให้ผู้วิจัยเข้าทดลองใช้เครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดฉะเชิงเทรา

ด้วย นางสาวสุปภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงขออนุญาตให้ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำข้อมูลไปทำการวิจัยให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ต่อไป จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อภัยภูษชัย จันทขุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

ปฏิบัติราชการแทน อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์, ๐๘๖-๐๒๗๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวดีณ์ เหล่าสุวรรณ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
 ที่ สคบ. ๐๐๒๑/๒๕๖๓ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
 เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน รองศาสตราจารย์ปิยลักษณ์ โพธิวรรณ

ด้วย นางสาวสุภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท
 (ผู้ช่วยศาสตราจารย์ณัฐชัย จันทุม)
 คณบดีคณะครุศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา
 โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชวีวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา คณะครุศาสตร์
 ที่ สคบ. ๐๐๒๑/๒๕๖๓ วันที่ ๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓
 เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือและเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย

เรียน อาจารย์อัจฉริยา พรหมท้าว

ด้วย นางสาวสุภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเครื่องมือ

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษาการวิจัย
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่นๆ ระบุ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์อัญญาชัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๙-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร. หัซซวีณัน เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว.๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวอรสา ธาดาวกร

ด้วย นางสาวสุภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา

ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล

ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย

อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นักวิจัย จันทุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์: ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทัชชววัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว.๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายพดณันท์ เหลืองไพบูรณ์

ด้วย นางสาวสุภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์นักวิจัย จันทชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ที่ อว ๐๖๑๙.๐๒/ว.๑๑๕๖

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

อ.เมือง จ.มหาสารคาม ๔๔๐๐๐

๑๘ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓

เรื่อง เชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือการวิจัย
เรียน นางสาวมนทนา กัญญาชนนท์

ด้วย นางสาวสุภาดา พรหมสุข รหัสประจำตัว ๖๑๘๒๑๐๕๗๐๑๐๖ นักศึกษาปริญญาโท สาขาวิชาสังคมศึกษา รูปแบบการศึกษานอกเวลาราชการ ศูนย์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม กำลังทำวิทยานิพนธ์ “การศึกษาแนวทางการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.) เขตตรวจราชการที่ ๓ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญ ตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัย

- เพื่อ ตรวจสอบความถูกต้องด้านเนื้อหา ภาษา
 ตรวจสอบด้านการวัดและประเมินผล
 ตรวจสอบด้านสถิติ การวิจัย
 อื่น ๆ ระบุ.....

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา และหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี ขอขอบคุณ
มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

ว่าที่ร้อยโท

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ญัตติชัย จันทร์ชุม)

คณบดีคณะครุศาสตร์ ปฏิบัติราชการแทน

อธิการบดี

สาขาวิชาสังคมศึกษา ระดับบัณฑิตศึกษา

โทรศัพท์. ๐๘๖-๐๒๗-๖๒๒๙ (อาจารย์ ดร.ทชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

ภาคผนวก ฉ

แบบประเมินสำหรับผู้เชี่ยวชาญ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

แบบสอบถาม

เรื่อง ศึกษาความต้องการจำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เขตตรวจราชการที่ 3

กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

คำชี้แจง ขอความกรุณาท่านแสดงความคิดเห็น โดยใส่เครื่องหมาย (✓) ลงในช่องความคิดเห็นของท่าน พร้อมข้อเสนอแนะเพื่อนำไปพิจารณาปรับปรุงต่อไป โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ให้คะแนน + 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

ให้คะแนน 0 เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อความนั้นสอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัยหรือไม่

ให้คะแนน - 1 เมื่อแน่ใจว่าข้อความนั้นไม่สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของการวิจัย

นิยามศัพท์	ข้อความ	ผลการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	สรุปผล	
ภารกิจที่ 1 การปฏิบัติตามนโยบายของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ หมายถึง การดำเนินงานตามนโยบายกระทรวง ตามระเบียบกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ว่าด้วยอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พ.ม.เข้าร่วมการดำเนินงาน กิจกรรม โครงการการพัฒนาองค์กรชุมชนและเครือข่ายกิจกรรมโครงการเกี่ยวกับการพัฒนาคน	ข้อคำถาม 1. ท่านเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาองค์กรชุมชน และเครือข่าย 2. ท่านเข้าร่วมดำเนินกิจกรรม/โครงการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต เช่นโครงการพัฒนาศักยภาพการเรียนรู้และเสริมสร้างทักษะทางสังคม การให้ความรู้ ทักษะ เสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์ ทางสังคมที่หลากหลาย					

นิยามศัพท์	ข้อกำหนด	ผลการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	สรุปผล	
ตลอดช่วงชีวิต มีการสื่อสารหรือให้ข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและประชาชนในชุมชนเพื่อให้รับรู้ และสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสมร่วมถึงการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือปฏิทินงานประจำปีของกระทรวง พม. ที่กำหนดไว้	3. ท่านมีการสื่อสารหรือให้ข้อมูลกับกลุ่มเป้าหมายและประชาชนในชุมชนเพื่อให้รับรู้และสามารถเข้าถึงสิทธิสวัสดิการสังคมอย่างเหมาะสม					
การเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะที่จำเป็นที่จำเป็นในการปฏิบัติงานของ อพม. การเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในระดับ	4. ท่านมีการปฏิบัติงานตามแผนงานหรือปฏิทินงานประจำปีของกระทรวง พม. ที่กำหนดไว้					
เวทีการถอดบทเรียนการทำงาน อพม.อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนาและการนำเสนอผลงาน เพื่อให้ได้รางวัลระดับ	5. ท่านมีการเข้ารับการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ทักษะที่จำเป็นในการปฏิบัติงาน อพม.					
	6. ท่านมีการเข้าร่วมประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับหน่วยงานหรือภาคีเครือข่ายในระดับ					
	7. ท่านมีการดำเนินการหรือเข้าร่วมเวทีการถอดบทเรียนการทำงาน อพม.อย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการพัฒนา					
	8. ท่านมีการนำเสนอผลงานเพื่อให้ได้รับรางวัลในระดับต่าง ๆ					
	9. ท่านมีการนำเสนอข้อมูลที่ได้จากการสำรวจ เกี่ยวกับกลุ่มเป้าหมายที่ประสบปัญหาสังคมหรือได้รับความเดือดร้อน เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนเพื่อนำไปประกอบการวางแผนและการให้การช่วยเหลือ					

นิยามศัพท์	ข้อความ	ผลการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	ค่าเฉลี่ย	
ภารกิจที่ 2 ช่วยเหลือทางสังคมหมายถึง การให้คำแนะนำปรึกษาปัญหาทางสังคม ประสานการช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาความเดือดร้อนให้บริการและการดำเนินงานเพื่อพิทักษ์คุ้มครองสิทธิกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวงระเบียบหรือบทบัญญัติของกระทรวงที่เกี่ยวข้อง	<p>10. ท่านมีการสัมภาษณ์ เยี่ยมบ้าน สืบค้นข้อมูลในชุมชน เพื่อให้ได้มาซึ่งสภาพปัญหาและความต้องการของผู้ประสบปัญหาทางสังคมหรือผู้ที่ได้รับความเดือดร้อน</p> <p>11. ท่านมีการให้คำปรึกษาด้านอาชีพ เงินทุนประกอบ อาชีพ สถานที่ฝึกอาชีพแก่กลุ่มเป้าหมายในพื้นที่</p> <p>12. ท่านมีการให้คำปรึกษาด้านบริการทางสังคมที่เหมาะสม เช่น เรื่องสิทธิขั้นพื้นฐานและการเข้าถึงสิทธิขั้นพื้นฐาน ด้านกฎหมายเบื้องต้น</p> <p>13. ท่านมีการประสานงานกับหน่วยงานในพื้นที่ เช่น ผู้ใหญ่บ้าน กำนัน ตำรวจ สาธารณสุขตำบล นายก/สมาชิกในองค์การบริหารส่วนตำบลคณะกรรมการต่างๆ ในหมู่บ้าน ประชาชนชุมชน ฯลฯ</p> <p>14. ท่านมีการประสานงานในการส่งต่อภารกิจหรือเพื่อสนับสนุนกำลังบุคลากร/วิชาการในการทำงานกับหน่วยงานในระดับจังหวัด เช่น สำนักงานพัฒนาสังคมจังหวัด (พมจ.) แรงงานจังหวัด พัฒนาชุมชนจังหวัด สาธารณสุขจังหวัด ปลัดจังหวัด องค์การบริหารส่วนจังหวัด ฯลฯ</p> <p>15. ท่านได้ดำเนินการจัดบริการและดำเนินงานด้านการศึกษา ด้านสุขภาพอนามัย ด้านที่อยู่อาศัย ด้านอาชีพและรายได้จัดบริการด้านความยุติธรรม และด้านนันทนาการและอื่นๆที่ได้รับมอบหมาย</p>					

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	ค่าเฉลี่ย	
ภารกิจที่ 3 จัดสวัสดิการสังคม หมายถึง การส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคมทุกระดับและจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์เพื่อเฝ้าระวังป้องกันแก้ไขและฟื้นฟูคุณภาพชีวิตโดยสอดคล้องกับสถานการณ์ของพื้นที่นั้นๆ	16. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนส่งเสริมให้กลุ่มองค์กรในชุมชน ชี้แนะเขียนองค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ ตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2550 17. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสาธารณสุขขององค์กร สวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์เขียนโครงการและได้รับเงินทุนสนับสนุนในการขับเคลื่อนงานเป็นเงินอุดหนุนจากกองทุนส่งเสริมสวัสดิการสังคมในระบบจังหวัดและส่วนกลางตาม พรบ.ส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ.2546 แก้ไขฉบับที่ 2 พ.ศ.2550 18. ท่านมีการเข้าร่วมดำเนินงานในองค์กรสวัสดิการชุมชนและองค์กรสาธารณประโยชน์ทั้งภายในหน่วยงานราชการและภายนอก เช่น NGO 19. ท่านมีการพัฒนาสังคมด้านการเป็นแกนนำเพื่อขับเคลื่อนงาน สวัสดิการสังคมและสวัสดิการชุมชน โดยร่วมเป็นกลไกของกองทุน จัดสวัสดิการสังคม 20. ท่านมีการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานจัดทำแผนการ สวัสดิการทางสังคมจังหวัดตามนโยบายของกระทรวง พม.					

นิยามศัพท์	ข้อคำถาม	ผลการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	ค่าเฉลี่ย	
ภารกิจที่ 4 พัฒนาสังคม หมายถึง การเสริมสร้าง การมีส่วนร่วมทางสังคมและเสริมสร้างเครือข่าย ด้านการพัฒนาสังคมรวมทั้งเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ จัดการรณรงค์ให้ความรู้ข้อมูลข่าวสารด้านการ พัฒนาสังคมและส่งเสริมการเข้าถึงสิทธิของ ประชาชนกลุ่มเป้าหมายตามภารกิจของกระทรวง	21. ทำนมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรสวัสดิการชุมชน ระดับตำบล อำเภอ จังหวัดและองค์กรสาธารณประโยชน์เข้ามามี บทบาททางสังคมมากขึ้น					
	22. ทำนมีการขอรับการสนับสนุนจากกองทุนส่งเสริมการจัด สวัสดิการสังคม ด้านการจัดสวัสดิการสังคมของเครือข่ายองค์กร สวัสดิการชุมชน และการรับรองให้ดำเนินงานด้านการจัด สวัสดิการสังคมตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม พ.ศ. 2546 (ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2550)					
	23. ทำนมีการสรุปรวบรวมข้อมูลและจัดทำทะเบียนข้อมูล กลุ่มเป้าหมายของข้อมูลเครือข่าย					
	24. ทำนมีการประสานการปฏิบัติงานหรือประสานส่งต่อกับ เครือข่ายภายในโดยการพูดคุยเพื่อสร้างสัมพันธภาพที่ดีต่อกันและ แลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารร่วมจัดประชุมเวทีหารือระดมความคิดเห็นเพื่อแก้ไขปัญหาและพัฒนาชีวิตความเป็นอยู่ของ ประชาชน และสนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่าย					
	25. ทำนมีการประสานงานประสานการปฏิบัติงานหรือประสานส่ง ต่อกับเครือข่ายภายใน และภายนอกเรื่องต่างๆ เช่น การขอรับการ สนับสนุนการปฏิบัติงานการสอบถามข้อมูลที่เกี่ยวข้องร่วม กิจกรรมของเครือข่ายและสนับสนุนการปฏิบัติงาน					

นิยามศัพท์	ข้อความ	ผลการพิจารณา				ข้อเสนอแนะ
		1	0	-1	ค่าเฉลี่ย	
	26. ทำนมี การเสริมสร้างเครือข่ายอบรมให้ความเข้มแข็งเชิงสังคม องค์กรส่งเสริมงานอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด					
	27. ทำนมี การร่วมทำแผนชุมชนโดยการนำข้อมูลที่ได้มาได้จาก การชี้เป้าระหว่างทางหรือจัดระบบและวางแผนการดำเนินงานในชุมชน เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาที่พบ					
	28. ทำนมี การส่งเสริมสนับสนุนและกระตุ้นให้คนในชุมชนและผู้ เกี่ยวข้องตระหนักถึงปัญหาของชุมชนและเข้ามามีส่วนร่วมใน การทำแผนชุมชน					
	29. ทำนมี การร่วมจัดทำแผนชุมชนแผนการจัดการสวัสดิการสังคม จังหวัดและแผนพัฒนาสังคมจังหวัด					
	30. ทำนมี การจัดกิจกรรมด้านการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์โดยประสานความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ติดตามผลเป็นระยะ					

ลงชื่อ..... ประเมิน

การเผยแพร่ผลงานวิจัย

สุปภาดา พรหมสุข, ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ และ อรัญ ชูยกระเดื่อง. (2563). ศึกษาความต้องการ
จำเป็นในการปฏิบัติงานของอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (อพม.)
เขตตรวจราชการที่ 3 กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์. ใน *การประชุม
วิชาการนำเสนอผลงานวิจัยระดับบัณฑิตศึกษาแห่งชาติ ครั้งที่ 4*. ระหว่างวันที่ 21 – 22
กันยายน พ.ศ. 2563. หน้า 256 – 272. ณ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวสุภาดา พรหมสุข
วันเกิด	วันที่ 22 เดือน ตุลาคม พ.ศ. 2535
สถานที่เกิด	จังหวัดยโสธร
ที่อยู่ปัจจุบัน	95/2 บ้านเลขที่ 683/2 ถนนจรัญสนิทวงศ์ แขวงบางอ้อ เขตบางพลัด กรุงเทพฯ 10700
สถานที่ทำงาน	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เลขที่ 1034 ถนนกรุงเกษม แขวงมหานาค เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100 กองพัฒนานโยบายและนวัตกรรมทางสังคม สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
ตำแหน่ง	นักพัฒนาสังคม
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2559	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาวิชาการพัฒนาชุมชน มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2563	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาสังคมศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม